

DZIŚ W NUMERZE! Bezpлатny dodatek DOM i WNĘTRZE! Łącznie aż 48 stron

100% POLSKIEGO KAPITAŁU

tygodnik Tucholski

tygodnik.pl ISSN 1234-6314 nr 39 (1751) 25 września 2025 cena 5,50 zł (w tym 5% VAT)

OPTOMETRYSTA
BADANIE WZROKU

501 713 717

EXPRESS OPTYK • obok NETTO

Firmy rozmawiają m.in. z gminami o biogazowniach i biometanowniach. Uczestniczyliśmy w jednym ze spotkań

BIOGAZOWNIE w powiecie tucholskim? Inwestorzy pukają do naszych drzwi

Działka znajdująca się w gminie Lubiewo. Fot. Anna Lipska

Do budowy biogazowni w naszym regionie przymierzają się zarówno rolnicy, jak i firmy zewnętrzne, które szukają nieruchomości do realizacji tego typu instalacji. Część gmin pochyła się nad wnioskami o wydanie warunków zabudowy. Pierwszą decyzję już wydano. Kiedy biogazownie fizycznie powstaną, zależeć będzie od samych inwestorów.

Str. 2-4

Bystaw. Już nie można mówić, że jest to... „kapliczka” **Str. 8**

Do drogi asfaltowej musieli jechać... polem **Str. 11**

Kto będzie reprezentował głos osób 60+? Powstała rada **Str. 20**

„Kłócić się i godzić”. Jubileusze w gminie Cekcyn **Str. 23**

Mamy dla Was aż 30 gęsich tuszek!

Str. 6

Reklama

MOTOCYKLE - SKUTERY

Tu kupisz **NA RATY 0%**

WIĘCEJ INFORMACJI W PUNKCIE SPRZEDAŻY

Junak **ROMET** **premio JARYŚ**

STACJA KONTROLI POJAZDÓW

ul. Czarna Droga 1a, 89-500 Tuchola 501 354 347

FAIR PLAY
 pizzeria & pub
 Tuchola, ul. Pocztowa 7c (KRĘGIELNIA)
 www.pizzatuchola.pl

MEGARABATY!
 Najtańsze pizze w Tucholi

Tanie poniedziałki
DUŻA MARGARITA 15 zł

Tanie wtorki
DUŻA CAPRI 20 zł

* Promocje nie łączą się ze sobą

Oferta ważna w lokalu i na wynos

Lokal czynny: piątek – sobota 12:00-23:00, niedziela 12:00-21:00, poniedziałek – czwartek 12:00-20:00

tel. 52 334 39 60, 785 177 158

9 771234 631506

TYLKO U NAS. Firmy odwiedzają kolejne gminy i chcą się budować. Uczestniczyliśmy w jednym ze spotkań

Biogazownie w powiecie tucholskim?! Inwestorzy pukają do naszych drzwi

Do budowy biogazowni w naszym regionie przymierzają się zarówno rolnicy, jak i firmy zewnętrzne, które szukają nieruchomości do realizacji tego typu instalacji. Część gmin pochyla się nad wnioskami o wydanie warunków zabudowy. Pierwszą decyzję już wydano. Kiedy biogazownie fizycznie powstaną, zależą będzie od samych inwestorów.

Zainteresowani założeniem instalacji z biomasy – i spełniającej wymogi – chętnie korzystają z uproszczonej procedury, którą umożliwili im rządzący.

– Biogazownie rolnicze mają specjalną ustawę o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji takiej inwestycji, która jasno precyzuje, co to mogą być za instalacje i kto jest uprawniony, żeby ją wybudować. My to weryfikujemy na etapie złożenia wniosku – informuje **Waldemar Walkowiak**, kierownik wydziału infrastruktury i planowania przestrzennego w tucholskim ratuszu.

Uproszczona procedura dotyczy także stron postępowania. Są nimi właściciele tylko tych gruntów, na które jest oddziaływanie obiektu, a to określa inwestor we wniosku. Wydanie warunków zabudowy przez samorząd poprzedza wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, ponieważ budowa biogazowni została zakwalifikowana jako mogąca znacząco oddziaływać na środowisko. Jej wydanie wymaga uzgodnień ze specjalistycznymi instytucjami – m.in.: regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, Wodami Polskimi i sanepidem.

– Biogazownie rolnicze to są hermetyczne instalacje. One mają służyć temu gospodarstwu i produkty uboczne, które powstają w ramach prowadzonej działalności, przetwarzają w energię. To nie jest przemysłowa działalność. Po to są te instalacje i przepisy ułatwiające ich powstanie, żeby uciążliwości z tych zakładów, produkty uboczne zagospodarować nie

Reklama

TAXI Przewóz max. 6 osób
tel. 781 555 507

jako na miejscu. Tutaj chodzi o poprawę sytuacji z tym związanej, a nie w drugą stronę – zapewnia urzędnik.

Dodaje on także, że obecnie budowane instalacje są obciążone restrykcjami, które mają na celu ograniczenie oddziaływania uciążliwości.

Stobno – dwie małe biogazownie

Gmina Tuchola wydała w czerwcu br. decyzję o warunkach zabudowy dla biogazowni rolniczej dla Gospodarstwa Rolnego Stobno sp. z o.o. Chodzi tutaj o instalację do 0,5 MW, którą można wybudować bez postępowania środowiskowego. Gospodarstwo ze Stobna złożyło wniosek także na drugą, jeszcze mniejszą biogazownię – o mocy 0,074 MW. Jest on w trakcie procedowania.

Gmina Kęsowo otwarta na biogazownie i biometanownie

Na sierpniowej sesji wójt **Radosław Januszewski** przyznał, że podmiot zainteresowany budową biometanowni poszukuje na terenie samorządu działki do 5 hektarów. Póki co bezskutecznie.

– Biometanownia działa podobnie do biogazowni, z tym że zamiast prądu wytwarza gaz, który po oczyszczeniu trafia do sieci gazowej. Wiemy, że w 2028 r. rozpocznie się budowa drugiej nitki sieci gazowej, której przepustowość pozwoli na wtłoczenie dodatkowych ilości gazu, stąd i zainteresowanie podmiotów działkami – mówił wójt, podkreślając zarazem, że wyraża poparcie dla inwestycji w biometanownie przy zachowaniu odpowiedniej odległości od zabudowań.

W tym rozwiązaniu dostrzega realne korzyści dla rolników.

– Uważam, że inwestycje tego typu powinny być mile widziane

na terenach rolniczych, takich jak gmina Kęsowo, zwłaszcza jeśli oferują rolnikom stabilne kontrakty i atrakcyjne ceny za kiszonkę z kukurydzy – dodał wójt.

Od kiszonki do energii

W rozmowie z „Tygodnikiem” **Radosław Januszewski** stwierdza, że biometanownia ma rację bytu w północnej części gminy, a biogazownia południowej. Jeśli chodzi o drugi z wymienionych typów instalacji, jego prowadzeniem zainteresowani są zarówno rolnicy indywidualni, jak i firmy.

– Rolnicy najczęściej myślą o małych instalacjach do 0,5 MW, na które można pozyskać środki z programów wsparcia. Takie biogazownie nie wymagają decyzji środowiskowej, jedynie warunków zabudowy. Wydawanie pierwszych takich warunków jest już w toku i dotyczy rejonu Wieszczyca, spodziewamy się kolejnych wniosków – zdradza wójt.

Radosław Januszewski wizytował różne biogazownie, w tym starszego i nowszego typu. Z tego co pamięta, cena skupu kiszonki wahała się w nich od 150 do 200 zł za tonę. Rolnicy korzystali także z opcji wzięcia w części za dostarczony towar pofermentu, aby nawozić nim pola.

„To nie są śmierdziuchy”

Wójt przyznaje, że tego typu inwestycje mogą budzić obawy i spotkać się z protestami mieszkańców. Jego zdaniem, u ich podstaw często stoi brak wiedzy o zasadach działania biogazowni. Podkreśla zarazem, że Polska potrzebuje „fabryk stabilnego prądu”.

– Przy prawidłowej technologii i odpowiednim projektowaniu takie instalacje są bezwonne. Jedyny zapach może pochodzić od kiszonki, a nie samej biogazowni. Najważniejsza jest jedna

Biometanownia miałyby powstać na 5-hektarowym polu za widocznym znakiem między drogą relacji Błądzim – Świekatowo a Trutnowem. Jadąc w kierunku Trutnowa, po prawej stronie są łąki i pola uprawne. Fot. Anna Lipska

informacja, że to nie są żadne śmierdziuchy. To jest przetwarzanie kiszonki rolniczej, która jest zbierana na przymach – podkreśla **Radosław Januszewski**.

Budowa biogazowni na terenie gminy Kęsowo przyniosłaby samorządowi wpływy z podatku na poziomie około 150 tys. zł rocznie. Jeszcze większe dochody zapewniłaby biometanownia – co najmniej 300 tys. zł rocznie zasiliłoby wówczas budżet gminy.

Biogazowania w Łyskowie – etap środowiskowy i rola RDOŚ

Na terenie sąsiedniego samorządu, na działce dzierżawionej od rolnika, biogazownie – o wydajności do 1000 m³/h i mocy do 0,5 MW – chciałaby postawić Bio.Bo sp z o.o. z Lublina. Konkretnie chodzi o teren w pobliżu osiedla mieszkalnego tzw. „Malibu”. Wójt gminy **Gostycyn Ireneusz Kucharski** wyjaśnia, na jakim etapie jest postępowanie i jak wygląda proces związany z tego typu inwestycjami.

– Firma złożyła wniosek o decyzję środowiskową wraz z kartą informacyjną przedsięwzięcia. Dokument ten określa, jaki wpływ inwestycja może mieć na środowisko. My przekazujemy go do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i to, co napisze RDOŚ, jest dla nas wiążące – tłumaczy wójt.

Wszyscy właściciele działek graniczących z planowaną inwestycją zostali powiadomieni o rozpoczęciu procedury i po zapoznaniu się z dokumentacją mogą wnieść swoje uwagi. W KIP-ie (karcie inwestycyjnej przedsięwzięcia – przypis

red.) wskazano, że najbliższa użytkowana zabudowa mieszkaniowa znajduje się w odległości od około 280 do 546 metrów.

Obecnie sprawa jest na etapie uzgodnień między potencjalnym inwestorem a RDOŚ. Dopiero później firma będzie mogła wystąpić o warunki zabudowy i pozwolenie na budowę.

– Jeżeli RDOŚ nakaże wykonanie raportu oddziaływania na środowisko, związana z tym procedura może potrwać jeszcze nawet rok lub dwa – dodaje **Kucharski**.

Wracając do KIP-u, jak dowiedzieliśmy się w urzędzie, znajduje się w nim informacja, że biogaz produkowany na instalacji będzie wykorzystywany na potrzeby własnej instalacji – celem zasilenia zespołu kogeneracyjnego o mocy do 0,5 MW – oraz instalacji uszlachetniającej biogaz do biometanu. Dalej, z eksploatacją biogazowni wiązać się będzie nieznaczna emisja zanieczyszczeń do atmosfery. Główny substrat przewidziany do funkcjonowania biogazowni mają stanowić odpady pochodzenia rolniczego oraz rolno-spożywcze: kiszonka

Reklama

ZŁOM WĘGIEL STAL BRYKIET
kominkowo-opalowy z drewna liściastego
cena 1200 zł/t
15 zł/worek 10 kg
Tuchola, ul. Transportowa 6
tel. 604 079 168

SKŁAD WĘGLA
- ekogroszek
- groszek
- orzech
- kostka
Ceny od 1170 zł/t
Tuchola, Bysław, Cekcyn, Gostycyn
PRĘTY 3 zł/kg
609 068 202

TARTAK WUTKOWSKI
DREWNO CERTYFIKOWANE
• tarcica iglasta sucha – sosna, modrzew
• tarcica liściasta sucha – dąb, brzoza, buk, olcha, jesion
• więźby dachowe
• deski szalunkowe 25 mm
•łaty 6x4, kontrłaty 6x2,5
• tarcica strugana/podbitki/deski tarasowe
• impregnacja zanurzeniowa/ciśnieniowa
ŚLIWICE, ul. Starogardzka 45, tel./fax 52 334 00 93
www.tartakwutkowski.pl e-mail: biuro@tartakwutkowski.pl

DIAMOND FINANCE UBEZPIECZENIA
znajdziemy dla Ciebie najlepszą ofertę
Maciej Czoska
UBEZPIECZENIA
☑ OC/AC ☑ MAJĄTEK ☑ SZKOLNE
☑ ZDROWOTNE ☑ FIRMOWE ☑ GRUPOWE
☑ TURYSTYCZNE
ul. Karasiewicza 3, 89-500 Tuchola tel. 883 005 269
Ponadto: sprzedaż biletów autokarowych zagranicznych SINDBAD

roślin energetycznych, pozostałości z przetwórstwa rolno-spożywczego – pulpa ziemniaczana, wytłoki, serwatka, resztki poubojowe oraz inne, osady ściekowe, gnojowica świńska, obornik, pomiot ptasi. Planowana inwestycja będzie zajmowała powierzchnię 3,00 ha.

Zainteresowanie biogazowniami rośnie

Wójt gm. Gostycyn zauważa coraz większe zainteresowanie tematem biogazowni. Przyznaje, że do gostycyńskiego urzędu zgłaszają się przedstawiciele firm, którzy poszukują terenów pod tego typu instalacje. Samorząd – jak podkreśla – wskazuje ewentualne lokalizacje biogazowni tylko w miejscach oddalonych od zabudowań.

– Teren w Łyskowie to prywatna działka oddana w dzierżawę i tutaj decyzja należy do inwestora. My myślimy o innych lokalizacjach, zupełnie odseparowanych od ludzi. Dwa lata temu byliśmy z rolnikami w Rypinie, aby zobaczyć biogazownię i klaster energetyczny. Mieszkańcy byli pod wrażeniem – na zewnątrz nie było żadnego zapachu, dopiero wewnątrz czuć było fermentację – relacjonuje.

We wspomnianym czasie trwały przymiarki do budowy biogazowni na terenie dawnej oczyszczalni ścieków w Gostycynie.

– Wtedy mieszkańcy sprzeciwili się, ponieważ nie chcieli ruchu ciężkich ciągników z surowcem obok swoich domów. Firma, która chciała realizować tę inwestycję, wycofała się, nie chcąc sporu z mieszkańcami – wspomina wójt.

Ireneusz Kucharski zwraca też uwagę, że na przykład w Niemczech biogazownie zlokalizowane są praktycznie w każdej gminie i nikt z tego powodu „nie krzyczy”.

Reklama

W kontekście finansowym Kucharski wyjaśnia, że wpływy do budżetu zależą od formy inwestycji.

– Jeśli biogazownia ma charakter rolniczy, obowiązuje podatek rolny. W przypadku spółki dochodzi jeszcze podatek od nieruchomości, a jeśli firma ma tu swoją siedzibę – również od dochodów. Część tych wpływów trafia też do powiatu i województwa – podsumowuje wójt.

W Trutnowie mają wybraną działkę pod biometanownię

Kolejnym samorządem w powiecie tucholskim, w którym od wiosny trwają rozmowy na temat powstania biometanowni, czyli bardziej zaawansowanej biogazowni, jest gmina Lubiewo. Biometanownia to instalacja

go powstaje oczekiwany biogaz, składający się głównie z metanu i dwutlenku węgla. Taka instalacja miałaby powstać w Trutnowie. Działka pod biometanownię zlokalizowana jest w lesie między drogą relacji Bładzim – Świekatowo a Trutnowem. Jadąc w kierunku Trutnowa, po prawej stronie są łąki i pola uprawne.

– Z przedstawicielami firmy i panem Tomaszem Zabrockim spotkaliśmy się wiosną tego roku. Pan Tomasz poinformował, że szuka terenów inwestycyjnych pod potencjalną budowę biometanowni. Z racji tego, że przez nasz teren przechodzi kolektor średniego ciśnienia gazu – w tym właśnie przez Trutnowo – po jakimś czasie poinformował, że ma potencjalną działkę. Ma osobę zainteresowaną, która byłaby skłonna odsprzedać da-

stałych Rady Gminy Lubiewo oraz przedstawicielami firmy PTX sp. z o.o. z Tczewa i wspomnianym Zabrockim z Fundacji Dbamy o Klimat. Jak powiedziała wójt Joanna Jastak z właścicielem gruntu zawarta jest umowa przedwstępna kupna-sprzedaży.

Członek fundacji przedstawił części radnym i urzędnikom, że inwestycja biometanowni to proces, który w ostatnim czasie się rozwija, bo w Polsce zostały stosunkowo niedawno ustanowione przepisy, które dały możliwość realizowania takich inwestycji.

Jak działają biometanownie?

Pierwszym etapem produkcji biometanu jest zbiór substratów w postaci, np. odpadów rolniczych i obornika, co ma być

jest 99 procent CH₄, czyli czystego biometanu, który jest zamiennikiem paliwa RMG lub CNG. Parametry są bardzo zbliżone. Mamy taką instalację oczyszczającą biogaz do biometanu i na koniec możemy to wykorzystać jako paliwo, które wszyscy znamy: RMG lub CNG. U państwa lokalizacja jest korzystna, głównie ze względu na gazociąg przesyłowy, który przechodzi przez państwa gminę i naszym planem jest wstrzykiwanie gotowego biometanu do sieci krajowej. Docelowo zużyje go jakaś huta albo ktoś w kuchence, bo mówimy o tym gazie, który jest w naszej sieci dystrybucyjnej. My po prostu będziemy się do tego dokładali – tłumaczył koordynator ds. rozwoju biopaliw – Wojciech Twarużek.

Pochodzenie substratów, czyli co będą przetwarzać?

Reprezentanci firmy PTX sp. z o.o. przybliżyli rodzaje substratów używanych w biometanowniach. Okazuje się, że w tego typu instalacjach przetwarzane są substraty rolnicze, jak: resztki rolnicze (np. słoma, siano) i obornik zwierzęcy oraz pozostałości z przemysłu rolno-spożywczego: odpady np. wysłodki owocowe, kolby kukurydzy, osady z zakładowej oczyszczalni ścieków czy międzyplony – ryżsko (UE ma zamiar normować, ile nad ziemią może pozostawać ryżsko) i odpady kat. 3 np. resztki z masarni.

Fakt, że do biometanowni w Trutnowie trafiać mogą substraty zwierzęce, może powodować słuszne niepokoje, dlatego koordynator ds. rozwoju biopaliw wyjaśnił, co faktycznie będzie tam trafiać. Mowa była o resztkach poprodukcyjnych z zakładów mięsnych, np: tłuszcze, pulpy, ścięgna (pozostałości z produkcji wędlin i konserw) i tylko odpady kategorii 3, czyli najniższa kategoria – bez zagrożenia dla zdrowia. W takiej instalacji przetwarzać będzie można także: skórki, tłuszcze, mączkę typu pet food – taką samą, jak w karmach dla zwierząt. Cały ten proces zdaniem Twarużka jest pod kontrolą – przebadane i zatwierdzone przez weterynarię. Wszystkie odpady są legalne, ewidencjonowane i poddawane pasteryzacji (temperatura, czas, protokół).

dokończenie na str. 4

W poniedziałkowym posiedzeniu komisji stałych Rady Gminy Lubiewo udział wzięli (od lewej): Tomasz Zabrocki z Fundacji Dbamy o Klimat oraz przedstawiciele firmy PTX sp. z o.o. z Tczewa – Michał Szczepański i Wojciech Twarużek.

przetwarzająca biomasa w biogaz, który docelowo zamieniany jest w biometan. Wykorzystywany jest do tego proces fermentacji beztlenowej, w wyniku które-

ną działkę o powierzchni, która byłaby potrzebna pod budowę – nakreśliła wójt Joanna Jastak podczas poniedziałkowego (22 września) posiedzenia komisji

wsparcie dla lokalnych rolników. Szerzej o substratach piszemy w dalszej części artykułu. Kolejnym etapem jest tzw. proces fermentacji beztlenowej.

– Bierzymy to wszystko, co w jakiś sposób jest zdolne fermentować – czyli kolokwialnie mówiąc gnić – wkładamy do szczelnego zbiornika przykrytego gumową membraną i tam sobie bez dostępu powietrza – co jest bardzo ważne – wszystko fermentuje, a bakterie ochoczo zamieniają tę biomasa w biogaz, który my potem możemy energetycznie wykorzystać. W przypadku biometanu oczyszczamy ten biogaz do jakości biometanu. Wtedy

Reklama

PRODUCENT PELLETU

transport
GRATIS

ZABROCCY®

PIĘKNO W CZYSTEJ FORMIE

tel. 52 33 40 369

Okoniny Nadjeziorne 14

89-530 Śliwice

AUTO REJESTRACJE

AKCYZA, TABLICE, TŁUMACZENIA UBEZPIECZENIE OC/AC

KOMPLEKSOWA OBSŁUGA REJESTRACJI POJAZDÓW

TUCHOLA • ul. Świecka 74-76 (przy rondzie) tel. 535-005-001

OGRODY PILARSCY

mamy zielone pojęcie...

608 789 695
ogrody.pilarscy
www.ogrodypilarscy.eu

PROJEKTOWANIE
I URZĄDZANIE OGRODÓW

Biogazownie w powiecie tucholskim?! Inwestorzy pukają do naszych drzwi

dokończenie ze str. 3

– Co bardzo ważne, nie jesteśmy w stanie przyjąć nic (...) bez odpowiedniego dokumentu. Wszystko, co podlega pod ustawę odpadową ma nadany kod odpadu. Ktoś z musi do nas przynieść, kod odpadu więc musimy wpisać: ile tego wyprodukował, skąd to się wzięło i ile ton ważyło. Nie ma sytuacji, w której mówimy o jakikolwiek odpadach nieewidencjonowanych. To trzeba podkreślić. Do biometanowni nie trafiają padłe zwierzęta z pola, chore tusze, odpady lewe. (...) Wynika to z regulacji, które są na nas nałożone, jako obsługujących takie instalacje – stwierdził Wojciech Twarużek i dodał, że substraty do biometanowni trafiają w postaci pulpy, którą ciężko zidentyfikować.

Skąd dowożone będą substraty?

Biometanownia może być źródłem dochodu dla lokalnych rolników, choć jak wskazano, np. skupowanie kiszonki jest mało opłacalne, dlatego jest wykorzystywana na potrzeby stabilizacji substratu.

– W Polsce większość biogazowni (...) stosuje około 20-30 źródeł substratów. Po prostu to, co się znajdzie w okolicy, jest zastosowane. Jeżeli chodzi o strukturę wykorzystywania, trzeba liczyć wartość energetyczną do ceny. W przypadku odpadów możemy je zwozić nawet ze 100 km, kiedy właściciele odpadów placą nam za ich odbiór. Połowa substratów jest takich, za które placimy my, a połowa, za które ich właściciele otrzymują pieniądze. Są też (...) pozostałości z przetwórstwa owocowo-warzywnego. Obszar, z którego je zwozimy, jest do 40 km (...) – odpowiedział na pytania radnych kierownik ds. inwestycji – **Michał Szczepański**.

Reklama

„Bywa nieraz, że stajemy w obliczu prawd, dla których brakuje słów.”
Jan Paweł II

Z ogromnym żalem
przyjeliśmy wiadomość o śmierci

śp.
Stefanii Rękoś

wieloletniego nauczyciela
Liceum Ogólnokształcącego
im. Bartłomieja Nowodworskiego w Tucholi.

Wyrazy najgłębszego współczucia
Rodzinie Zmarłej
składają

Dyrekcja, Grono Pedagogiczne,
Pracownicy, Absolwenci i Uczniowie
Liceum Ogólnokształcącego
im. Bartłomieja Nowodworskiego w Tucholi

W biometanowni, która miałaby stanąć w Trutnowie większość pozostałości stanowiłby resztki z przetwórstwa rolno-spożywczego.

Spółeczność lokalną mają przekonać korzyści

Przedstawiciele firmy PTX sp. z o.o. z Tczewa swoimi argumentami chcieli udowodnić, że budowa biometanowni to ważny impuls rozwojowy dla całego samorządu i jego mieszkańców. Twarużek przekonywał, jakich korzyści ekologicznych, ekonomicznych i społecznych należy się spodziewać.

– Znacząca redukcja emisji gazów cieplarnianych. Każdy może pomyśleć sobie, że nas to nie dotyczy, ale realia są inne. Na przykład, kiedy składujemy obornik na polu, to on jest emitorem takich gazów np. amoniaku czy metanu, który teoretycznie mógłby trafić do nas i my byśmy mogli całą tą emisją zarządzić – deklarował.

Biometanownia miałaby się przełożyć na mniejszą ilość odpadów i czystsze powietrze. Dzięki instalacji z krajobrazu zniknąć mogą widoki, gdy coś leży „pod chmurką” i fermentuje, przez co przyczynia się do emisji gazów cieplarnianych.

Wśród wymienianych korzyści ekonomicznych znalazło się pojęcie odnawialnej energii. Biometan, jako lokalne paliwo, przykładający się na niezależność energetyczną, która w czasach obecnych niepokojów jest wartością dodatnią. Instalacja w Trutnowie to byłoby również nowe miejsca pracy.

– Sama biometanownia zatrudnia około 15 osób. Natomiast (...) jej lokalizacja w gminie Lubiewo będzie przyciągać inne firmy, które na przykład chcą przetwarzać produkty rolne – przekonywał.

Do budżetu gminy Lubiewo wpływać ma wielotysięczny podatek. Jego kwota będzie znana dopiero wtedy, jak będzie wiadomo, co docelowo powstanie w Trutnowie. Inne korzyści dla samorządu, to wsparcie w wykonaniu inwestycji wskazanych przez gminę. Ich wartość według deklaracji, która padła na poniedziałkowym spotkaniu, nie będzie przekraczać kilkuset tysięcy złotych. Dało się zauważyć, że oczekiwania przedstawicieli gminy Lubiewo są jednak dużo większe.

Korzyści ekologiczne i ekonomiczne mają przełożyć się na te społeczne, jak wsparcie lokalnej gospodarki i rolników, miejsce zatrudnienia dla około 15 mieszkańców oraz zdrowsze życie dzięki czystszyemu powietrzu.

Ponadto, aby rozwiązać ewentualne wątpliwości towarzyszące budowie biometanowni, firma z Tczewa jest gotowa przyjąć wizyty studyjne.

Jak miałby wyglądać biometanownia w Trutnowie?

Podczas poniedziałkowego spotkania zgromadzonym przedstawiono propozycję rozmieszczenia elementów instalacji. Końcowa wersja nie jest znana, bo firma „rozpoczyna z projektantami proces koncepcyjny”, a ostateczna decyzja zapadnie dopiero po otrzymaniu decyzji środowiskowej wraz z kartą informacyjną przedsięwzięcia.

Biometanownia ma być szczelną instalacją. To, z czego takie miejsce ma się składać przedstawiciele PTX z Tczewa omówili na podstawie swoich doświadczeń, czyli poprzednich inwestycji biogazowni realizowanych w Leżajsku (woj. podkarpackie) i Kutnie (woj. łódzkie).

W tych lokalizacjach stosowane są rozwiązania kontrolowania odorów. Jak opowiadał Twarużek, nie ma magazynowania pod chmurką. Wszystkie substraty, które wjeżdżają na teren biogazowni są natychmiast poddawane pasteryzacji lub podawane do zbiorników buforowych, co zapobiega emisji nieprzyjemnych zapachów. Dodajmy, że kiszonka trawy jest jedynym magazynowanym substratem i jest przechowywana pod szczelnym przykryciem.

– Hala przyjęcia substratów. W państwa przypadku planuje-

my dwa, a może nawet cztery stanowiska. To wszystko okaże się na etapie projektowania. (...) To działa na takiej zasadzie. Wjeżdża ciężarówka tyłem. Zamyka się brama. Otwiera się kłapa. Ciężarówka się wyładowuje. Zamyka się kłapa. Z boku jest myjka ciśnieniowa, aby obmyć koła i posprzątać to, co nabałagał [kierowca – przyp. redakcji]. Dopiero, jak ta kłapa jest zamknięta, a samochód i podłoga są odpowiednio oczyszczone, otwiera się brama do hali. Tutaj mówimy o substratach stałych. Przyjmujemy również substraty płynne, które przyjeżdżają do nas beczkami. Dla nich mamy przygotowane oddzielne stanowisko, które składa się ze zbiornika buforowego, węża, licznika, kraty ściekowej – opisywał gość i podkreślił, że ani płynny substrat, ani woda z oczyszczania stanowiska nie są mieszane z wodami opadowymi.

Kolejne elementy instalacji to: hala pasteryzacji, wyposażona w biofilter, który ma redukować nieprzyjemne zapachy, zapewniając czyste powietrze oraz zbiorniki buforowe, kominki z węglem aktywnym minimalizujące emisję zapachów, chroniące mieszkańców przed uciążliwościami. Następnie są magazyny pofermentu.

Poferment opuszczający fermentor jest już wstępnie zdezodorowany, ale jak wskazano „w ich technologii to za mało”. Dlatego dalej przechodzi przez szczelny magazyn pod membraną, który „wyciska” z niego resztkowe gazy. Dzięki temu nawóz trafiający na pole ma mieć naturalny, ziemisty, kompostowy zapach, bez uciążliwości dla sąsiadów. Czym jest ten poferment?

– To nie jest odpad tylko produkt. Tak naprawdę jest to nawóz, który jest doskonałym zamiennikiem nawozów organicznych, ale nie tylko. My mamy decyzje nawozową dla obu instalacji i jest to bardzo dobry zamiennik nawozów syntetycznych – oznajmił Twarużek, który dodał, że jest to ciecz o konsystencji budyniu, która cieszy się dużym zainteresowaniem w Leżajsku. Jest rozwożona beczkowozami.

Poferment jest środkiem nawozowym magazynowanym. Co to oznacza? PTX z Tczewa projektuje instalację w stan-

dardzie przetrzymywania tego pofermentu na okres 6 miesięcy, czyli czas całej zimy, podczas której nie wolno nawozić gleby.

Jak przyznała **Paulina Hinc** z Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie, poferment jest bardzo dobry składnikiem dla ziemi dla uprawy. Często powoduje nawet to, że nie trzeba ziemi wapnować, bo ma bardzo dobry skład. Dodajmy, że poferment jest nawozem organicznym i można go na pole wywozić co roku, ale musi być zgodny z dawką azotową, za którą odpowiadają rolnicy. Jego zastosowanie nie powinno kolidować również z Obszarem Natura 2000.

„Transport większości substratów będzie omijał całą miejscowość”

O planie logistycznym opowiedział Michał Szczepański. Główną drogą dojazdową będzie DW nr 240, a następnie droga powiatowa przy tartaku w Bładzimu. Działka pod biometanownię ma być zlokalizowana w lesie między drogą Bładzim – Świekatowo a Trutnowem.

– To teren 5-hektarowy, oddalony o ponad kilometr od zabudowy mieszkaniowej. Ta lokalizacja była podyktowana dwoma czynnikami: przebiegiem nitki gazowej i miejsca wpięcia do sieci gazowej i bezpośrednim połączeniem z drogą wojewódzką 240. Transport większości substratów będzie omijał całą miejscowość – zadeklarował Szczepański.

Do biometanowni od drogi powiatowej można będzie dojechać drogą gminną o długości ok. 80 m. Transport substratów do biometanowni nie ma być realizowany w weekendy.

Zależy im na relacjach z mieszkańcami

Jak deklarowali ludzie reprezentujący firmę PTX sp. z o.o. z Tczewa, w miejscowościach, gdzie mają swoje instalacje, dbają o współpracę z lokalnymi społecznościami.

Pierwsze spotkanie z mieszkańcami w Trutnowie, zaplanowano na najbliższą środę (1 października) w świetlicy wiejskiej.

Agata Wiśniewska,
Anna Lipska

Powspominaj dawne czasy w Lubiewie

Gminna Biblioteka Publiczna w Lubiewie świętuje 70-lecie istnienia. Wydarzenie z tej okazji odbędzie się już w najbliższy piątek.

Jak zapowiadają organizatorzy, spotkanie będzie świetną okazją, aby wspólnie cofnąć się w czasie i poznać dzieje miejsca, które od 1955 roku inspirowało, rozwija i łączy pokolenia. W programie nie zabraknie dyskusji na te-

mat historii gminnej biblioteki oraz licznych ciekawostek. Będzie też opowieść o ważnych momentach dla rozwoju instytucji. Na finał z kolei zaplanowano koncert zespołu MelodyBand z muzyką rozrywkową w roli głównej.

Jubileuszowe spotkanie odbędzie się 26 września w Bibliotece – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo, ul. Witosa 1, Lubiewo. Start o godzinie 17:00.

(kt)

Kurier Powiatowy

Nieodpłatna pomoc prawna w Powiecie Tucholskim

Starosta Tucholski zaprasza do korzystania z **nieodpłatnych porad prawnych, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w punktach zlokalizowanych na terenie powiatu tucholskiego, według poniższego harmonogramu:**

- **Tuchola** – Książnica Tucholska – od poniedziałku do piątku w godz. 11:30-15:30,
- **Gostycyn** – Gminny Ośrodek Kultury (poniedziałek 9:00-13:00),
- **Lubiewo** – Urząd Gminy Lubiewo (wtorek 8:00-12:00),
- **Śliwice** – Gminny Ośrodek Kultury (środa 13:00-17:00),
- **Cekcyn** – Gminny Ośrodek Kultury (czwartek 8:00-12:00),
- **Kęsowo** – Urząd Gminy Kęsowo (piątek 8:00-12:00).

UWAGA!

Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej odbywa się po wcześniejszym umówieniu terminu:

- za pośrednictwem systemu teleinformatycznego Ministerstwa Sprawiedliwości, znajdującego się pod adresem: <https://zapisy-np.ms.gov.pl>
- pod nr telefonu **(52) 559 07 51** w godzinach pracy Starostwa Powiatowego w Tucholi.

Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej i która złoży stosowne oświadczenie, w tym osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającą innych osób w ciągu ostatniego roku oraz osobie chcącej dokonać zgłoszenia naruszenia prawa w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnałów.

Lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego

Lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa dostępna jest dla mieszkańców powiatu i obejmuje w szczególności: poradnictwo rodzinne, psychologiczne, pedagogiczne, z zakresu pomocy społecznej, w sprawie rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień, w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach interwencji kryzysowej, dla bezrobotnych, dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, a także z zakresu praw konsumentów, praw dziecka, praw pacjenta, ubezpieczeń społecznych, prawa pracy, prawa podatkowego, dla osób w sporze z podmiotami rynku finansowego i inne.

Lista dostępna jest na stronie Powiatu Tucholskiego www.tucholski.pl w zakładce: Nieodpłatna Pomoc Prawna i na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

Z wizytą w Tarnowskich Górach

Delegacja z Powiatu Tucholskiego, na czele ze Starostą Tucholskim Andrzejem Urbańskim oraz Przewodniczącą Rady Powiatu Iłoną Lesikowską, złożyła oficjalną wizytę w partnerskim Powiecie Tarnogórskim.

Spotkanie odbyło się w atmosferze przyjaźni i wzajemnego szacunku, a jego celem było umocnienie współpracy samorządowej, która od wielu lat łączy oba powiaty. Rozmowy dotyczyły m.in. wymiany doświadczeń w zakresie rozwoju samorządności, edukacji i kultury. Delegacja miała także możliwość poznania lokalnego dziedzictwa oraz tradycji regionu tarnogórskiego.

Szczególnym i niezwykle ważnym punktem programu był udział w tradycyjnym Pochodzie Gwarkowskim – wydarzeniu o wyjątkowej wartości historycznej, które przed laty stało się inspiracją do zorganizowania w Tucholi Historycznego Pochodu Borowiaków.

Wśród uczestników pochodu byli też przedstawiciele Cechu Rzemiosła i Przedsiębiorczości oraz Kurkowego Bractwa Strzeleckiego z Tucholi.

KGW Zdroje w Warszawie!

6 września w Warszawie, podczas Festiwalu Polskiej Żywności #KupujŚwiadomie, odbył się ogólnopolski finał prestiżowego konkursu kulinarnego „Bitwa Regionów”, organizowanego przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Wcześniejsze etapy wyłoniły reprezentantów z 16 województw, w barwach województwa kujawsko-pomorskiego wystąpiło Koło Gospodyń Wiejskich ze Zdrojów (gm. Cekcyn).

Nasze gospodynie w finale zdobyły wyróżnienie za wyjątkową potrawę „Zrolowana Biała Dama”. Na konkursowym stoisku nie zabrakło lokalnych smaków z serca Borów Tucholskich oraz materiałów promujących Powiat Tucholski.

Serdecznie gratulujemy KGW Zdroje.

Droga Tuchola – Cekcyn: będzie modernizacja kolejnego odcinka

Powiat Tucholski podpisał umowę na modernizację kolejnego odcinka drogi powiatowej łączącej Cekcyn z Tucholą. Inwestycja obejmie fragment o długości około 450 metrów. Termin zakończenia prac wyznaczono na 28 listopada br.

Wartość zadania to 1,7 mln zł. Wykonawcą robót będzie Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów sp. z o.o. z Kozłowa. Modernizacja ma na celu poprawę bezpieczeństwa i komfortu podróży mieszkańców regionu.

Zamiarem Powiatu Tucholskiego jest dokończenie modernizacji całej trasy. Samorząd nie ustaje w poszukiwaniu możliwości sfinansowania tych planów, traktując inwestycję jako priorytetową dla lokalnej społeczności.

Starostwo Powiatowe w Tucholi

ul. Poczтовая 7, 89-500 Tuchola, tel. 52 55 90 700, fax 52 55 90 701
e-mail: starostwo@tuchola.pl, www.tucholski.pl

„Kujawsko-pomorska gęsina na św. Marcina”

Mamy dla Was aż 30 gęsich tuszek!

To już ten czas – znowu przekazemy naszym czytelnikom vouchery na gęsinę. Wszystko dzięki akcji organizowanej przez marszałka województwa kujawsko-pomorskiego. **Zadzwoń do redakcji Tygodnika Tucholskiego, odpowiedz poprawnie na pytanie konkursowe i w październiku odbierz tuszkę z samochodu chłodni, który pojawi się m.in. w Tucholi.**

Tygodnik Tucholski kolejny rok z rządu przyłączył się do akcji „Kujawsko-pomorska gęsina na św. Marcina”. W naszym konkursie do zgarnięcia będzie 30 gęsich tuszek o wartości około 200 zł każda. Ich fundatorem i organizatorem całej akcji jest marszałek województwa kujawsko-pomorskiego – Piotr Całbecki.

Gęsina stała się bardzo popularna w całym regionie, zwłaszcza w okolicach Narodowego Święta Niepodległości. Dodatkowo w Przysieku obok Torunia cyklicznie już organizowany jest Kujawsko-Pomorski Festiwal Gęsiny.

Jak zdobyć atrakcyjną nagrodę?

Dzięki marszałkowskiej akcji, za pośrednictwem naszej redak-

cji, przekazemy mieszkańcom Borów Tucholskich vouchery na 30 gęsich tuszek. Jak zdobyć jedną z nich? Wystarczy zadzwonić do „Tygodnika Tucholskiego” w piątek (26 września) o godzinie 10:00 i odpowiedzieć na pytanie: **Jak nazywa się potrawa, szczególnie popularna na naszym terenie, której głównym składnikiem jest surowe mięso gęsie?** Na Wasze odpowiedzi czekamy pod numerem telefonu: 781-770-703. Do szczęśliwców, którzy trafią na otwartą linię i prawidłowo odpowiedzą na pytanie, trafią vouchery. Pamiętajcie: kto pierwszy, ten lepszy! **NA JEDEN NUMER TELEFONU PRZYSŁUGUJE JEDNA NAGRODA.** Zwycięzcy będą musieli podać: imię i nazwisko,

numer kontaktowy i deklarowane miasto odbioru nagrody.

Zmiany w przesyłaniu voucherów

UWAGA. Urząd marszałkowski poinformował, że w tym roku został zmieniony sposób dystrybucji voucherów dla laureatów. Dotychczas papierowe vouchery wysyłane były pocztą na adresy domowe laureatów. Teraz jednak zostanie wprowadzona nowa forma ich przekazywania.

Każdy zwycięzca otrzyma wiadomość SMS od urzędu marszałkowskiego z informacją o wygranej oraz szczegółową instrukcją, w jaki sposób wygenerować kod QR, który w tym roku uprawnia do odbioru nagrody – po okazaniu dowodu osobistego.

Każdy kod QR będzie indywidualny – dedykowany jednej osobie. W SMS-ie przypomniana zostanie również lokalizacja i godzina odbioru gęsiny.

Kamil Tajl, fot. Szymon Zdziebło

kronika policyjna

- W poniedziałek 15.09 o godz. 12:40 w Żółwińcu na toyotę spadła niezabezpieczona deska z pojazdu ciężarowego. Straty poniósł 62-letni mieszkaniec gm. Gostycyn. Trwają czynności wyjaśniające w sprawie o wykroczenie.
- We wtorek 16.09 o godz. 5:30 nieznany kierujący pojazdem ciężarowym DAF zjechał na przeciwległy pas ruchu i uderzył w jadącą z przeciwka scanię. Poszkodowanym w wyniku tego zdarzenia jest 38-latek z gm. Chojnice. Prowadzone są czynności wyjaśniające w sprawie o wykroczenie.
- W środę 17.09 o godz. 15:30 w Tucholi na skrzyżowaniu ulic Świeckiej i Czarnej Drogi 22-latek z gm. Cekcyn, kierująca

BMW, nie ustąpiła pierwszeństwa i zderzyła się z jadącym DAF-em. Na kobietę nałożono mandat karny. Straty poniósł 47-latek z Tucholi.

• W czwartek 18.09 o godz. 8:20 w Tucholi na ul. Cegielnianej kierująca renault nie zachowała wymaganej ostrożności i uderzyła w lampę uliczną. 65-latek z Tucholi została pouczone.

• Tego samego dnia nieznany sprawca doprowadził 67-letnią mieszkankę naszego powiatu do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 950 złotych – poprzez wyłudzenie od niej kodu blik, podając się za członka rodziny. W tej sprawie prowadzone jest postępowanie pod kątem oszustwa.

• W piątek 19.09 o godz. 16:10 w Tucholi na ul. Zielonej kie-

rująca fordem podczas skrętu w lewo zderzyła się z jadącym z przeciwka audi, którym kierował 50-latek z Tucholi. 24-letnia tucholanka przyjęła mandat.

• Tego samego dnia o godz. 16:30 w Tucholi na ul. Chojnickiej kierująca citroenem nie ustąpiła pierwszeństwa przejazdu i zderzyła się z oplem. Sprawczynią okazała się bydgoszczanka, a poszkodowaną – mieszkanka gm. Kęsowo. Sprawczynię pouczone.

• Również w piątek w Śliwiczach policjanci zatrzymali 52-latkę (zam. gm. Śliwice), który kierował rowerem po drodze publicznej w stanie nietrzeźwości. Urządzenie pomiarowe wskazało, że w jego organizmie znajdowało się ok 1,7 promila alkoholu. Mundurowi ustalili także, że mężczyzna posiada sądowy zakaz

kierowania rowerów. Grozi mu do 5 lat pozbawienia wolności.

• W sobotę 20.09 o godz. 12:10 Żalnie na ul. Chojnickiej kierujący peugeotem nie zachował należytej ostrożności i zderzył się z jadącym przed nim hyundaiem. 37-letni warszawianin otrzymał mandat.

• Także tego dnia o godz. 13:30 w Tucholi na ul. Kolejowej kierujący fiatem nie dostosował prędkości do panujących warunków i zderzył się z audi. Kierowca fiata, 27-letni tucholanin, został pouczone. Poszkodowaną jest 33-latek, również z Tucholi.

G.

kronika strażacka

• We wtorek 16.09 w Tucholi na ul. Świeckiej w kominie budynku jednorodzinny zapalił się sadze.

• W czwartek 18.09 w Tucholi na ul. Budowlanej renault

kaptur uderzył w latarnię. Słup się przewrócił. Zabezpieczono miejsce zdarzenia: jezdnię, chodnik i ścieżkę rowerową. Samochodem podróżowała 1 osoba. Nie zgłaszała żadnych dolegliwości.

• Tego samego dnia w Minikowie w budynku mieszkalnym zapalił się sadze w kominie.

• Także w czwartek w Tucholi na ul. Warszawskiej strażacy pomagali w otwarciu drzwi do mieszkania. Lokal zajmowała samotna starsza osoba. Spadła z łóżka. Po otwarciu drzwi i przebadaniu przez zespół ratownictwa medycznego została zabrana do szpitala.

• W sobotę 20.09 w Cekcynie na ul. Dworcowej w SP ZOZ w korytarzu komórki lokatorskiej zapaliła się bateria hulajnogi. W akcji gaśniczej uczestniczyły OSP Cekcyn i JRG Tuchola. Wyniesiono hulajnogę i zanurzono baterię w wodzie celem jej schłodzenia.

G.

Reklama, ogłoszenie płatne

Wójt Gminy Śliwice podaje do publicznej wiadomości,

że 6 listopada 2025 r. o godz. 10:00 w sali posiedzeń Urzędu Gminy Śliwice zostanie przeprowadzony **publiczny przetarg nieograniczony** na sprzedaż zabudowanych działek nr 101 i 102, niezabudowanej działki nr 103 położonych w miejscowości **Laski**.

Ponadto podaje się do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia, tj. **niezabudowanej działki nr 114/25**, położonej w obrębie ewidencyjnym **Okoniny Nadziejorne**.

Niniejsze ogłoszenie o przetargu zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Śliwice, na stronie internetowej Gminy Śliwice oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Śliwice.

Szczegółowych informacji dotyczących przeprowadzenia przetargu udziela się w pokoju nr 15 Urzędu Gminy Śliwice, w godz. od 7:00 do 15:00.

Wójt Gminy Śliwice
Daniel Kożuch

ZATRUDNIMY pracowników do pracy w Niemczech w ogrodnictwie

Nie wymagamy znajomości j. niemieckiego

Kontakt telefoniczny od poniedziałku do piątku w godz. od 9:00 do 13:00

663-626-877

Wójt Gminy Kęsowo informuje,

że stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Kęsowo oraz na stronie internetowej bip.kesowo.pl wywieszony został na okres 21 dni wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

OGŁOSZENIE

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,

Wójt Gminy Gostycyn informuje, iż 23.09.2025 r. został wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Gostycynie, ul. Bydgoska 8, w sołectwach na okres 21 dni oraz zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Gostycyn (<http://www.bip.gostycyn.pl/>) wykaz dot. dzierżawy gruntów ornych położonych w Pruszczu, część działki 536/2 oraz 487/3.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Gminy Gostycyn, pok. 2, tel. (52) 336 73 17.

Wójt Gminy Gostycyn
mgr Ireneusz Kucharski

Kęsowo i Żalno:

W szkołach zamiast kopciuchów będą gazowe pompy ciepła

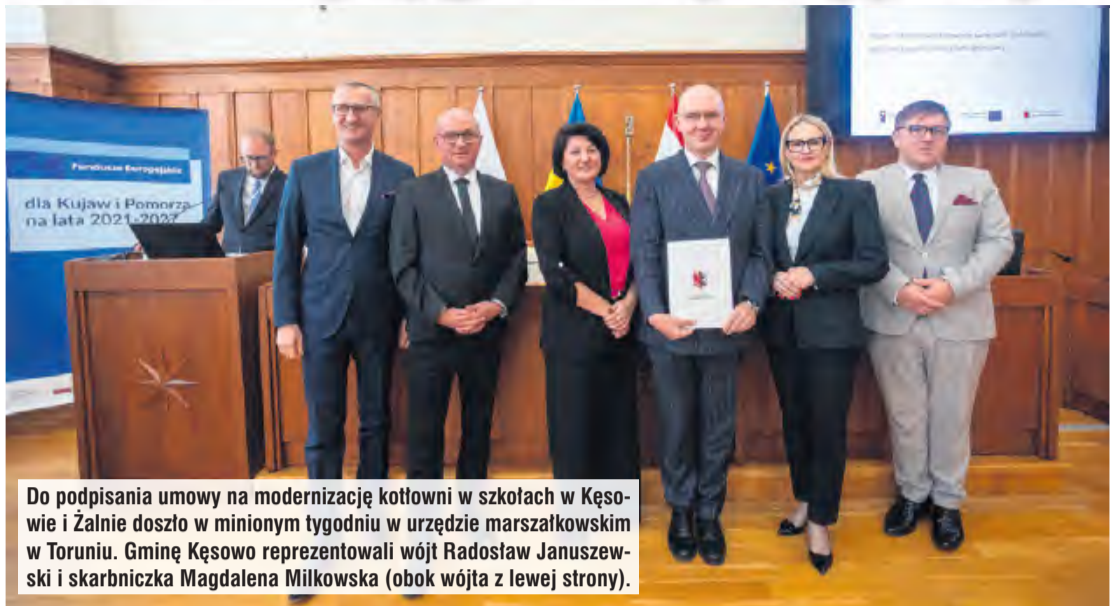
Gminie Kęsowo udało się pozyskać prawie 2 mln zł dofinansowania na zmianę źródła ogrzewania w kęsowskiej i żalińskiej podstawówce.

Gminie Kęsowo udało się pozyskać prawie 2 mln zł dofinansowania z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu – na zmianę źródeł ogrzewania w szkołach podstawowych w Kęsowie i Żalnie. Mowa tu dokładnie o kwocie 1.924.757,80 zł – w ramach Funduszy Europejskich. Środki posłużą gminie do realizacji zadania polegającego na dogłębnej modernizacji kotłowni w wyżej wymienionych placówkach szkolnych. Kosztorys całej inwestycji opiewa na blisko 3 mln zł, co oznacza, że wkład własny samorządu wyniesie prawie 1 mln zł.

Nowoczesne pompy ciepła zamiast kopciuchów

– Dzięki tej inwestycji w kolejnym sezonie grzewczym w naszych placówkach oświatowych zafunkcjonują bezobsługowe gazowe pompy ciepła, zasilane gazem LPG. Stawiamy na takie rozwiązanie, ponieważ gaz LPG jest w miarę stabilny cenowo, a nam zależy na tym, by była to inwestycja na lata i żebyśmy nie musieli za jakiś czas wracać do tego tematu – mówi **Radosław Januszewski**, wójt gminy Kęsowo.

Obie szkoły są obecnie ogrzewane za pomocą tzw. kopciuchów, co generuje wydatki

Do podpisania umowy na modernizację kotłowni w szkołach w Kęsowie i Żalnie doszło w minionym tygodniu w urzędzie marszałkowskim w Toruniu. Gminę Kęsowo reprezentowali wójt Radosław Januszewski i skarbniczka Magdalena Milkowska (obok wójta z lewej strony).

rzędu 200-250 tys. zł w sezonie grzewczym.

– Szkolne kotłownie są już naprawdę stare. Owszem, prowadziliśmy w nich drobne remonty, ale dogłębna modernizacja nie była przeprowadzana nigdy albo przynajmniej od bardzo dawna – dodaje wójt, który liczy również na konkretne oszczędności

w związku z planowaną inwestycją.

Przetarg jeszcze tej zimy

Przetarg na realizację zadania zostanie ogłoszony tej zimy. Najprawdopodobniej będzie to jedno postępowanie.

– Pod względem rozliczenia takiego projektu lepiej jest mieć

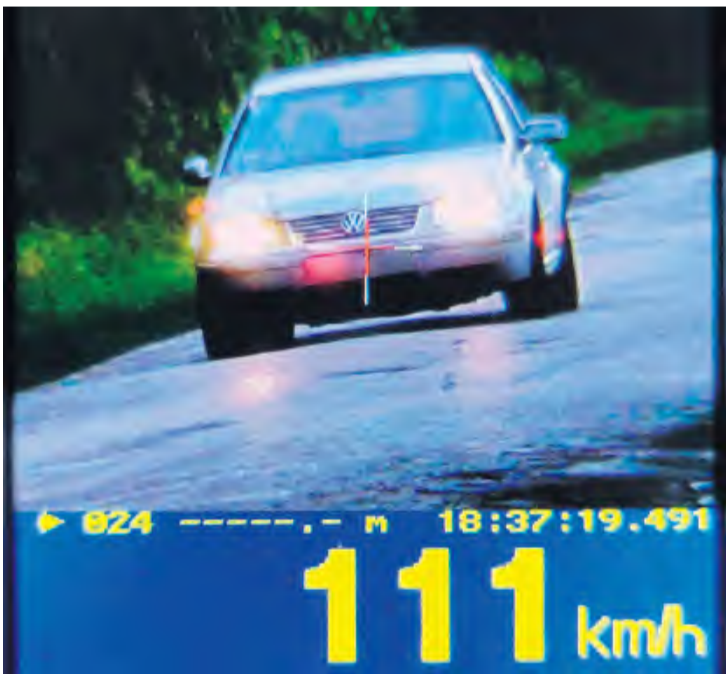
jednego wykonawcę zadania. Myślę, że chętnych do realizacji tej inwestycji będzie wielu, a to może przełożyć się na oszczędności przetargowe – zaznacza wójt.

Prace mają potrwać kilka miesięcy i będą prowadzone już po zakończeniu sezonu grzewczego.

Agata Wiśniewska,
fot. UG w Kęsowie

Znowu Lipowa... Z ponad setką na liczniku

Dokładnie z prędkością wynoszącą 111 km/h gnał przez miejscowość Lipowa w gminie Śliwice 24-letni kierowca. Za rażące naruszenie przepisów mężczyzna został ukarany mandatem karnym w wysokości 4000 zł. To bynajmniej niejedyne konsekwencje, które go spotkały.

Fot. KPP w Tucholi

W ostatnich dniach patrol tucholskiej drogówki ponownie kontrolował prędkość poruszających się pojazdów w miejscowości Lipowa (gm. Śliwice).

– W pewnym momencie mundurowi zauważyli zbliżający się z dużą prędkością samochód. Szybkość auta została zmierzona miernikiem wyposażonym w rejestrację obrazu. Urządzenie pomiarowe wskazało, że pojazd pędzi 111 km/h w miejscu, gdzie obowiązuje ograniczenie do 50 km/h – relacjonuje **Łukasz**

Tomaszewski, oficer prasowy KPP w Tucholi.

Funkcjonariusze zatrzymali do kontroli nieodpowiedzialnego kierowcę, którym okazał się mieszkaniec powiatu kościerskiego i nie mieli dla niego taryfy ulgowej.

– Za popełnione wykroczenie funkcjonariusze zatrzymali 24-latkowi prawo jazdy i ukarali go mandatem karnym w kwocie 4000 zł. Do jego konta dopisali również 14 pkt karnych – podaje rzecznik tucholskiej policji.

(aw)

Reklama

Bank Spółdzielczy w Tucholi
Liczysz się dla nas

KREDYT na jesienne inspiracje

GOTÓWKOWY

prowizja 0,00%

Promocja trwa od 1.09.2025 r. do 30.11.2025 r.

CENTRALA:
ul. Świecka 15, 89-500 Tuchola
tel. 52 334 37 71

ODDZIAŁ:
ul. Główna 24, 89-506 Kęsowo
tel. 52 334 40 24

Przykład reprezentatywny
Informacja oparta na reprezentatywnym przykładzie: całkowita kwota kredytu 20 000,00 zł, okres kredytowania 36 miesięcy, raty równe kapitałowo-odsetkowe w wysokości 615,90 zł, roczne zmienne oprocentowanie nominalne 6,99% (stanowi sumę wartości WIBOR 6M, który obecnie stanowi 4,79% i marży Banku w wysokości 2,20 p.p.) kwota odsetek za cały okres kredytowania 2 172,37 zł, prowizja za udzielenie kredytu 0,00% całkowitej kwoty kredytu. Przy przyjęciu wyżej wymienionych parametrów RRSO wynosi 7,21%, całkowita kwota do zapłaty, stanowiąca sumę całkowitej kwoty kredytu oraz całkowitego kosztu kredytu wynosi 22 172,37 zł. Ostateczne warunki kredytowania uzależnione są od wyniku oceny wiarygodności i zdolności kredytowej Klienta, daty wypłaty kredytu oraz terminu regulowania zobowiązania kredytowego. Przykład sporządzony na datę 29.08.2025 r.

Bistro hucznie otwarte. Kiedy znajdzie dzierżawcę?

Już nie można mówić, że jest to... „kapliczka”

W czwartek (18 września) odbył się uroczysty odbiór inwestycji na plaży w Bysławiu. Była to okazja, aby z bliska zobaczyć metamorfozę tego miejsca oraz usłyszeć o trudnościach w realizowaniu tego przedsięwzięcia i nowoczesnej infrastrukturze. Po części oficjalnej można było po raz pierwszy w nowo powstałym bistro z widokiem na jezioro wypić kawę – na razie okazjonalnie.

Nad popularnym Jeziorem Bysławskim uroczysto odebrano inwestycje, których celem było zagospodarowanie przestrzeni na plaży – aby stała się ona jeszcze bardziej atrakcyjna dla lokalnych mieszkańców i turystów.

Pierwsze z przedsięwzięć dotyczyło prawej strony kąpieliska, gdzie przeprowadzono prace związane z budową obiektów małej architektury.

Z kolei przez całe tegoroczne lato, po lewej stronie plaży, można było obserwować działania firmy ELMAL Zakład Remontowy Budownictwa Eliaz Adamczewski z Tucholi. Polegały one na: rozbudowie i przebudowie istniejącego budynku gastronomiczno-socjalnego, budowie sanitariatów z wiatą, ścieżki spacerowej, a także wyznaczenie miejsc na segregację i odpady zmieszane. Ponadto przebudowano zadaszenie ogniska i kanalizację deszczową. Obszerną inwestycję uzupełniły detale, takie jak: ławki parkowe, kosze na odpady, stojaki na rowery, makiety ryb słodkowodnych czy szafy, regały, stoły, krzesła i sprzęt AGD.

Koszt tej inwestycji opiewał na kwotę 2.008.279,91 zł. Gmina Lubiewo otrzymała spory zastrzyk środków z Rządowego Programu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych (1.450.000 zł) oraz Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (590.000 zł). Część pieniędzy przeznaczono na sporządzenie dokumentacji projektowej. Pozostała kwota, jaka była potrzebna do realizacji zadania, stanowiła wkład własny gminy.

Brakowało czegoś z efektem „wow”

Plaża nad Jeziorem Bysławskim modernizowana była eta-

Część oficjalną zakończyło wspólne, pamiątkowe zdjęcie na tle bistra.

pami przez kilka ostatnich lat, uwzględniając w tym zmusną procedurę przygotowywania dokumentacji projektowej i pozyskiwania dotacji. W swojej mowie o trudnościach, z jakimi przyszło się mierzyć gminie Lubiewo, realizując to zadanie, oraz o końcowym sukcesie powiedziała wójt **Joanna Jastak**.

– To miejsce szczególne, bo w okresie lipca i sierpnia na tę plażę przybywają tłumy. Nie tylko naszych mieszkańców, ale z całego powiatu tucholskiego. To także turyści korzystający z urokliwego Jeziora Bysławskiego. Jesteśmy z pewnością gminą rolniczą, ale również chcemy być turystyczną. Do tej pory niestety czegoś brakowało. Takiej wienki na torcie – czegoś z efektem wow. Myślę, że starania podejmowane od wielu lat doprowadziły do tego, że to miejsce zyskało blask. To sukces, który powstawał trochę w bó-

lach i trudach – usłyszeli zgromadzeni.

Joanna Jastak podkreślała, że inwestycje na plaży w Bysławiu są sukcesem wielu osób, bo pierwsze decyzje w tej sprawie podejmowali radni poprzedniej kadencji (lata 2018-2024) z przewodniczącą **Zofią Reszką** na czele. Po wyborach samorządowych w kwietniu 2024 roku kolejni członkowie rady zdecydowali o kontynuowaniu zadań swoich poprzedników. Wójt wspominała również o pracownikach Urzędu Gminy w Lubiewie z Referatu Infrastruktury i Planowania Przestrzennego, którzy temu zadaniu poświęcili dużo czasu i energii.

To już nie jest „kapliczka”

Uroczystemu odbiorowi inwestycji w Bysławiu towarzyszyli liczni oficjele, zaproszeni goście i lokalna społeczność.

Radny Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego **Tadeusz**

Wstęgę przecięli (od lewej): wójt Joana Jastak, przewodniczący Rady Gminy w Lubiewie Krzysztof Zielazny, radny i sołtys Bysławia Wojciech Słupiński, radna Zofia Reszka, kierownik Zakładu Komunalnego Gminy Lubiewo Tomasz Bonk, radny sejmiku Tadeusz Pogoda, przedstawicielka urzędu marszałkowskiego Violetta Witkowska i wykonawca inwestycji po prawej stronie kąpieliska Andrzej Koszowski.

Pogoda stwierdził, że wspomniane inwestycje są „dla gminy i Bysławia wielką sprawą”, a zrealizowane zadania „podniosą atrakcyjność tego miejsca w Borach Tucholskich”.

Z kolei **Jacek Brygman**, który wystąpił w imieniu władarzy samorządów z powiatu tucholskiego, odniósł się do historii. Zarówno Bysław, jak i reprezentowany przez Brygmana Cekcyn swoje początki ma w 1301 roku. Nowo powstałe bistro jest „kolejnym udoskonalonym punktem na mapie turystycznej regionu, co jest ważne w kontekście „pętli rowerowej”, jaką udało się stworzyć z Bysławia do Rudzkiego Mostu, Cekcyna a stamtąd do Welpina i Bysławia. Na ręce Joanny Jastak samorządowcy z powiatu złożyli prezent – koło ratunkowe.

Radni gminni wypowiadali się w podobnym tonie, co wójt. **Wojciech Słupiński**, który pełni funkcję radnego, ale i sołtysa Bysławia przywołał, że na przebudowany budynek wcześniej mówiono „kapliczka”. Powstał z niego piękny obiekt w formie bistra. Jego zdaniem nowa infrastruktura „będzie służyła nie tylko

lokalnej gminnej społeczności, ale przede wszystkim osobom, które będą przejeżdżały obok”. Szef firmy wykonawczej **Eliaz Adamczewski** przyznał natomiast, że obiekt do remontu był wymagający, ale na pewno nie żałuje dziś, że podjął się tego zadania.

Radości z możliwości wykorzystywania obiektów nowej infrastruktury nie kryły przedstawicielki Stowarzyszenia Morsów z Borów Tucholskich.

Z toastem i tortem na koniec

Dla zgromadzonych wystąpiły Frantówki Bysławskie. Poświęcenia obiektu dokonał proboszcz ks. **Michał Głaza** z parafii pw. Przemienienia Pańskiego, a przy przecinaniu wstęgi asystowały dzieci z Przedszkola Samorządowego Gminy Lubiewo „Borowiacka Tęcza”. Część oficjalną zakończyły przemówienia i wspólne, pamiątkowe zdjęcie na tle bistra.

Dalsza uroczystość przeniosła się do wspomnianego budynku, gdzie wzniesiono toast i częstowano się tortem.

Tekst i fot. Anna Lipska

Wnętrza oddanego do użytku bistra.

Oddział dziecięcy tucholskiego szpitala wzbogacił się o nowe łóżka dla rodziców

Szpital Tucholski otrzymał dwa nowe rozkładane łóżka od Fundacji Ronalda McDonalda. Dzięki nim rodzice mogą w bardziej komfortowych warunkach czuć przy swoich pociechach.

Już miesiąc temu na oddział pediatrii Szpitala Tucholskiego trafiły dwa nowe rozkładane łóżka z myślą o rodzicach hospitalizowanych dzieci. Dzięki nim mamy i tatusiowie mogą w bardziej komfortowych warunkach towarzyszyć swoim pociechom w trudnym, stresującym dla nich czasie.

Łóżka tucholskiej lecznicy sprezentowała **Justyna Szczepaniak**, franczyzobiorczyni McDonald's, łącząc siły z Fundacją Ronalda McDonalda. We wtorek (23.09) nastąpiło uroczyste przekazanie sprzętów, w trakcie którego można było też usłyszeć, jakie oceny łóżka zdążyły już zebrać wśród użytkowników.

Teraz można wybierać

Nowe łóżka posiadają opcję pełnego rozłożenia, a to przekłada się na komfort spania. W ostatnim tygodniu miała okazję przekonać się o tym **Anna Potrac**, mama niespełna dwuletniego **Franka**.

– To łóżko sprawdza się bardzo dobrze. Śpi się na nim lepiej niż na tym czerwonym fotelu – przyznała mieszkanka Osiecznej.

Wspomniany czerwony fotel – tucholska lecznica posiada takich łącznie pięć – to z kolei dar od Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Chwałę go sobie szczególnie karmiące mamy. Podłokietniki i opcja rozłożenia pomagają w przybraniu dobrej pozycji. Póki nie ma pełnego obłożenia na oddziale, rodzice mogą sobie

Łóżko sprezentowane przez fundację Ronalda McDonalda ma opcję pełnego rozłożenia, co przekłada się na komfort snu.

wybrać, z którego łóżka chcą korzystać.

– Jak tylko jest taka możliwość, to udostępniamy matkom czy też ojcom zwykłe łóżka – dodaje z kolei **Danuta Krysztofczyk**, zastępczyni dyrektora ds. pielęgniarstwa.

Jak słyszymy coraz częściej na oddziale towarzyszą dzieciom właśnie tatusiowie.

„Komfort i wsparcie”

Prezes Szpitala Tucholskiego podkreśla, że zarówno dla dyrek-

cji jak i personelu ważne jest, aby rodzice mogli być blisko swoich dzieci w dobrych warunkach.

– Nowe łóżka od fundacji pomogą nam zapewnić im komfort i wsparcie, które przekłada się na lepsze samopoczucie małych pacjentów – mówi **Jarosław Kautski**.

W ciągu 3 lat franczyzobiorcy wraz z Fundacją Ronalda McDonalda przekazali ponad 850 łóżek do szpitali w 97 miastach. W tym zestawieniu ujęta jest także Tuchola.

Tekst i fot. Agata Wiśniewska

Pani Anna Potrac z synkiem Frankiem opuszczali we wtorek oddział pediatrii po tygodniowym pobycie.

W oficjalnym przekazaniu łóżek uczestniczyły (od lewej): zastępczyni dyrektora ds. pielęgniarstwa **Danuta Krysztofczyk**, dyrektorka ds. organizacji **Anna Niezdrawska**, pielęgniarka **Dorota Walczak**, franczyzobiorczyni McDonald's **Justyna Szczepaniak**, kierowniczka restauracji w Tucholi **Magda Szpajda** oraz pielęgniarka **Jolanta Kobyłańska**.

ogłoszenie płatne

„Nie żyjemy, aby umierać, ale umieramy, aby żyć wiecznie.”
Michael Buchberger

Z żalem, ale i wielkim szacunkiem odprowadzamy na wieczny spoczynek wspaniałą pedagog, wychowawczynię dzieci i młodzieży, seniorkę zawodu nauczycielskiego
Panią Profesor
śp. Stefanę Rękoś

Niech na zawsze pozostanie w pamięci swoich uczniów.
Wyrazy głębokiego współczucia Rodzinie Zmarłej Pani Profesor składają absolwenci byłego Liceum Pedagogicznego w Tucholi - maturzyści z lat 1948-1968
Tuchola, 25 września 2025 r.

Reklama

Zaduszki Muzyczne
ZWIERZAK & PINKY LOOPS
15.10.2025, godz. 18:00
Kino „Sokół” w Tucholi
bilety: 60zł

NIEMEN SOJKA PRESLEY QUEEN
MERCURY REPUBLIKA
PRINCE CIECHOWSKI
KORA SZCZEPANIK
JAROCKA TURNER

TUCHOLSKI OŚRODEK KULTURY | SPRZEDAŻ BILETÓW W SEKRETARIACIE TOK W GODZ. 9:00-15:00 LUB NA BILETYNA.PL LICZBA MIEJSC OGRANICZONA | Tygodnik Tucholski | TUCHOLANIN | kultura w gawie.pl | BoryTucholskie.info

Nowe rondo na drodze wojewódzkiej

Utrudnienia drogowe. Z Gostycyna do Piły objazd przez... Zamrzenicę

Od poniedziałku (22.09), w związku z kolejnym etapem przebudowy skrzyżowania w Gostycynie, nastąpiło zamknięcie zjazdu z drogi wojewódzkiej nr 237 w kierunku ul. Pilskiej.

Na ten moment wykonawca robót – firma SOLO DUO sp. z o.o z Bydgoszczy – nie wskazał dokładnej daty zakończenia utrudnień dotyczących zjazdu w kierunku Piły. Wstępnie przewiduje się, że mogą one potrwać około dwóch tygodni.

Zgodnie z wprowadzoną organizacją ruchu i oficjalnym oznakowaniem, objazd do Piły wyznaczono drogą powiatową w kierunku Zamrzenicy. DW 237 w rejonie budowanego ronda w Gostycynie pozostaje przejezdna – ruch odby-

wa się jednak jednym pasem i sterowany jest sygnalizacją świetlną. W trakcie dnia, na wjeździe do tej miejscowości, tworzą się spore korki z obu kierunków. Planując podróż, np. w stronę Bydgoszczy lub Tucholi, trzeba zatem nastawić się na przymusową, przynajmniej kilkuminutową pauzę. W związku z występującymi utrudnieniami kierowcy proszeni są przez wykonawcę o zachowanie ostrożności, a także o cierpliwość i wyrozumiałość.

Przypomnijmy, że zakres inwestycji, której wartość prze-

Nowe rozwiązanie w postaci ronda nabiera już konkretnych kształtów.

Kierowcy podróżujący przez Gostycyn muszą uzbroić się w cierpliwość. W związku z realizowaną inwestycją ruch od strony Tucholi odbywa się wahadłowo.

kracza 4,5 mln zł, poza przebudową skrzyżowania u zbiegu ulic: Głównej, Tucholskiej i Pilskiej, obejmuje budowę ścieżki pieszo-rowerowej o długości 793 metrów w kierunku stacji benzynowej, a także zatok autobusowych wraz z chodnikami. W ramach budowy powstaje także kanalizacja deszczowa o długości 462,80 metrów, wykonywane są zjazdy do posesji i na pola. Planowany jest także montaż oświetlenia. Wszystkie prace powinny zakończyć się w listopadzie.

Tekst i fot. (aw)

Trasa wyznaczonego objazdu.

Gostycyn: Defibrylator AED na budynku hali sportowej. Do czego służy?

Urządzenie, które zwiększa szanse na przeżycie osób z zatrzymaniem krążenia, jest już dostępne przez całą dobę.

Defibrylator AED został zainstalowany na ścianie budynku Centrum Sportowo-Rekreacyjnego w Gostycynie (wjazd od ul. Szkolnej). Pojawił się tam w połowie września. Chwilę wcześniej urządzenie na ręce wójta Ireneusza Kucharskiego przekazał wiceprezes zarządu Banku Spółdzielczego w Koronowie Jerzy Gumienny. Reprezentowana przez niego placówka pozyskała sprzęt ratujący życie we współpracy z firmą Generali Polska.

Z racji swojej lokalizacji defibrylator AED dostępny jest przez całą dobę. Dzięki temu w razie potrzeby można z niego skorzystać o każdej porze dnia i nocy.

Nie bójmy się pomagać. Jak działa AED?

Wójt gminy wyraził nadzieję, że tego typu urządzenie zamontowane przy hali – po-

Uroczystego przekazanie defibrylatora nastąpiło w połowie września.

dobne są już w jednostkach OSP w Gostycynie i Wielkim Mędromierzu, a także w urzędzie gminy oraz w przedszkolu – zachęci mieszkańców do korzystania z niego w sytuacjach zagrożenia życia. Jak podkreślił, wciąż wiele osób obawia się udzielania pierwszej pomocy, martwiąc się, że zrobią to niewłaściwie.

Tymczasem szybkie wykorzystanie defibrylatora AED zwiększa szanse przeżycia nawet o kilkadziesiąt procent. To niewielkie, skomputeryzowane urządzenie – za pomocą poleceń głosowych i wizualnych – prowadzi nas przez procedurę

bezpiecznej defibrylacji w zatrzymaniu krążenia.

– Użycie defibrylatora nie zwalnia nas z obowiązku wezwania pomocy. Jak najszybciej powinniśmy zadzwonić na 112. Defibrylator ma nam pomóc podtrzymać czynności życiowe do czasu przyjazdu karetki – podkreślił Ireneusz Kucharski.

W najbliższym czasie kolejny defibrylator pojawi się na ścianie budynku ośrodka zdrowia w Gostycynie. Urządzenie otrzymali strażacy od Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, a niezbędną skrynkę do niego zakupi gmina.

(aw), fot. UG w Gostycynie

Bezpieczna droga do szkoły prowadzi przez przejście dla pieszych

O tym dzieciom ze Szkoły Podstawowej nr 5 w Tucholi przypomnieli funkcjonariusze policji. Nauka zasad bezpieczeństwa przyjęła praktyczną formę.

Jak widać na zdjęciu, dzieciom zajęcia bardzo się spodobały.

Większość dzieci, aby dotrzeć do swojej szkoły, musi pokonać jedno, a nawet kilka przejść dla pieszych. Dlatego tak istotne jest, aby wykształcić w sobie dobre nawyki, jeśli chodzi o zachowanie się w ich obrębie.

Uczniowie tucholskiej „Piątki” mieli okazję pod okiem policjantów poćwiczyć przechodzenie przez pobliskie przejście. W trakcie tych praktycznych za-

jęć stróż prawa zaprezentowali dzieciom, w jaki sposób należy korzystać z przejścia dla pieszych wyposażonego w sygnalizację świetlną.

– Maluchy dowiedziały się również, jakich zasad należy przestrzegać podczas poruszania się po drodze – uzupełnia Łukasz Tomaszewski, oficer prasowy KPP w Tucholi.

(aw), fot. KPP w Tucholi

Gmina Lubiewo

Do drogi asfaltowej musieli jechać... połem

Drogę gminną rozkopano w celu położenia kabla, dlatego mieszkańcy kilku posesji zmuszeni byli przejeżdżać połem, aby dojechać do głównej drogi. Fot. (al)

Czy mieszkańcy powinni być informowani o pracach prowadzonych w obrębie gminnej drogi dojazdowej do ich posesji? Tak. Takiego komunikatu zabrakło jednak w Klonowie. W związku z przedsięwzięciem operatora sieci energetycznej rozkopano jedyny dojazd do domów. Osoby, które mieszkają w okolicy, przez kilka dni musiały borykać się z nieprzewidzianymi, dużymi trudnościami. Czy to już koniec problemów? Niekoniecznie. Pracownicy Enei wrócą na ten teren w październiku.

W środę (10 września) z „Tygodnikiem Tucholskim” skontaktowała się osoba bliska dla mieszkanki Klonowa, której posesja znajduje się na wybudowaniach – za wiaduktem, w kierunku Bruchniewa i Suchej. W wiadomości, jaką otrzymaliśmy, zgłaszająca problem przesłała zdjęcia i wskazała, że mieszkańcy kilku posesji zostali pozbawieni dojazdu do swoich domostw – a ten prowadzi przez gruntową drogę gminną.

Zaniepokojona zaistniałą sytuacją kobieta dodała, że mieszkańcy nie otrzymali żadnego powiadomienia czy oficjalnej informacji o pracach zleconych przez operatora sieci energetycznej. Z powodu przedsięwzięcia wspomniana droga gruntowa

została całkowicie rozkopana, a osoby z tej części Klonowa musiały dojeżdżać do asfaltu przez pole, co nie należało do najłatwiejszych czynności – przeprawy samochodem nie ułatwiał intensywnie padający w tamtym czasie deszcz.

Jak udało się nam ustalić, w opisywanej miejscowości prowadzone są prace na zlecenie Enei SA, które polegają na „skablowaniu linii napowietrznych średniego napięcia pomiędzy Ośrodkiem Szkolenia Służby Więziennej w Suchej, stacją transformatorową stanowiącą element zasilania Stacji Wodnej PTTK Sokole Kuźnica oraz stacją transformatorową zasilającą południowe obszary Klonowa”.

– Dodatkowo, w ramach tej inwestycji, słupową stację transformatorową wymieniamy na stację kontenerową oraz częściowo kablujemy istniejące linie niskiego napięcia zasilane z ww. stacji – uzupełnił **Waldemar Olter** – kierownik wydziału organizacyjnego oraz regionalny rzecznik prasowy z Oddziału Dystrybucji Bydgoszcz.

„Utwardzenie drogi nie leży w zakresie realizowanej przez nas inwestycji”

W odpowiedzi na nasze pytania przedstawiciel Enei wskazał, że działania operatora „zwiększają bezpieczeństwo energetyczne na terenie objętym inwestycją, poprawiają niezawodność dostaw energii elektrycznej i dostosowują infrastrukturę do współczesnych standardów”. Dzięki kablowaniu sieci odbiorcy na tym terenie mają zyskać stabilne, bezawaryjne źródło energii, „które nie ingeruje w krajobraz i jest zdecydowanie mniej kolizyjne dla planowania przestrzennego”.

– Budowę podziemnej, liniowej infrastruktury elektroenergetycznej na terenie nieruchomości oznaczonej jako dz. nr 517/3 (będącej w zarządzie Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi) oraz dz. 517/5 (będącej własnością gminy Lubiewo), przebiegającej w części drogi powiatowej i drogi gminnej, planujemy zakończyć w bieżącym tygodniu

[do 19 września – przyp. red.]. W październiku 2025 r. na terenie dz. 517/5 umieścimy jeszcze złącze kablowe niskiego napięcia. Całość prac planujemy zakończyć w pierwszym kwartale 2026 roku – dodał w zeszłym tygodniu Waldemar Olter.

Z uwagi na wąską drogę i brak pobocza, na którym pracowały maszyny oraz składowany był urobek, prace budowlane spowodowały utrudnienia w zakresie poruszania się, za co operator sieci energetycznej przeprasza. Aby uniknąć podobnych sytuacji w przyszłości oraz zminimalizować skutki dla okolicznych mieszkańców, przeprowadzone miały zostać

rozmowy z wykonawcą tego przedsięwzięcia.

– W bezpośrednim sąsiedztwie wspomnianego układu drogowego planujemy jeszcze demontaż istniejących linii napowietrznych niskiego napięcia, co może spowodować czasowe utrudnienia związane z pracą ciężkiego sprzętu. Po zakończeniu robót, tereny objęte inwestycją, na których prowadzimy prace ziemne, będą przywrócone do stanu pierwotnego – uzupełnia regionalny rzecznik prasowy z Oddziału Dystrybucji Bydgoszcz. Olter dodaje jednocześnie, że: „utwardzenie drogi nie leży w zakresie realizowanej przez nas inwestycji”.

Anna Lipska

Intensywne deszcze, które spadły w drugim tygodniu września, zrobiły z pola grząskie błoto. Fot. nadesłane

Część widocznych na zdjęciu słupów zostanie usunięta. Fot. (al)

Wykopane rowy zostały przysypane. Na podstawie zdjęcia trudno określić, którą przebiega aktualnie droga gminna. Fot. nadesłane

Reklama

KOPALNIA

KRUSZYWA

Oferujemy:

- piasek,
- glinę,
- ziemię z wykopów (do wyrównywania terenu),
- ziemię ogrodową,
- kamień polny,
- żwir.

Drew-Kos Sp. z o.o. Tuchola, ul. ks. ppłk. J. Wryczy 22 (przy skrzyżowaniu z ul. Garbary) tel. 534 665 535, 52 334 38 38

Ponad milion złotych na miejsca dla młodych ludzi!

Sprawdźcie, gdzie w powiecie tucholskim powstaną kluby młodzieżowe

Przez kolejne miesiące na naszym terenie funkcjonować będzie aż trzynaście nowych klubów młodzieżowych. Na ten cel przeznaczono prawie 1,3 miliona złotych. Do kogo trafiły pieniądze z projektu „Nasze gzyby”? Gdzie powstaną miejsca dla dzieci i młodzieży na spędzanie wolnego czasu?

17 września (środa) w Lokalnym Centrum Rozwoju, które mieści się w budynku tucholskiego dworca, odbyła się uroczystość wręczenia umów o powierzenie grantów dotyczących tworzenia klubów młodzieżowych – w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju. Dofinansowania otrzymali wszyscy, którzy się o nie starali. Wydarzenie było ważnym krokiem, aby w każdej z sześciu gmin powiatu tucholskie-

go wspierano młodych ludzi i tworzone dla nich przestrzenie do rozwoju, integracji oraz aktywności społecznej.

Jak podkreślała podczas uroczystości Magdalena Kurpinowicz, prezeska Partnerstwa Lokalnej Grupy Działania Bory Tucholskie, w łącznie 13 klubach znajdzie się miejsce dla prawie dwustu dziewięćdziesięciu osób. Dzięki przyznanym dofinansowaniom każdy z tych klubów będzie działał co najmniej pół roku.

To oni przez kolejne miesiące będą dbać o rozwój dzieci i młodzieży w powiecie tucholskim.

„W tym obszarze u młodych ludzi jest bardzo dużo deficytów”

– Jakie działania zaoferujecie państwo dzieciom i młodzieży? Przy pisaniu projektów bardzo istotnym czynnikiem było, żeby skonsultować wasze punkty widzenia z potrzebami młodzieży. Dzięki takiemu podejściu projekty są z jednej strony do siebie podobne, a z drugiej różne. Podobne dlatego, że wszystkie muszą odpowiadać na założenia standardów klubów młodzieżowych, muszą spełniać walor edukacyjny [...]. Określono obszary, w których młodych ludzi trzeba wspierać. I właściwie w każdym z tych klubów jest wsparcie dotyczące choćby rozwoju społecznego. To wydaje się być oczywiste, naturalne, bo potrzeba rozwoju społecznego jest niezwykle istotna. W tym obszarze u młodych ludzi jest bardzo dużo deficytów [...]. Jednocześnie każdy z pomysłów, który się pojawił, ma coś

innego, oryginalnego i wyróżniającego go spośród innych wniosków – mówiła do zgromadzonych Magdalena Kurpinowicz.

W rozmowie z Tygodnikiem przekazała, że część klubów już rozpoczęła rekrutację, kolejne będą się sukcesywnie uruchamiać. Najlepiej, aby osoby chętne zgłaszały się bezpośrednio do podmiotów, które otrzymały granty. Ich pełną listę podajemy przy artykule. Do każdego z klubów mogą aplikować młodzi mieszkańcy powiatu tucholskiego.

Wręczenia umów trzynastu podmiotom, na łączną kwotę 1.291.109 zł, dokonali: Magdalena Kurpinowicz, przedstawicielka Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego Violetta Witkowska i wiceprezes Partnerstwa LGD Bory Tucholskie Maciej Gierszewski.

Wydarzenie uświetnił występ Martyny Chabowskiej i Szymona Papierowskiego ze Szkoły Podstawowej w Cekcynie. Duet

ten odegrał scenkę w gwarze borowiackiej.

Tekst i fot. Anna Lipska

Projekty dotyczące klubów młodzieżowych na terenie powiatu tucholskiego zrealizują:

1. Fundacja Zrównoważonego Rozwoju Lokalnego „Cisowy Fyrtel” – Klub Młodzieżowy Leśniaki (tytuł projektu) – 100.000 zł,
2. Towarzystwo Miłośników Ziemi Śliwickiej „Knieja” – Klub Młodzieżowy Borowiacka Przystań – 100.000 zł,
3. Stowarzyszenie Rodzina Kolpinga w Cekcynie – Cekcyńskie Gzyby – 100.000 zł,
4. Towarzystwo Miłośników Ziemi Cekcyńskiej – Akademia Młodzieżowych Możliwości – 100.000 zł,
5. Powiat Tucholski – #AktywnaMłodzież – 100.000 zł,
6. Fundacja na rzecz Dzieci i Zwierząt Belisima – Klub Młodzieżowy Młodzi Borowiacy – 97.823 zł,
7. Fundacja CudaWianki – Strażnicy Leszego – skrzyżowanie 6 dróg i 7 diałków i 1 totalny bajzel – 100.000 zł,
8. Gmina Tuchola – Przystań Aktywności – 100.000 zł,
9. Stowarzyszenie „Się Uda” – Rozwijaj się, tworząc... Klub „Się Uda” – 98.886 zł,
10. Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo – Warsztaty pełne akcji! – 100.000 zł,
11. Gminny Ośrodek Kultury w Gostycynie – Utworzenie i funkcjonowanie klubu młodzieżowego Sigma Z Borów w Gostycynie – 100.000 zł,
12. Stowarzyszenie Pro Scholae (przy Technikum Leśnym im. Adama Loreta) – Leśny Klub Młodzieżowy – 94.400 zł,
13. Pomóżmy Gminie Kęsowo – Coolturałno-Przygodowy Kęsowski Klub Młodzieżowy – 100.000 zł.

Symbolicznie granty przekazywali prezesi LGD Magdalena Kurpinowicz i Maciej Gierszewski oraz przedstawicielka Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego Violetta Witkowska (w środku).

Małgorzata Oparka z Fundacji Cudawianki realizuje wiele inicjatyw, w tym warsztaty dla osób z niepełnosprawnościami. W nowym projekcie skupi się na dzieciach i młodzieży.

Przy Technikum Leśnym im. Adama Loreta powstanie Leśny Klub Młodzieżowy.

W powiecie tucholskim powstaną trzynaście klubów młodzieżowych.

więcej zdjęć na tygodnik.pl

Zabawny dialog w gwarze borowiackiej zaprezentowali Martyna Chabowska i Szymon Papierowski ze Szkoły Podstawowej w Cekcynie, którzy są laureatami gminnego konkursu gwary borowiackiej.

26 września - 2 października 2025

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura
INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV
Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Piątek

23:15 **Gladiator**
Przygodowy, Wielka Brytania, USA, 2000
TVN 7
Jest rok 180 n.e. Imperium rzymskie w rozkwicie. Umierający cesarz Marek Aureliusz, powierza swemu zwycięskiemu generałowi Maximusowi ostatnie zadanie. Ma on nie dopuścić, aby syn cesarza, Kommodus, przejął władzę. Kommodus uprzedza wszelkie próby pozbawienia go tronu. Zabija ojca i obwołuje się cesarzem. Następnie usiłuje zmusić generała Maximusa do złożenia sobie przysięgi wierności. Gdy ten odmawia, cesarz wydaje na niego i jego rodzinę wyrok śmierci. Maximus ucieka, lecz jego żona i syn zostają zamordowani. Od tej pory Maximus żyje pragnieniem zemsty.

Sobota

23:15 **Człowiek w ogniu**
Sensacyjny, USA, Wielka Brytania, Szwajcaria, 2004
TVP 1
Creasy nawiązuje kontakt z dawnym przyjacielem Pauliem Rayburnem, który zarządza firmą ochroniarską w Meksyku. Dostaje u niego pracę i już wysokość ma pierwsze zlecenie. Ze względu na wysoką liczbę porwań w stolicy kraju i żądań olbrzymiego okupu, biznesmen Samuel Ramos przez firmę Rauburna angażuje Creasy'ego do ochrony swej 9-letniej córki Pity. Z czasem między Creasym a Pity nawiązuje się nieprawdziwy przyjaźni. Pewnego razu, po lekcji muzyki, Pita zostaje zaatakowana...
INNE DATY EMISJI: PONIEDZIAŁEK, 02:40

Niedziela

13:55 **Sześć dni, siedem nocy**
Komedya, USA, 1998
TV PULS
Quinn Harris zarabia na życie jako pilot niewielkiej awionetki na jednej z wysp Pacyfiku, mimo że bardzo nie lubi turystów. Robin Monroe jest wydawcą słynnego magazynu dla pań. Razem ze swoim chłopakiem wybiera się na wymarzone wakacje na egzotyczną wyspę. Podczas urlopu Robin zostaje niespodziewanie wezwana na jeden dzień do pracy. Nie ma już biletów na samolot, dlatego decyduje się na wynajęcie maszyny należącej do Quinna. Po starcie rozpętuje się ogromna burza i samolot rozbija się na bezludnej wyspie.

Poniedziałek

20:30 **Fryzjer**
Teatr Telewizji, 2003
TVP 1
W Wieluniu elitę towarzyską stanowią burmistrz, ksiądz, adwokat oraz Karol Izidorowicz, fryzjer. Dziesięć lat wcześniej Karol znany był z intensywnego trybu życia, stawał przed kolegami za awantury. Po małżeństwie z Joanną, córką mistrza fryzjerskiego, ustatkował się. Obecnie Karol codziennie strzyże, czesze i zabawia dwojgiem klientki, a po pracy spotyka się z kolegami. Nieoczekiwanie społecznością miasta wstrząsa wiadomość o znalezieniu zwłok Sylwii Kęsik, której swobodny styl życia elektryzował wielu mężczyzn...

Wtorek

20:00 **Furioza**
Akcja, Polska, 2021
TV PULS
Wydarzenie z przeszłości rozdziela losy trójki przyjaciół. Niespodziewanie w życiu Dawida, dzisiaj już lekarza, znowu pojawia się ona. Dzika - kiedyś miłość jego życia, teraz doświadczona policjantka, składa mu propozycję nie do odrzucenia. Albo ten zostanie policjantem informatorem i wtyczką, albo jego brat trafi do więzienia z wieloletnim wyrokiem. Przyciśnięty do muru Dawid w końcu ulega, a jego głównym celem staje się infiltracja rosnącej w siłę zorganizowanej grupy przestępczej. Dawid trafia w sam środek wojny o wpływy i pieniądze...

Środa

21:10 **Poradnik pozytywnego myślenia**
Komedya romantyczna, USA, 2013
TVP 1
Po ośmiu miesiącach spędzonych w szpitalu psychiatrycznym w Baltimore, Pat Solantano wraca do Lansdowne w stanie Pensylwania pod skrzydła rodziców, Dolores i Pata. Okazuje się, że w domu sprawy nie układają się dobrze. Jego żona Nikki wyprowadziła się, ojciec nie ma pracy i zarabia nielegalnie, mając nadzieję, że uzbiera pieniądze na otwarcie własnej restauracji. Pat Junior próbuje stawić czoła rodzinnym problemom, a przede wszystkim pragnie zejść z żoną i wrócić do dawnego życia.
INNE DATY EMISJI: CZWARTEK, 01:35

Czwartek

23:10 **Dzieci wroga**
Dokument, Szwecja, 2021
TVP 1
Amanda, młoda Szwedka, była „narzeczoną dżihadu”, została żoną dżihadysty i urodziła mu siódmego dziecka. Po jej tragicznej śmierci dzieci przebywają w tragicznych warunkach w syryjskim obozie dla uchodźców. Ich dziadek postanawia ściągnąć je do Szwecji. Ale czy europejskie państwo zechce przyjąć „dzieci wroga”? Trzymający w napięciu film jest zapisem zarówno karkołomnej akcji, jak i jej okoliczności politycznych. Czy dziadkowi uda się odzyskać swoje wnuki? Czy wystarczy mu determinacja?

PIĄTEK • 26 września

TVP 1

05:25 **Wichrowe wzgórze** - serial obycz., Turcja, 2024
06:15 **Akacja 38** - serial obycz., 2017
07:00 **Transmisja Mszy Świętej**
07:30 **Agape Blisko Ciebie** - magazyn
08:00 **Serwis Info**
08:10 **Pogoda Info**
08:20 **Okrasa łamie przepisy** - magazyn kulinarny
09:00 **Ranczo** - serial obycz., 2013
10:00 **Komisarz Alex** - serial krym.
11:00 **Ojciec Mateusz** - serial
12:00 **Serwis Info**
12:10 **Agrobiznes**
12:30 **Agropogoda** - magazyn
12:40 **Magazyn Rolniczy**
12:55 **Natura w Jedynce** - Kerkińi - grecka przystań ptaków - dok., Franc., 2022
14:00 **Wichrowe wzgórze** - serial obycz., Turcja, 2024
15:00 **Serwis Info**
15:15 **Reportrzy** - magazyn

TVP 2

04:35 **Na dobre i na złe** - serial obycz., 2021
05:30 **M jak miłość** - serial, 2021
06:25 **Anna Dymna**
06:55 **Dla niesłyszących** - **Barwy szczęścia** - serial obycz., Turcja, 2022
07:30 **Pytanie na śniadanie**
11:50 **Jedzenie ma znaczenie**
12:25 **Koło fortuny** - teleturniej
13:15 **Miłość i nadzieja** - serial obycz., 2022
14:05 **Va Banque** - teleturniej
14:35 **Na sygnale** - serial fabularny
15:05 **La Promesa - pałac tajemnic** - serial, Hiszp., 2023
15:50 **Eko na serio** - felieton
16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
16:35 **Familiada** - teleturniej
17:20 **Miłość i nadzieja** - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 **Va Banque** - teleturniej
18:50 **Jeden z dziesięciu** - telet.

TVN

05:40 **Uwaga!** - program interwencyjny
05:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
06:50 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy. Dzisiaj zajrzyjmy do restauracji „Tasty” w Piekarach Śląskich.
07:45 **Dzień Dobry TVN** - magazyn poranny
11:40 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy. Czechowice-Dziedzice, Magda Gessler zaprasza do restauracji „Irlandia”, a potem do „Kuchni Smaków” w Sokolowie.
13:55 **The Floor** - teleturniej
14:35 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
16:50 **Szpital św. Anny** - serial obycz., Polska
17:55 **Detektywi** - program kryminalny

POLSAT

06:00 **Nowy Dzień z Polsat News**
08:00 **Halo tu Polsat** - program informacyjno-rozrywkowy
11:30 **Gliniarze** - Zgwałcono młodą kobietę. Trop wiedzie do kierowcy z aplikacją przewozowej, z której ofiara została przed napadem.
14:40 **Dlaczego ja?** - Była żona Jana Olejniczka zostaje zaatakowana. Jan znajduje ją nieprzytomną przed ich większym domem.
15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
16:15 **Interwencja** - magazyn reporterów
16:15 **Pogoda**
16:30 **Na Ratunek 112** - 38-letnia Agata Borsiak mieszka z mężem Robertem i ich córką, Igą. Pewnego dnia Iga nie wraca na noc do domu i ma wyłączony telefon...

TVP Kultura

06:05 **Afisz kulturalny ekstra**
06:30 **50. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni** - studio
06:50 **Tamte lata, tamte dni** - Jerzy Bończak - magazyn
07:25 **Zwykła historia niezwykłych nazw** - dokument
08:05 **50. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni** - studio
08:35 **Którędy po sztukę** - Nikita Kadan - magazyn
08:45 **Arystoteles. Nieruchomy poruszczeni** - felieton
09:05 **Przez Atlantyk** - dramat, Nor., 2020
10:15 **Ludwig van Beethoven - IX Symfonia** - koncert
11:40 **Na Hożej, Jasnej i Słonecznej** - dok., Polska, 1994
12:45 **Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka** - mag.
13:25 **Na kredyty** - obycz., Polska, 2008

TV Puls

06:00 **Policjanci z Miami** - serial kryminalny
08:00 **Kobra - oddział specjalny** - Semir i Alex stają się ofiarą ataku hakera. Wkrótce okazuje się, że w sprawie zamieszany jest biologiczny ojciec Aleksa.
10:00 **Zaklinaczka duchów** - Grupa studentek jest prześladowana przez swoją zmarłą koleżankę. Melinda postanawia im pomóc
10:55 **Zbuntowany anioł** - serial obyczajowy
12:50 **Zaklinaczka duchów** - serial fabularny
13:50 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny
15:50 **Ranczo** - serial kom., Polska
18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny

TVN 7

05:30 **Szkoła** - Licealista Tomek Matusik marzy, by zostać modelem. Radek Pestka, który prowadzi w szkole warsztaty z modelingu uważa, że chłopak...
08:20 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
11:25 **W-11 Wydział Śledczy** - W akademiku podczas imprezy ktoś podał studentowi śmiertelną dawkę atropiny. W trakcie śledztwa okazuje się, że chłopak zastawił swoją dziewczynę, która...
12:55 **Detektywi** - Detektyw Maciej Dębosz znajduje w parku noworodka, którego mógł zostawić tam młody chłopak, ponieważ uciekł na widok detektywa.
14:55 **Szpital św. Anny** - program obyczajowy
15:55 **Sąd rodzinny** - program sądowy

TV 4

06:00 **Łowcy skarbów**. Kto da więcej **07:55 Bogaty Dom** - Biedny Dom - program paradok. **08:55 Policjantki i Policjanci** **10:55 Na Ratunek 112** - serial obyczajowy **11:55 Trudne sprawy** - program obycz. **14:55 Ktoś tu kłamie?** **16:55 Policjantki i Policjanci** - serial paradok. **18:00 Łowcy skarbów**. Kto da więcej **19:00 Policjantki i Policjanci** - serial paradok. **20:00 Gwiazdy Kabaretu** **22:05 Ultimatum Bourne'a** - sens., USA, Niemcy, Franc., 2007 **00:25 STOP Drogówka** - serial policyjny **01:25 Hardkorowy lombard** **02:25 Interwencja** - magazyn reporterów **02:50 Śmierć na 1000 sposobów** **03:10 Gwiazdy Kabaretu** - program rozrywkowy **03:30 Lubie disco!** **04:30 Top 10** - Lista Przebojów **05:30 Telezakupy TV Okazje**

TV Trwam

09:35 **Św. na każdy dzień** **09:45 Jestem mamą** **10:00 Inf. dnia** **10:15 Rozmowy niedok.** **11:25 Współpracownicy** **11:35 Natura et Homo** **12:00 Anioł Pański** **12:03 Inf. dnia** **12:20 Głos serca** **13:05 Tam Ktoś jest!** **13:30 Msza św.** **14:30 Drzwi do lasu** **14:55 Słowo życia** **15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia** **15:20 Mocni w Wierze** **15:50 Ma się rozumieć** **16:00 Inf. dnia** **16:10 Natura** **Obiektywnie** **16:40 Katolicy a tożsamość** **17:00 Ukryci w tonie** **17:00 Matki** **17:30 Geopolityka** **17:55 Poczta Wlk. Polaków** **18:00 Anioł Pański** **18:05 Inf. dnia** **18:15 Westerplatte** **Młodych** **19:00 Warto zauważyć...** **19:30 Brat Franciszek** **20:00 Inf. dnia** **20:20 Różaniec** **20:50 Współpracownicy** **21:00 Apel Jasnog.** **21:20 Inf. dnia** **21:40 Polski Punkt** **Widzenia** **22:00 Katownie** **Praskie**

15:35 **Gra słów. Krzyżówka** - teleturniej
16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
17:00 **Teleexpress**
17:20 **Pogoda**
17:30 **Jaka to melodia?**
18:10 **Klan** - telenowela TVP
18:45 **Akacja 38** - serial, 2017
19:30 **Program inform.** **19:30**
19:55 **Pytanie dnia**
20:10 **Sport**
20:15 **Pogoda**
20:30 **Zaraz wracam** - serial, 2025
21:10 **Komisarz Alex** - serial krym.
22:10 **Sekielski wieczorową porą** - talk-show
23:15 **Galimatias czyli Kogel-Mogel II** - kom., Polska, 1989
00:55 **Wykrywacz kłamstw**
01:20 **Drelich** - serial, 2025
02:20 **Rocky 4** - fab., USA, 1985

19:25 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025
19:55 **Eko na serio** - felieton
20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025
20:45 **Postaw na milion** - teleturniej
21:45 **Tak to leciało** - teleturniej muzyczny
22:45 **To jest grane** - magazyn muzyczny
23:20 **50. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni** - studio
23:50 **Kino relaks - Operacja Piorun** - sens., Wlk. Bryt., 1966
02:10 **Ciasteczko dla księcia** - film fabularny, USA, Kanada, 2023
03:55 **Rodzinka.pl** - serial komediowy

19:00 **Fakty**
19:30 **Sport, Pogoda**
19:50 **Uwaga!** - program interw.
20:00 **John Wick III** - sens., USA, Ukraina, Włochy, 2019
22:55 **Wdowy** - sens., USA, Wlk. Bryt., 2018. Historia czterech kobiet, których nie łączy nic z wyjątkiem długu, pozostawionego im w spadku przez zmarłych mężów, uwikłanych w działalność przestępczą.
01:25 **Kuba Wojewódzki** - talk-show
02:25 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
03:25 **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas** - serial, USA
04:10 **Uwaga!** - program interw.
04:25 **Łowcy staroci**

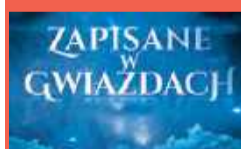
17:00 **Gliniarze** - serial paradokumentalny
18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
19:20 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
19:30 **Sport**
19:40 **Pogoda**
19:55 **Twoja Twarz Brzmi Znajomo** - program muzyczno-rozrywkowy
22:00 **Krew** - serial obyczajowy
23:05 **Mumia** - sens., USA, Chiny, Jap., 2017
01:35 **Underworld: Wojny krwi** - sens., USA, 2016
03:30 **Kabaretowa Ekstraklasa**
04:40 **Disco Gramy** - program muzyczny
05:25 **Telezakupy T V Okazje**

14:10 **Cartouche - zbójca** - fab., Franc., Wł., Niderl., 1962
16:15 **Odrobina mężczyzny** - program rozrywkowy
18:10 **Kolekcja - Tadeusz Kantor** - felieton
18:35 **Legendsy opery - Kiri Te Kanawa** - dok., 2018
19:30 **50. Festiwal PFF w Gdyni**
20:00 **Godland** - fab., Franc., Szwec., Island., Dania, 2022
22:35 **50. Festiwal PFF w Gdyni**
23:15 **Szczególny dzień** - dram., Włochy, 1977
01:20 **Noc krótkich filmów - Restart**
01:55 **To wspaniałe życie** - obycz., USA, 1946
04:15 **Jak to się mówi** - mag.
04:50 **Zwykła historia niezwykłych nazw** - dok.
05:25 **Teledyski**

20:00 **Pasażer** - akcja, USA, Wlk. Bryt., Franc., Chiny, Kan., 2018. Dla agenta ubezpieczeniowego Michaela Woolricha każdy dzień wygląda tak samo - praca i powrót pociągiem do domu. Wszystko zmienia się, gdy w czasie jednej z podróży poznaje tajemniczą kobietę.
22:05 **John Rambo** - akcja, USA, Niemcy, 2008
23:55 **Komando** - akcja, USA, 1985
01:55 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument
02:55 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
04:00 **Menu na miarę** - program kulinarny
05:00 **Dyżur** - serial medyczny

16:55 **Zapisane w gwiazdach** - program paradokumentalny
17:55 **Zagadki losu** - program obyczajowy
19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
20:00 **Noce w Rodanthe** - obycz., USA, Australia, 2008
22:10 **Ślub od pierwszego wejrzenia** - reality show
23:15 **Gladiator** - przyg., Wlk. Bryt., USA, 2000
02:25 **Hotel Paradise** - reality show
03:20 **Osadzone. Blok F** - program obyczajowy
03:50 **Fachowcy** - program paradokumentalny
04:25 **Druga strona medalu** - talk-show

SOBOTA • 27 września

TVP 1

04:05 **Republika Dzieci** - film familijny, Polska, 2021
 06:20 **Balans bieli** - magazyn
 07:00 **Transmisja Mszy Świętej**
 07:40 **Rok w ogrodzie**
 08:05 **Rok w ogrodzie Extra** - magazyn
 08:20 **Pełnosprawni** - magazyn dla niepełnosprawnych
 08:55 **Rancho** - serial obycz., 2013
 09:55 **Komisarz Alex** - serial krym.
 10:50 **Ojciec Mateusz** - serial
 11:50 **Angelika wśród piratów** - przyg., Franc., 1967
 13:20 **Podróż pelikanów - tajemnica australijskiego outbacku** - dok., Niem., 2021
 14:10 **Przed ekranem**
 14:25 **Okrasa łamie przepisy** - magazyn kulinarny
 15:00 **Rolnik szuka żony** - reality show
 16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja

17:00 **Telexpress**
 17:20 **Pogoda**
 17:35 **Pan Mama** - serial kom.
 18:40 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
 19:30 **Program inform. 19.30**
 19:55 **Pytanie dnia**
 20:05 **Sport**
 20:15 **Pogoda**
 20:25 **Profilarka Jastrzę** - serial, 2025
 21:25 **Hit na sobotę - Tyle co nic** - dram., krym., Polska, 2023
 23:15 **Człowiek w ogniu** - sens., USA, Wlk. Bryt., Szwajc., 2004
 01:40 **Sprawdzamy**
 02:10 **Miłość w Nowym Jorku** - dram., USA, 2000
 04:05 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny

TVP 2

04:35 **Dla niesłyszących - Barwy szczęścia** - serial obyczajowy, Polska, 2025
 06:25 **Dla niesłyszących - M jak miłość** - serial obyczajowy, 2025
 07:30 **Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz** - magazyn poranny
 11:30 **Górna półka smaku** - cykl kulinarno-detektywistyczny
 12:10 **Postaw na milion** - teleturniej
 13:05 **Miłość i nadzieja** - serial obyczajowy, Turcja, 2022
 14:00 **Familiada** - teleturniej
 14:35 **Koło fortuny** - teleturniej
 15:15 **Szansa na sukces. Opole 2026** - widowisko muzyczne

16:20 **Na dobre i na złe** - serial
 17:20 **Miłość i nadzieja** - serial obycz., Turcja, 2022
 18:15 **Va Banque** - teleturniej
 18:45 **Słowo na niedzielę**
 19:00 **Informacje kulturalne** - magazyn
 19:25 **Rodzinka.pl** - serial komediowy
 20:30 **The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno** - widowisko muzyczne
 23:05 **Gala wręczenia nagród 50. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni** - skrót - widowisko
 00:55 **Morderstwa na Cote Bleue** - krym., Fra., 2024
 02:40 **Akacja 38** - serial kostiumowy, 2015

TVN

05:35 **Uwaga!** - program interw.
 05:50 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 06:45 **Kobieta na krańcu świata** - program Martyny Wojciechowskiej
 07:45 **Dzień Dobry TVN** - magazyn poranny
 12:00 **Na Wspólnej Omnibus** - serial obycz., Polska, 2025
 14:05 **MasterChef** - program kulinarno-rozrywkowy
 15:45 **Wredne dziewczyny II** - komedia, USA, 2011
 17:55 **Ugotowani** - reality show, program kulinarny. W każdym odcinku czwórka nieznanym gościom spędzi ze sobą cztery wyjątkowe wieczory. Każdy z nich przygotowuje popisowe menu, które zaskoczy i zachwyci gości. Osoba, której uda się zdobyć najwięcej punktów, zgarnie tacę pełną banknotów.

19:00 **Fakty**
 19:30 **Sport**
 19:40 **Pogoda**
 19:45 **Afryka Express** - reality show
 21:40 **Kac Vegas III** - kom., USA, 2013. Alan za namową przyjaciół i pod ich czujną eskortą zamierza wyjechać do ośrodka leczenia uzależnień. Niestety okazuje się, że ich podróż odbiega daleko od normy...
 23:40 **Blade: Mroczna trójca** - horror, USA, 2004
 02:05 **Szpital** - program obycz.
 03:00 **Co za kabaret!**
 03:50 **Uwaga!** - program interw.
 04:05 **Celnicy na straży Europy** - program edukacyjny
 04:55 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 **Nowy Dzień z Polsat News**
 08:00 **Halo tu Polsat** - poranny program informacyjno-rozrywkowy
 11:00 **Ewa gotuje** - Wczesną jesienią warto sięgać po warzywa, które o tej porze roku są najsmaczniejsze, jak chociażby bakłażany. Można je przyrządzić na wiele sposobów...
 11:25 **Awantura o kasę** - teleturniej
 12:40 **Ewka lodowcowa: Wędrownka kontynentów** - anim., USA, 2012. Ziemia ulega kolejnym przeobrażeniom. Tym razem światu zagraża wędrownka kontynentów, którą jak zwykle wywołuje Scrat...
 14:20 **Niesamowity Spider-Man 2** - sens., USA, 2014
 17:30 **Awantura o kasę** - teleturniej

18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
 19:15 **Prezydenci i Premierzy** - rozmowy Jarosława Gujały
 19:41 **Sport**
 19:48 **Pogoda**
 19:55 **Roztaczony PGE Narodowy**
 23:35 **Niezniszczalni 3** - sens., USA, Franc., 2014. W Afryce niezniszczalni atakują ze śmigłowca pociąg, pędzący do więzienia wojskowego. unicestwiają strażników, aby wydostać z więziennego transportu byłego członka swojej grupy.
 02:15 **Patriota** - sens., USA, Niemcy, 2000
 05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura

06:00 **Czarny Tulipan** - film kostiumowy, Francja, Hiszp., 1964. W 1789 roku, bandyta o pseudonimie Czarny Tulipan grasował w okolicy wsi Roussillon, rabując bogatych i oddając łupy biednym mieszkańcom wioski.
 08:05 **Ludwig van Beethoven - IX Symfonia** - koncert, Francja, 2015
 09:30 **Lino Ventura. Portret intymny** - dok., Franc., 2018
 10:35 **Yuku i magiczny kwiat** - anim., Franc., Belgia, 2022
 11:50 **Legendy opery - Kiri Te Kanawa** - dok., Wlk. Bryt., 2018
 12:50 **Wrocławskie Cantans jubileusz**
 13:25 **Kingsajz** - kom., Polska, 1988
 15:25 **Tamte lata, tamte dni** - Magda Umer - magazyn

16:10 **Retro kino - Cartouche - zbójca** - fab., Franc., Włochy, Niderl., 1962
 18:15 **50. Festiwal PFF w Gdyni** - studio festiwalowe
 18:55 **Gala wręczenia nagród 50. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni** - widowisko
 21:45 **Bilet do kina - Azyl** - dram., Wlk. Bryt., Czechy, USA, 2017
 24:00 **Poznań 56** - dram., Polska, 1996
 02:05 **Wieczór kinomana - Godland** - fab., Franc., Szwecja, Islandia, Dania, 2022
 04:40 **Nocny dokument - Arthur Miller, człowiek swojego stulecia** - dok., Niemcy, 2015

TV Puls

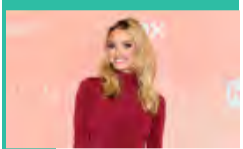
06:00 **Kobra - oddział specjalny** - Na autostradzie grasuje seryjny morderca, który porwała młode kobiety. Siostra jednej z ofiar próbuje wymierzyć sprawiedliwość na własną rękę i staje się celem psychopaty. Policjanci muszą zapobiec tragedii, zanim będzie za późno.
 09:00 **Taki jest świat** - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
 10:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - 12-letnia Laura Szymczak jest pasjonatką subkultury furries. Dziewczynka mieszka sama z matką Agnieszką, która uważa za zainteresowania córki za niemądre...

20:00 **Olimp w ogniu** - akcja, USA, 2013. Biały Dom zostaje zaatakowany przez koreańskich terrorystów. W wyniku tego wydarzenia prezydent i jego najbliżsi zostają zakładnikami.
 22:10 **Uprowadzona 3** - akcja, Franc., USA, Hiszp., 2014
 00:20 **Szeregowiec Ryan** - przyg., USA, 1998. Historia oglądana oczami kilku amerykańskich żołnierzy, zaczyna się w decydującym dniu inwazji na Normandię. Kapitan John Miller otrzymuje rozkaz przedarcia się za linię wroga...
 04:00 **Taki jest świat** - przegląd wydarzeń z całego globu.
 04:55 **Dyżur** - serial medyczny

TVN 7

05:15 **Szkoła** - Jakub Kraska wstydzi się, że pomimo zbliżających się osiemnastych urodzin, wciąż jest prawiczkami. Chłopak postanawia to zmienić i zaprasza na randkę przyjaciółkę, która od dawna się w nim kocha.
 06:10 **Wiza na miłość** - serial paradokumentalny
 07:10 **New Looney Tunes II** - animacja
 07:25 **Kto tu mieszka?** - program rozrywkowy
 08:10 **Chata** - obycz., USA, Kan., Hong Kong, 2017. Mack jest szczęśliwym mężem i ojcem trojga wspaniałych dzieci. Pewnego dnia jego rodzinie dotyka tragedia...
 10:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 11:55 **Mówię Wam** - talk-show
 13:00 **W-11 Wydział Śledczy** - program kryminalny

14:25 **Top Model** - reality show
 15:55 **Bella i Sebastian II** - przygodowy, Francja, 2015
 18:00 **Anatomia piękna** - program rozrywkowy
 19:00 **Iść na całość** - program rozrywkowy
 20:00 **Harry Potter i czara ognia** - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2005
 23:25 **Zabójcza broń III** - sens., USA, 1992
 01:55 **Oszukać - przeznaczenie IV** - horror, USA, 2009
 03:20 **Osadzone. Blok F** - program obyczajowy
 03:50 **Usterka** - program poradnikowy
 04:15 **Druga strona medalu** - talk-show

TV 4

06:00 **Łowcy skarbów. Kto da więcej** - reality show
 07:00 **Galileo** - ciekawostki popularnonaukowe, wciągające zagadki ze świata nauki i techniki
 11:05 **Jesteśmy Dla Dzieci** - program edukacyjny
 11:30 **Miodowe Lata** - serial komediowy
 12:55 **Brice 3** - bo drugiego parodokumentalny
 14:55 **Policjantki i Policjanci** - serial parodok.
 20:00 **Sprawiedliwi** - Wydział Kryminalny - serial policyjny
 00:00 **Gwiazdy Kabaretu** - program rozrywkowy
 02:00 **STOP Drogówka** - serial policyjny
 02:55 **Cudownych rodziców mam**
 03:10 **Interwencja** - magazyn reporterów
 03:30 **Lubię disco!** - magazyn muzyczny
 04:30 **Top 10 - Lista Przebojów** - magazyn muzyczny
 05:30 **Telezakupy TV Okazje**

TV Trwam

09:00 **Pamięć Sybiru**
 10:00 **Inf. dnia**
 10:15 **Retrospekcja**
 10:35 **Słowo życia**
 10:40 **Polski Punkt Wiedzenia**
 11:00 **Kropelka radości**
 12:00 **Warto zauważyć...**
 12:50 **Natura Obiektywnie**
 13:20 **Ocalić od zapomnienia**
 13:30 **Msza św.**
 14:30 **Przełamanie**
 14:40 **Św. na każdy dzień**
 14:45 **Jak wygrać małżeństwo?**
 15:00 **Dzielnia niewiasta**
 15:15 **Mateczniki Polskość**
 15:30 **Wierzę w Boga**
 16:00 **Inf. dnia**
 16:10 **Historia PL**
 17:00 **Cudowny Krucyfik Baryczkowski**
 17:30 **Przełamując bariery**
 17:55 **Poczet Wlk. Polaków**
 18:00 **Anioł Pański**
 18:05 **Inf. dnia**
 18:15 **Rozmowy niedok.**
 19:25 **Św. na każdy dzień**
 19:30 **Manna z Nieba**
 19:45 **Modlitwa z udziałem dzieci**
 20:00 **Inf. dnia**
 20:20 **Różaniec**
 20:50 **Współpracownicy prawdy**
 21:00 **Apel Jasnog.**
 21:20 **Inf. dnia**

NIEDZIELA • 28 września

TVP 1

05:25 **Sprawa dla reportera**
 06:20 **Słownik polsko@polski** - talk-show prof. J. Miodka
 06:50 **Słowo na niedzielę**
 07:00 **Transmisja Mszy Świętej**
 08:00 **Tydzień**
 08:30 **Przed ekranem**
 08:45 **Kariera Nikodema Dyzmy** - serial, 1979
 09:50 **Pan Mama** - serial komediowy, 2025
 10:55 **Komisarz Alex** - serial krym.
 11:55 **Między ziemią a niebem**
 12:00 **Anioł Pański, Watykan**
 12:15 **Między ziemią a niebem**
 12:55 **Natura w Jedynce - Kultowe wyspy Oceanu Indyjskiego** - dok., Niemcy, 2025
 14:00 **Scena Młodego Widza - Człowiek jaki jest, każdy widzi** - 2025
 16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
 17:00 **Telexpress, Pogoda**

17:35 **Daję słowo - Maciej Orłoś** - Michał Wiśniowski - talk-show
 18:40 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
 19:30 **Program inform. 19.30**
 19:55 **Pytanie dnia**
 20:05 **Sport**
 20:10 **Pogoda**
 20:25 **Drelich** - serial, 2025
 21:25 **Rolnik szuka żony** - reality show
 22:30 **Zachowana Jedynka - Smaki miłości** - obycz., USA, 2007
 00:25 **Tyle co nic** - dram., krym., Polska, 2023
 02:05 **Sprawdzamy**
 02:30 **Angelika wśród piratów** - przyg., Franc., 1967
 04:05 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny

TVP 2

04:35 **Dla niesłyszących - Barwy szczęścia** - serial obyczajowy, 2025
 05:45 **Dla niesłyszących - M jak miłość** - serial obyczajowy, 2025
 06:45 **Operacja zdrowie** - magazyn medyczny
 07:30 **Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz** - magazyn poranny
 11:00 **Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka** - magazyn
 11:35 **The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno** - widowisko muzyczne
 13:35 **The Voice Comeback Stage Powered by Orange** - widowisko muzyczne
 14:00 **Familiada** - teleturniej
 14:35 **Koło fortuny** - teleturniej

15:10 **Szansa na sukces. Opole 2026** - widowisko muzyczne
 16:15 **Tak to leciało** - teleturniej muzyczny
 17:15 **Harry Wild** - serial obycz., Wlk. Bryt., 2022
 18:20 **Rodzinka.pl** - serial kom.
 19:05 **Operacja Piorun** - sens., Wlk. Bryt., 1966
 21:20 **Natalia Kukulka na dobry wieczór** - widowisko muzyczne
 22:30 **Uciekinier** - dram., USA, 2013
 00:50 **Kamerdyner** - serial, 2021
 01:45 **Daleko od Reykjavíku** - komediodramat, Niemcy, Dania, Franc., Islandia, 2019
 03:20 **Akacja 38** - serial kostiumowy, 2015

TVN

05:30 **Uwaga!** - program interw.
 05:45 **Batwheels I** - animacja
 05:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 06:50 **Bitwa o gości** - program rozrywkowy
 07:45 **Dzień Dobry TVN** - magazyn poranny
 12:00 **Kobieta na krańcu świata** - program Martyny Wojciechowskiej
 13:10 **Co za tydzień** - magazyn rozrywkowy
 13:55 **Afryka Express** - reality show
 15:45 **Za duży na bajki II** - kom., Polska, 2024. Podczas wycieczki Waldek przypadkowo dowiaduje się, że w okolicy mieszka jego ojciec, o którym od mamy słyszał tylko tyle, że dawno temu porzucił ich rodzinę. Chłopiec postanawia za wszelką cenę go odnaleźć

17:55 **Pogromcy Chaosu** - program rozrywkowy
 19:00 **Fakty**
 19:30 **Sport**
 19:40 **Pogoda**
 19:45 **MasterChef** - program kulinarno-rozrywkowy
 21:25 **Kogel mogel** - kom., Polska, 1988
 23:35 **John Wick III** - sens., USA, Ukraina, Włochy, 2019
 02:15 **Superwizjer** - magazyn reporterów
 02:50 **Szpital** - program obyczajowy
 03:40 **Uwaga!** - program interwencyjny
 04:00 **Celnicy na straży Europy** - program edukacyjny
 04:55 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy, Kanada

POLSAT

06:00 **Nowy Dzień z Polsat News**
 08:00 **Halo tu Polsat** - poranny program informacyjno-rozrywkowy
 11:00 **Mała syrenka** - obycz., USA, 2023. Film opowiada o popularnej historii pięknej, odważnej i żądnej przygód syreniej księżniczki o imieniu Ariel - najmłodszej i najbardziej niepokornej córki Trytona.
 14:00 **Twoja Twarz Brzmi Znajomo** - program muzyczno-rozrywkowy
 16:15 **Nasz Nowy Dom** - program rozrywkowy
 17:30 **Awantura o kasę** - teleturniej
 18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
 19:15 **Sport**
 19:22 **Pogoda**
 19:35 **Państwo w Państwie** - program interwencyjny

19:55 **Dancing with the Stars. Taniec z Gwiazdami** - program taneczno-rozrywkowy
 22:55 **Teściowie** - serial obycz.
 23:30 **Wystrzałowe wesele** - kom., USA, 2022. Akcja filmu rozgrywa się w luksusowym kurorcie na Filipinach, gdzie para młoda z USA - Darcy i Tom zebraли swoje bardzo uparte rodziny oraz przyjaciół na uroczystości ślubne.
 01:40 **Szkoła uwodzenia 2** - kom., USA, 2000
 03:30 **Świat według Kiepskich** - serial komediowy
 04:10 **Kabaretowa Ekstraklasa**
 04:40 **Disco Gramy** - program muzyczny
 05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura

06:00 **Wesołe jest życie staruszka** - recital W. Michnikowskiego, 2002
 06:50 **Rozmowy (nie)wygodne - Alicja Majewska**
 07:45 **Proszę słońca - Wycieczka za miasto** - anim., 1969
 08:00 **Msza Kościoła Polskokatolickiego w Bukowie Morskim**
 09:00 **Niepojęte - Plotyn. Skąd to wszystko wymanowało?** - felieton
 09:20 **Wspólny dom**
 10:05 **Wielcy mistrzowie malarstwa - Delacroix** - serial dok., Franc., 2015
 11:10 **Wstęp Wolny** - felieton
 11:30 **Przez Atlantyk** - dramat, Nor., 2020
 12:35 **Cesaria Evora** - dok., 2022
 13:45 **Dobre strony - Miuosh i Krzysztof Zanussi** - rep.
 14:05 **50. Festiwal PFF w Gdyni**
 14:45 **Królowe Dzikiego Zachodu** - western, Franc., 1971

16:35 **Dobry tytuł** - magazyn literacki
 17:15 **Niedziela z... Juliuszem Machulskim**
 18:10 **Seksmisja** - kom., Polska, 1983
 20:20 **Stary gringo** - western, USA, 1989
 22:30 **Więcej niż fikcja - Volker Schlöndorff: W rytmie bębna** - dok., Franc., 2019
 23:40 **Noc krótkich filmów - To nie będzie film festiwalowy - Jestem tutaj**
 00:20 **10 lat Lado ABC** - koncert, 2014
 01:50 **Kino nocne - Azyl** - dram., Wlk. Bryt., Cz., USA, 2017
 04:10 **Lino Ventura. Portret intymny** - dokument, Franc., 2018
 05:20 **Teledyski**

TV Puls

06:00 **Taki jest świat** - przegląd wydarzeń z całego globu.
 06:50 **Kobra - oddział specjalny** - Semir i Alex stają się ofiarą ataku hakera. Wkrótce okazuje się, że w sprawie zamieszany jest biologiczny ojciec Aleksa. Policjant musi opierać się z przeszłością i podjąć szereg dramatycznych decyzji.
 08:55 **Rancho** - serial kom., Polska
 13:55 **Sześć dni, siedem nocy** - kom., USA, 1998
 16:00 **Zakonnica w przebraniu 2** - kom., USA, 1993. Deloris zyskała sławę, o której zawsze marzyła. Pewnego dnia odwiedzają ją jednak zaprzyjaźnione zakonnice ze zgrupowania świętej Katarzyny i proszą o pomoc...

18:25 **Taxi 3** - kom., Franc., 2003. Miasto zaatakowane zostaje przez gang jeżdżących na rolkach Świętych Mikołajów, którzy obrabiają kolejne banki. Do akcji znowu musi wkroczyć taksówkarz Daniela, aby ratować honor francuskiej policji.
 20:00 **John Wick 4** - akcja, USA, 2023
 23:10 **Czas zemsty** - akcja, USA, Aruba, 2003
 01:00 **Pomścić córkę** - akcja, USA, 2022
 03:00 **Menu na miarę** - program kulinarny
 03:30 **Dyżur** - serial medyczny
 04:05 **Taki jest świat** - przegląd wydarzeń z całego globu.
 05:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny

TVN 7

05:10 **Szkoła** - Licealistka Marta Dobrowolska chce powiedzieć Adrianowi Kubackiemu, że jest w nim zakochana. Zmienia zdanie, gdy do szkoły wraca jego dziewczyna...
 06:05 **Wiza na miłość** - serial paradokumentalny
 07:00 **New Looney Tunes II** - animacja
 07:45 **Bella i Sebastian III** - przygodowy, Francja, 2017
 09:35 **Pogromcy Chaosu** - program rozrywkowy
 10:40 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 14:40 **Detektywi** - program kryminalny. Przerazone małżeństwo prosi detektywów o ustalenie, kto i dlaczego włamał się do ich domu i próbował porwać ich synka. Pierwsze podejrzenie pada na...

16:45 **Harry Potter i czara ognia** - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2005. Harry będzie musiał wziąć udział w międzynarodowym turnieju magicznym. Będzie musiał także zmierzyć się ze złym Lordem Voldemortem, który zrobi wszystko, by powrócić do władzy
 20:00 **Tenet** - przyg., USA, Wlk. Bryt., Kan., 2020
 23:15 **13 minut** - katastrof., Kan., USA, 2021
 01:35 **Żużel** - obycz., Polska, 2020
 03:20 **Usterka** - program poradnikowy
 03:50 **Fachowcy** - program paradokumentalny
 04:25 **Druga strona medalu** - talk-show

TV 4

06:00 **Łowcy skarbów. Kto da więcej** - reality show
 07:00 **The Americas** - serial dokumentalny
 09:00 **Galileo** - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki
 11:00 **Ewa gotuje** - program kulinarny
 11:30 **Uroczysko** - serial krym.
 13:40 **Holmes i Watson** - kom., USA, Kan., 2018
 15:35 **Linia ryzyka** - sens., USA, 2007
 17:35 **Drużyna A** - sens., USA, 2010
 20:00 **Sprawiedliwi**. Trójmiasto
 00:00 **STOP Drogówka** - serial policyjny
 00:55 **The Americas** - serial dokumentalny
 02:50 **Gwiazdy Kabaretu** - program rozrywkowy
 03:10 **Interwencja** - magazyn reporterów
 03:30 **Lubię disco!** - magaz

DOM i WNĘTRZE – bezpłatny dodatek
do „Tygodnika Tucholskiego”,

25 września 2025 r.

Wydawca: Jo! Media Sp. z o.o.

DOM

Tygodnik
Tucholski

tygodnik.pl

I WNĘTRZE

- ubezpieczenia
- pergole i ogrody zimowe
- domy modułowe
- kwiaty i rośliny
- sposoby na wilgoć
- metamorfozy: pokój przedszkolaka
- palące problemy: warunki zabudowy
- monitoring
- praktyczne rady pana Stasia

Reklama

**SALON
KOMINKOWY**

**SALON
ŁAZIENEK**

Odwiedź nasz punkt sprzedaży:

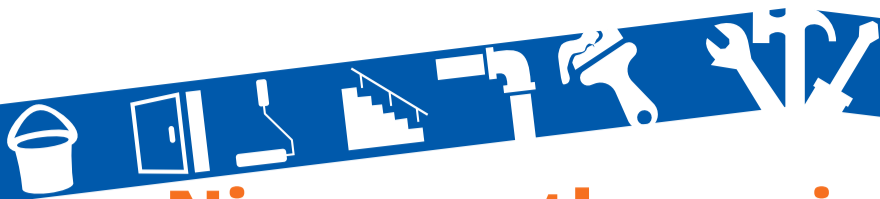

Tuchola, ul. Świecka 74/76

tel: 661-139-084

tel: 665-458-505

Nie wszystko można przewidzieć. Czy warto ubezpieczyć własne cztery kąty?

Już za 200-300 zł w skali roku możemy zabezpieczyć nasz dom lub mieszkanie przed nieprzewidywanymi wypadkami. Sprawdzamy, na co trzeba zwrócić uwagę przy wyborze konkretnej polisy. Czym jest „all risk” i rozszerzenie o odpowiedzialność cywilną? Dlaczego lepiej nie zaniżać wartości nieruchomości? Warto zapoznać się ze szczegółami danej oferty. Ochronić można siebie, ale też sąsiada.

Jak ważna jest ochrona mienia i zastrzyk dodatkowej gotówki, najczęściej zdajemy sobie sprawę dopiero wtedy, gdy wydarzy się coś niespodziewanego. Zalanie, złamane drzewo, które spadło na dach, przepięcie w sieci energetycznej, a nawet włamanie z kradzieżą. To nie są wymysły, tylko realne zagrożenia, które mogą nas zaskoczyć. Jako społeczeństwo coraz częściej decydujemy się na dobrowolne ubezpieczenie naszych domów i mieszkań. Sprawdzamy czy, a jeśli tak, to dlaczego, warto wykupić polisę.

Przed wszystkim ubezpieczenie jest ochroną przed różnego rodzaju zdarzeniami, które są od nas niezależne i nie mamy na nie wpływu. Głównie chodzi o zjawiska pogodowe i takie, które wydarzą się przez działanie osób trzecich, na przykład kiedy zaleje nas sąsiad. Dodatkowo w niektórych towarzystwach mamy też możliwość rozszerzenia ochrony o tak zwane szkody własne – wyjaśnia doradca ubezpieczeniowy **Tomasz Zysiek**.

Często pytamy o zalania

Na jaki zakres ochrony warto zwrócić uwagę, wybierając konkretne ubezpieczenie? Nasz rozmówca zauważa, że mieszkańcom Borów Tucholskich regularnie daje się we znaki skutki zjawisk atmosferycznych. Od lat pojawiają się chociażby zerwania dachów czy zalania piwnic. Woda wdziera się także do mieszkań w budynkach wielorodzinnych, szczególnie tych zlokalizowanych na ostatnich piętrach.

Całkiem niedawno miałem przypadek pana, który po dłuższym czasie nieobecności wrócił do swojego mieszkania, właśnie na najwyższym piętrze. Lipiec był dość desz-

czowy i niestety doszło do zalania. Panele podłogowe zostały zniszczone we wszystkich pomieszczeniach, do tego plamy na suficie i ścianach – słyszymy od Tomasza Zyska.

Przyznaje jednocześnie, że w blokach mieszkalnych często dochodzi do szkód spowodowanych przez awarie u sąsiadów. Klienci pytają: „Czy polisa obejmie zalanie przez sąsiada?”

Oczywiście warto mieć swoją polisę, ale jeżeli dojdzie do zalania z winy sąsiada, to dobrze byłoby, aby także on posiadał ubezpieczenie mieszkania rozszerzone o odpowiedzialność cywilną w życiu prywatnym. Wtedy likwidacja szkody w pierwszej kolejności powinna być sfinansowana z jego polisy, a nie z naszej. Unikajmy szkodowości na własnej polisie, żeby nie być narażonym na ewentualne wzrosty składki. To jest jak z samochodami. Jeżeli sąsiad ma polisę z OC, to korzystamy z jego ubezpieczenia – tłumaczy doradca.

Odpowiedzialność cywilna – jak to działa?

Ochrona działa w dwie strony. Jeżeli wykupimy odpowiednią polisę wraz z OC, to z jednej strony zabezpieczamy własne cztery kąty, a z drugiej unikamy problemu, kiedy zepsuje się nasza pralka i awaria wyrządzi szkody w mieszkaniu obok. Nie będziemy musieli wtedy wykładać pieniędzy z własnej kieszeni. Rozszerzenie o odpowiedzialność cywilną działa zawsze jako zabezpieczenie przed szkodami wyrządzonymi osobom trzecim. Złazszcza w budynkach wielorodzinnych wykupienie OC wydaje się jedną z najistotniejszych kwestii.

W przypadku domów jest bardzo podobnie. OC przyda się

na przykład, gdy utniemy gałąź, a ta spadnie i uszkodzi sąsiednie ogrodzenie. Szkody mogą spowodować nawet nasze dzieci czy zwierzęta domowe. Wtedy nasze OC też „zadziała” – dodaje Zysiek.

Wracając do zagrożeń. W zależności od zakresu polis (warto przed podpisaniem umowy dopytać o te kwestie agenta) pojawiają się ryzyka od przepięć w sieci energetycznej, a także od kradzieży z włamaniem, a nawet rabunku.

Warto wybierać warianty „all risk”, czyli z angielskiego od wszystkich ryzyk. Standardowe ubezpieczenie budynku obejmuje tak zwane ryzyka nazwane, czyli wszystkie, które w warunkach danego towarzystwa są wymienione z nazwy. All risk rozszerza polisę o te zagrożenia, które nie zostały nazwane przez ubezpieczyciela, oczywiście z zastrzeżeniem określonych przez niego wyłączeń – podkreśla nasz rozmówca.

Jeszcze jedna istotna kwestia: dodatkowe ubezpieczenie nieruchomości domowych i osobno elektoniki.

Podstawą polisy jest budynek i jego stałe elementy. Standardem staje się, że zamontowane odnawialne źródła energii, choćby fotowoltaika, są już częścią ubezpieczonego domu. Tym niemniej warto to dokładnie sprawdzić. Natomiast wszystko, co znajduje się wewnątrz domu czy mieszkania, jest osobną kwestią. Ruchomości i elektronikę można zabezpieczyć na konkretną kwotę, przykładowo na 20 tys. zł – dodaje Tomasz Zysiek. Podpowiada, że dobrą praktyką jest archiwizowanie dowodów zakupu posiadanych sprzętów. Takie dokumenty mogą przydać się jako załączniki przy zgłaszaniu szkody.

Jak tłumaczy doradca klienta Tomasz Zysiek, szacowanie ewentualnej szkody zawsze wyliczane jest procentowo – od określonej wcześniej sumy ubezpieczenia. Dlatego tak ważne jest, aby na siłę nie zaniżać wartości nieruchomości tylko po to, aby w skali roku zapłacić o kilkanaście, kilkadziesiąt złotych niższą składkę. Fot. Piotr Paterski

Zaniżanie wartości? Nie warto

Z czego wynika suma ubezpieczenia i na jakie środki możemy liczyć w razie pojawienia się zniszczeń? Szacowanie danej szkody, czy to przez tzw. likwidatora, czy to po zgłoszeniu przez formularz on-line, zawsze jest wyliczane procentowo.

Jeżeli wiatr zerwał dach budynku, to mamy do czynienia z dużymi zniszczeniami. Powiedzmy, że zostaną one oszacowane na 40 procent szkody w budynku. W takim przypadku ubezpieczyciel wypłaci nam taki procent od wartości rynkowej nieruchomości – obrazuje sprawę doradca.

Dlatego przed podpisaniem umowy niezwykle ważne jest rzetelne określenie sumy ubezpieczenia. Częstym błędem klientów staje się jej zaniżanie – tylko po to, aby zapłacić niższą składkę. Jeśli system ubezpieczyciela wyliczy nam wartość danej nieruchomości, to warto zaakceptować taką kalkulację lub przyjąć zbliżoną do niej wartość, a nie na siłę zmniejszać ową sumę – jeżeli nie istnieją ku temu przesłanki (np. duże zużycie budynku).

Oczywiście składka będzie wtedy mniejsza, ale pamiętajmy o wspomnianej już zasadzie. Ewentualna szkoda zawsze wyliczana jest procentowo od określonej wartości nieruchomości – przestrzega Zysiek.

Obrazowo: jeżeli wartość rynkowa danej nieruchomości wynosi 600 tys. zł (i na taką sumę została ubezpieczona), a wiatr zerwie nam dach, możemy liczyć np. na 240 tys. zł z polisy. Ale jeśli wartość budynku zostanie wcześniej zaniżona, np. do 400 tys. zł, to wypłacone odszkodowanie może spaść do 160 tys. zł.

Ile w skali roku?

To nie jest tak, że składka i suma ubezpieczenia rosną proporcjonalnie 1:1. Bardzo często zmiana sumy ubezpieczenia o 100 czy 200 tysięcy to w skali rocznej składki na-

prawdę mała kwota. Sugeruję, aby nie dawać się namawiać agentom na ewentualne próby obniżania wartości nieruchomości bez wyraźnego powodu. Możemy oczywiście stwierdzić, że nasz dom czy mieszkanie są w niższym standardzie i posiadają znaczące zużycie, co jest przesłanką do ewentualnej korekty wartości nieruchomości. Podejmujemy te decyzje z głową. I pamiętajmy, że niższe sumy ubezpieczenia to najczęściej niższe odszkodowania – podpowiada Tomasz Zysiek.

Jakie są zatem koszty ubezpieczenia? To oczywiście niezwykle indywidualna sprawa, na którą składa się mnóstwo czynników, m.in.: położenie domu czy mieszkania, standard wykonania, wybrany przez klienta zakres ochrony, a nawet wiek osoby wykupującej polisę (różnice w składce za OC). Przy artykule publikujemy dwa bardzo szacunkowe przykłady. Z kolei nasz rozmówca przekazuje, że dobre ubezpieczenie mieszkania może zaczynać się już od około 200, a domu od 300 złotych w skali roku. Zatem za kilkanaście złotych miesięcznie możemy zyskać dużo większy spokój w codziennym życiu.

Kamil Tajl

SZACUNKOWE WARTOŚCI POLIS

Dom z 2020 roku w Tucholi

- wartość: 700.000 zł (suma ubezpieczenia),
- powierzchnia: 120 m²,
- ryzyka nazwane – 379 zł na rok, wszystkie ryzyka („all risk”) – 590 zł. W tym OC w życiu prywatnym na sumę 50.000 zł.

Lokal mieszkalny w Tucholi

- wartość: 400.000 zł,
- powierzchnia: 60 m², budo-
- wa lata 90.,
- ryzyka nazwane – 248 zł, wszystkie ryzyka – 303 zł. W tym OC w życiu prywatnym na sumę 50.000 zł.

**CENTRUM TWOICH
UBEZPIECZEŃ
TOMASZ ZYSIEK**

TWÓJ PARTNER W UBEZPIECZENIACH

UBEZPIECZENIA

komunikacyjne

na życie

majątkowe

dla firm

turystyczne

rolne

TUCHOLA AL. LIGI OCHRONY PRZYRODY 12

509 90 89 89

kontakt@ubezpieczeniactu.eu

To rozwiązanie zyskuje na popularności, choć może kojarzyć się nawet ze... starożytnością

Zadaszenie, a tym bardziej zabudowanie tarasu sprawi, że w praktyce można z niego korzystać o każdej porze roku, wyłączając jedynie ekstremalne warunki atmosferyczne. Na popularności zyskują pergole, przydomowe ogrody zimowe czy rozbudowane altany. – Ludzie szukają dla siebie nowej przestrzeni, choć nadal w otoczeniu domu – zauważa Krzysztof Dereszyński, właściciel firmy znanej przede wszystkim w branży okiennej, choć nie tylko.

Rynek odpowiada na rosnące zainteresowanie indywidualnych klientów. Pergole czy ogrody zimowe coraz częściej możemy dostrzec zamiast najprostszyc przydomowych tarasów. Aktualnie są już planowane nawet na etapie projektowania domów. O pergole, altany i ogrody zimowe rozbudowywane są już istniejące posesje. Skupiamy się na pierwszej z wymienionych konstrukcji, ale nie sposób będzie nie nawiązywać do pozostałych. To obiekty z wieloma podobieństwami, z tej samej rodziny.

Rośliny zamiast dachu

Garść ciekawostek. Pergola znana z definicji to już co innego niż pergola nowoczesna. Jak przypomina na swoim portalu Forum Branżowe specjalizujące się w treściach z branży stolarki, pergole popularne był nawet w czasach starożytnych. Zdobiły już wówczas ogrody egipskie i rzymskie, dając tam upragniony cień. Ciekawa była ich konstrukcja. Z racji dostępnego materiału, szkielet

stanowiły kamień lub drewno. Zadaszeniem była natomiast roślinność, której zastosowanie w taki sposób zachowało się przez kolejne epoki. To epoki architektoniczne zmieniały konstrukcje pergol: od masywnych po coraz lżejsze materiały. Bujna roślinność była jednak elementem nieodzownym i to jeszcze w XX wieku. Początek kolejnego stulecia sprawił, że pergola stała się bardziej praktyczna. Wrażenia estetyczne, owszem mają być zachowane, ale nacisk kładziony jest na użytkowość i trwałość. Stąd zmiana materiału, a w przypadku zadaszenia porzucenie roślin.

W pandemii szukaliśmy przestrzeni

O pergolach i innych obiektach z tej samej rodziny rozmawiamy z **Krzysztofem Dereszyńskim**. Jego firma znana jest przede wszystkim z wysokiej klasy stolarki okiennej, ale nie tylko. Kiedy i dlaczego zainteresowały go pergole?

Krzysztof Dereszyński prowadzi firmę w sąsiedztwie swojego rodzinnego domu. Od lat na działce ma klasyczną altanę. Na tym osobistym przykładzie tłumaczy, jak ważna jest lokalizacja planowanej przez nas pergoli lub właśnie altany. Ta rodzinna oddalona jest bowiem od domu. – W tym roku naszą dawno postawioną altanę odwiedziliśmy jeden raz... Oddalenie obiektu od domu wpływa negatywnie na częstotliwość użytkowania – tłumaczy i radzi przedsiębiorca z Bładowa. Fot. (pp)

Skład Materiałów Budowlanych

**Dla klientów,
ceniących jakość
i profesjonalizm**

TWÓJ SPECJALISTA
OD MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

89-502 Raciąż, ul. Kasztelańska 19
woj. kujawsko-pomorskie
dach.master1@wp.pl
dachmaster@tlen.pl

**DACH
MASTER**

**KOMPLEKSOWA
OBSŁUGA
INWESTYCJI**

**Ekspertsi wspierani
przez wieloletnie
doświadczenie**

Pokrycia dachowe

Dachówki betonowe
Dachówki ceramiczne
Blachodachówki modułowe
Blachodachówki cięte na wymiar
Papy samolepy oraz wierzchniego krycia
Papy podkładowe
Panele dachowe
Blachy trapezowe
Gonty bitumiczne
Systemy rynnowe
Blachy płaskie
Obróbki blacharskie

Wyroby tartaczne

**Więźba dachowa tradycyjna
Wiązary dachowe**

Łaty, kontrłaty
Deska
Boazeria
Kantówka

**DACH
MASTER**

Akcesoria dachowe

Okna i świetliki dachowe
Wyłazy i kłapy dachowe
Komunikacja dachowa
Ochrona przeciwśniegowa

Materiały budowlane - Konstrukcyjne

Cegły
Bloczek betonowy
Beton komórkowy
Stal zbrojeniowa

- Izolacyjne

Wełny
Styropiany
Taśmy
Membrany
Folie

603 674 175

– Ten przełom nastąpił pięć lat temu. Covid i pandemia spowodowały, że ludzie zaczęli dostrzegać więcej potencjału wokół swojego domu. Wiele osób w trosce o samopoczucie zaczęło skupiać się na swoich czterech ścianach. W czasie obostrzeń rozkręciły się w domach bieżące remonty, ale ponadto ludzie zaczęli poszukiwać przestrzeni. Ta potrzeba swobody wielu osobom otworzyła oczy – wspomina Dereszyński. Niegdyś ogród i teren przydomowy traktowany był jako miejsce do sadzenia kwiatów i warzyw. Teraz coraz częściej stanowi przestrzeń, w której człowiek chce przebywać i to długo.

– Nie tylko wypoczywać, ale też pracować, spożywać posiłki. Niektórzy chcą w tej przestrzeni być nie tylko w dzień, ale nawet nocować – ocenia nasz rozmówca. Przestrzeń więc odnaleźliśmy, warto było ją zaaranżować. Pergole czy jeszcze bardziej zaawansowane ogrody zimowe stały się na to sposobem.

Nie oddalaj pergoli od domu, bo nie będziesz z niej korzystać

Zacznijmy od podstawowej konstrukcji: czterech słupków i zadaszenia, co jest bazą pergoli. Tę można zabudowywać w zależności od spersonalizowanych potrzeb, o czym w dalszej części artykułu. Jeśli pergola nie będzie uzupełnieniem już istniejącej nieruchomości, trzeba pamiętać o otwartej przestrzeni i jej położeniu. Pergola z założenia ma za zadanie stwarzać cień. Co logiczne, nie zainstalujemy jej w miejscu już zacienionym, ale po stronie południowej lub południowo-zachodniej. Ta decyzja to ostatecznie też kwestia indywidualna – w zależności od tego, czego my oczekujemy od tej przestrzeni – w jaki sposób i o jakiej porze chcemy ją wykorzystywać.

– Jeśli mamy możliwość postawienia obiektu wolnostojącego, a nie dobudowanego, to nie oddalajmy go zbyt blisko do domu. Przypnijmy, że wiemy to po moim rodzinnym przykładzie. W tym roku

naszą dawno postawioną altanę odwiedziliśmy jeden raz... Oddalenie obiektu od domu wpływa negatywnie na częstotliwość użytkowania – uśmiecha się Krzysztof Dereszyński. Wybierając miejsce, poleca wkomponować je w naturalny ruch mieszkańców w domu i na podwórku. Dodajmy, że w przypadku bardziej zaawansowanych obiektów, jak altany kolejnym elementem decydującym o lokalizacji powinna być możliwość przyłączy.

– Warto zastanowić się, czy w tej przestrzeni będziemy chcieli urządzić później kuchnię letnią, np. ze zlewem, a nie tylko sam grill. W przypadku lokalizacji trzeba z wczesna zastanowić się nad przyszłą funkcjonalnością – zwraca uwagę.

Nie drewno, a aluminium. Zdecydowanie

Teren pod pergolę najczęściej jest utwardzony. Zadbaj o posadzkę będącą wymiarów odpowiednich dla zaplanowanej pergoli powinien sam właściciel nieruchomości. Firma Dereszyńskiego doradza i daje wytyczne do wykonania płyty fundamentowej, a jeśli jest taka potrzeba, może polecić odpowiednich fachowców. Nasz rozmówca poleca instalację pergoli z konstrukcji aluminiowej. Podobnie jest w przypadku dachu. Ten sugerowany przez niego jest zbudowany z lameli aluminiowych. A co z estetycznym drewnem, które powinno zawsze stylowo wyglądać?

– Ono ma wiele zalet, ale bez konserwacji się nie obejdzie. Degradacja drewnianej pergoli czy altany to zawsze kwestia czasu – tłumaczy Krzysztof Dereszyński i chwali systemy aluminiowe. Ich trwałość i odporność to jedno – profile są zawsze zabezpieczone antykorozyjnie. Specjalista zwraca też uwagę na ich duże możliwości aranżacyjne.

– Naczelna zaleta to kompatybilność z nowymi pomysłami i rozwiązaniami. Założmy, że najpierw postawimy pergolę: cztery słupy z dachem. A z czasem stwierdzimy, że potrzebujemy jeszcze osłony przed słońcem. Może to być roleta typu zip albo trwalsza żaluzja.

Pergole i ogrody zimowe mogą być budowane przy istniejących już nieruchomościach, choć coraz częstszy trendem jest planowanie ich na etapie projektowania domu. Te obiekty w praktyce mogą stanowić nawet dodatkowe, skrzętnie zaaranżowane pomieszczenie. Na zdjęciu widzimy realizację firmy naszego rozmówcy, Krzysztofa Dereszyńskiego.

Konstrukcja aluminiowa sprawia, że kolejne elementy zaczną tworzyć całość – tłumaczy Krzysztof Dereszyński płynnie przechodząc do zabudowy pergoli, co charakteryzuje jej nowoczesny styl.

Nowoczesna, znaczy mądrze zabudowana. Na cały rok

Zabudowa przesuwana, drzwi harmonijkowe... Elementy szklane. Rolety albo żaluzje, do tego praktyczne moskitiery. A może nawet przeszklenie na całej ścianie pergoli. Te hybrydowe pod względem wykorzystanego materiału wzbogacenia spowodują, że z nowego obiektu będziemy mogli korzystać nie tylko wiosną i latem. Wszystkie te elementy mogą spowodować nie tylko odseparowanie od promieni słonecznych, ale też od wiatru, deszczu czy nawet śniegu. Na dobrą sprawę wystarczy promiennik o odpowiedniej sile, aby ogrzać zabudowaną pergolę czy ogród zimowy. I móc się cieszyć z zaaranżowanej przestrzeni przez cały rok.

– Zabudowa jest w stanie chronić nie tylko przed warunkami atmosferycznymi, ale też przed hała-

sem, co jest obecnie równie ważne – dodaje Krzysztof Dereszyński. W nowoczesnych pergolach kłasyką jest obecnie płaski dach sterowany elektrycznie lub ręcznie. Nasz rozmówca generalnie poleca automatyzację sterowania, nawet spiętą z całym obiektem dzięki „inteligentnemu domowi”. Aktualnie technologia smart home nie musi dotyczyć wyłącznie wnętrza domu. Sterowany za jej pośrednictwem może być taras w każdej postaci czy prowadzące na niego drzwi z napędem.

Idź do marketu i zrób to sam?

W najpopularniejszych marketach budowlanych i w internecie mnóstwo jest ekonomicznych opcji wyboru pergoli. Markety proponują wówczas rozszerzenie opcji o montaż, co wpływa na cenę.

– Nie będę negować propozycji marketów. Jednak trzeba pamiętać, co kryje się za tą przystępną kwotą. Pergole z marketów to przede wszystkim konstrukcje tymczasowe o innym stopniu trwałości niż te, które pochodzą bezpośrednio od producenta. To producent

odpowiada za trwałość – wskazuje właściciel firmy. Tam, gdzie on dałby na zadaszenie lamel aluminiowe, market zaproponuje jeszcze płyty poliwęglanowe. Różnica w cenie jest oczywiście znaczna, ale – jak słyszymy – w jakości także. Ponadto tańsze, marketowe oferty przewidują często kilka wymiarów konstrukcji do wyboru. W tej sytuacji my dostosowujemy się do konstrukcji, a nie ona do nas.

– Nie mamy już wielkiej swobody aranżacyjnej. Ograniczona jest gama rozwiązań, które możemy zastosować w przypadku zabudowania – dodaje Krzysztof Dereszyński.

Piotr Paterski

Ile będzie kosztować nas budowa pergoli? Podstawowe kwoty:

- Płyta fundamentowa: 10-15 tys. zł
- Konstrukcja (słupki, dach, montaż): 25-30 tys. zł
- Zabudowa: ceny w zależności od potrzeb i wyobraźni danego klienta

- pompy ciepła
- klimatyzacje
- rekuperacje
- kotły gazowe
- instalacje c.o., wod.-kan.
- instalacje gazowe

USŁUGI HYDRAULICZNE
Piotr Dądela
Stegny 7, 89-500 Tuchola
tel. 510 357 586

Serwis pomp ciepła, klimatyzacji i kotłów gazowych

NOWOCZESNA architektura ogrodowa

Współczesne ogrody to już nie tylko zielone trawniki, to przemyślane przestrzenie do życia, odpoczynku i spotkań – swoiste przedłużenie domowej strefy komfortu.

W erze, gdy coraz częściej łączymy naturę z nowoczesną technologią, architektura ogrodowa zyskuje na znaczeniu, a jej rola wykracza daleko poza funkcję dekoracyjną.

W tym dodatku przyglądamy się aktualnym trendom i praktycznym rozwiązaniom, które pozwalają stworzyć piękną i funkcjonalną przestrzeń wokół domu.

Od nowoczesnych pergoli i altan, przez ogrody zimowe, aż po stylowe zabudowy tarasów – pokazujemy, jak dzięki zastosowaniu trwałych materiałów, takich jak aluminium i szkło, można zaprojektować ogród skrojony na miarę potrzeb współczesnego życia.

Aluminium w architekturze ogrodowej to symbol nowoczesności. Jest odporne na rdzę, lekkie, łatwe w utrzymaniu i dostępne w setkach kolorów. Dodatkowo doskonale łączy się ze szkłem, drewnem czy panelami kompozytowymi.

POZNAJ PORADY EKSPERTÓW I ODKRYJ, JAK ZMIENIĆ SWÓJ OGRÓD W WYJĄTKOWE MIEJSCE
KOMFORTOWE, TRWAŁE I GOTOWE NA KAŻDĄ PORĘ ROKU.

OGRODY ZIMOWE

ZABUDOWY ALTANOWE

PERGOLE WIELOFUNKCYJNE

KONTAKT

☎ 502 334 110 | ✉ biuro@kaemde.com
Bładowo 81, 89-500 Tuchola

Domy modułowe, czyli klocki dla dużych chłopców

Na teren budowy wjeżdżają palety z gotowymi elementami, które trzeba dosłownie poskładać. To dom, do którego dołączona jest... instrukcja. Po 1,5 miesiąca od rozpoczęcia inwestycji budynek stoi, a po niecałym pół roku jesteśmy w stanie w nim zamieszkać. Szybko znaczy drogo? 120-metrowy dom może być nawet tańszy niż mieszkanie w budynku wielorodzinnym.

Tak prezentują się dwa, połączone ze sobą budynki, każdy po 120 m². Koszt jednego, już z pompą ciepła i płytą fundamentową, można zamknąć w ok. 570 tys. zł.

Wykorzystanie w budownictwie gotowych modułów wbrew pozorom nie jest nowym pomysłem. Jednocześnie w ostatnich latach mamy do czynienia z prawdziwym boorem ofertowym na wspomniane konstrukcje, zwłaszcza w obszarze domów jednorodzinnych. Technologia nie przestaje się rozwijać. Domy – powstające z prefabrykatów produkowanych w fabrykach – zmieniają nasz krajobraz, a szerzej oblicze współczesnego budownictwa. Konstrukcje tworzone są z przeróżnych materiałów.

Reklama

HYDRO-WOD

Andrzej i Łukasz Kensik

e-mail: biuro@hydrowod.biz
www.hydrowod.biz

- TECHNIKA GRZEWCZA I SANITARNA
- INSTALACJE I URZĄDZENIA GAZOWE
- SYSTEM CENTRALNEGO ODKURZANIA
- POMPY CIEPŁA
- REKUPERACJA/WENTYLACJA
- KLIMATYZACJA
- SERWIS KIPI

kom. 502 040 773, 506 479 896
ul. Towarowa 12, Tuchola

My skupimy się na budownictwie modułowym opartym na technologii szkieletowej, drewnianej.

O najciekawszych zagadnieniach rozmawiamy z **Jerzym Jasionowiczem** z Centrum Energii Odnawialnej. Nowa siedziba CEO to właśnie... dwa, połączone ze sobą domy modułowe. O pomysły na wykorzystanie drewnianych konstrukcji nasz rozmówca mówi tak:

– Jesteśmy firmą stricte instalacyjną. Z uwagi na nasze doświadczenie potrafimy wejść do domu

w stanie surowym i wyposażyć go we wszystkie niezbędne instalacje. Szukaliśmy więc technologii, z której możemy zrobić jak największy użytek i wziąć w niej udział jako wykonawca. Od zawsze bliskie są nam rozwiązania nowoczesne, innowacyjne, a jednocześnie przyjazne środowisku, dlatego po intensywnym rozpoznaniu zdecydowaliśmy się właśnie na budownictwo modułowe. Nasz budynek pierwotnie miała stawiać firma zewnętrzna. Ostatecznie jednak, po rozmowach z producentem i z uwagi na zaplanowane terminy, doszliśmy do wniosku, że z całą budową zmierzmy się sami. Zebraliśmy nieocenione doświadczenie. Efekt jest taki, że dzisiaj rozmawiamy już w gotowej, nowej siedzibie.

Zbuduj sam?

Jerzy Jasionowicz przyznaje, że zainteresowanie budownictwem w opisywanym stylu jest wśród klientów bardzo duże. Domy modułowe porównuje do... składania klocków, tyle że takich dla dorosłych.

– Tutaj jest dokładna instrukcja montażu, której nie uświadczymy przecież na tradycyjnych budowach. Ponumerowane elementy przyjeżdżają na paletach, a instalatorzy, właśnie z instrukcją w rękę, dopasowują do siebie kolejne konstrukcje. W mojej opinii przyszłość jest taka, że wielu klientów będzie w stanie samodzielnie stawiać tego rodzaju budynki. Oczywiście trzeba mieć zmysł techniczny, chęć do pracy i jakąś pomoc, w zespole powinny być minimalnie 3 osoby. W takim składzie naprawę jesteśmy w stanie to zrobić. Pojedyncze elementy nie są ciężkie. Tak zwane płyty „sip”, z których składa się

kubatury obiektu czy samego podłoża, jest płyta fundamentowa albo fundament. Co ważne, firmy stawiające domy modułowe mogą zająć się taką budową kompleksowo, włącznie z tzw. urzędniczą papierologią. Jak słyszymy, coraz więcej osób oczekuje wsparcia w zakresie dokumentacji, włącznie z uzyskaniem pozwolenia na budowę.

Gotowe projekty, które można modyfikować

Przy budownictwie modułowym, tak jak w przypadku tradycyjnego, niezbędne są projekty bazowe, które następnie mogą być dostosowywane do potrzeb klientów. Różne firmy oferują różne rozwiązania. Na przykładzie CEO jest to 5 podstawowych projektów – budynków od 35 do 120 m². Każdy z modeli ma swoją dokumentację projektową.

– W momencie podpisania umowy udostępniamy tę dokumentację klientowi. Można kupić budynek w stanie surowym otwartym, surowym zamkniętym lub deweloperskim. Każdy z wariantów z naszym montażem lub bez. Dostarczamy też samą technologię, wybór należy do inwestora. Ponadto dochodzą do tego dodatkowe instalacje, jak na przykład rekupeacja, klimatyzacja czy fotowoltaika – podaje przykłady nasz rozmówca.

Kolejną elastycznością jest łatwość wprowadzania zmian wewnątrz opisywanych budynków – na bazie tej samej bryły. Oczywiście nienaruszalne pozostają elementy nośne.

Rusza budowa, dom powstaje ekspresowo

Kiedy wszelkie formalności zostaną spełnione, na plac budowy przyjeżdżają wspomniane, gotowe

Domy modułowe powstają na płytach fundamentowych lub klasycznych fundamentach, w zależności od: decyzji inwestora, kubatury obiektu czy samego podłoża.

„OAZA” CZERSK

TECHNIKA GRZEWCZA, SANITARNA I HYDRAULICZNA

ul. Królowej Jadwigi 11d
89-650 Czersk

tel. 52 39 88 920
www.oaza-czersk.pl

Zapraszamy
pon.-pt. 8.00-17.00
sob. 8.00-13.00

**KOTŁY, GRZEJNIKI, KOMINKI, TECHNIKA GRZEWCZA, RURY PCV, STAL I CU,
OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW, WYPOSAŻENIE ŁAZIENEK,
ARMATURA, MEBLE ŁAZIENKOWE
KOMPLEKSOWE ROZWIĄZANIA INSTALACYJNE**

elementy. Moduły czekają już w fabryce, trzeba je tylko przetransportować.

- Największą przewagą tej formuły nad tradycyjną metodą budownictwa jest czas realizacji. W domach modułowych nie trzeba czekać choćby na wyschnięcie kolejnych warstw betonu. Nie ma też potrzeby wietrzenia czy sezonowania. Drewniane elementy są już w stu procentach przygotowane do montażu - tłumaczy właściciel CEO.

Firma kończy jedną z realizacji na terenie województwa mazowieckiego. Doprowadzenie do stanu surowego zamkniętego 120-metrowego domu zajęło... 6 tygodni. Włącznie z dachem, sto-

larką okienną i elewacją. Gotowy budynek do zamieszkania, pod klucz, można wykonać w pół roku, a nawet w krótszym czasie.

- Co prawda zima nie sprzyja żadnym robotom budowlanym, ale jeżeli do końca jesieni udaje się doprowadzić do stanu surowego zamkniętego, wtedy nic już nas nie ogranicza. Można zająć się wykończeniem - dodaje Jasionowicz.

Ile to kosztuje?

Szybko i sprawnie znaczy drogo? Niekoniecznie. Optymalizacja kosztów występuje już na etapie tworzenia modułów. W wyspecjalizowanych fabrykach powstają setki tysięcy identycznych elementów, co znacząco zmniejsza

- Największą przewagą tej formuły nad tradycyjną metodą budownictwa jest czas realizacji. W domach modułowych nie trzeba czekać choćby na wyschnięcie kolejnych warstw betonu. Nie ma też potrzeby wietrzenia czy sezonowania. Drewniane elementy są już w stu procentach przygotowane do montażu - tłumaczy Jerzy Jasionowicz.

koszty. Druga oszczędność pojawia się na samym placu budowy, na którym nie ma przestojów, a jak wiadomo: czas to pieniąż. Koszty pracy rosną przecież lawinowo. Budynek powstaje w kilka tygodni, a nie w kilka miesięcy.

Jak słyszymy, dom o powierzchni 120 m² (3 pomieszczenia na dole i 3 na górze), doprowadzony do stanu deweloperskiego, kosztuje poniżej 5000 zł za m²!

- Rynek pokazuje, że budynki w tym formacie dystansują już mieszkania w blokach w niewielkich miastach - jasno wskazuje nasz rozmówca.

W obecnych czasach owy stan deweloperski przyjmuje różne formy. Czego możemy zatem spodziewać się za wspomnianą cenę? Gotowe są: dach, okna, drzwi zewnętrzne, gładź na wszystkich ścianach, niezbędne instalacje,

biły montaż, czyli podstawowy wariant włączników i gniazdek. Oczywiście doliczyć do tego trzeba zakup źródła ciepła i koszt płyty fundamentowej/fundamentu. Dowiadujemy się jednak, że wliczając nawet zakup pompy ciepła i wykonanie wspomnianej płyty, taki 120-metrowy dom może wynieść nieco ponad 570 tys. zł.

Kamil Tajl,
fot. (kt), nadesłane

Tak zwane płyty „sip”, z których składa się każda ze ścian, strop czy połacie dachowe, ważą po kilkadziesiąt kilogramów. Doprowadzenie do stanu surowego zamkniętego 120-metrowego budynku zajmuje ok. 6 tygodni.

Duże przeszklenia to znak rozpoznawczy nowoczesnych domów modułowych.

Przekrój ściany: dwie płyty OSB, a między nimi gruba warstwa styropianu i dodatkowa izolacja m.in. w formie waty drzewnej. Po prawej widać sufit wykończony, po lewej w trakcie realizacji.

URZĄDZENIA OGRODOWE

STIHL

AUTORYZOWANY DEALER:

SKLEP I SERWIS

BIERNAT

TUCHOLA, BYDGOSKA 13/1

☎ 503 599 458, 504 992 164, 500 415 018

DOMY MODUŁOWE

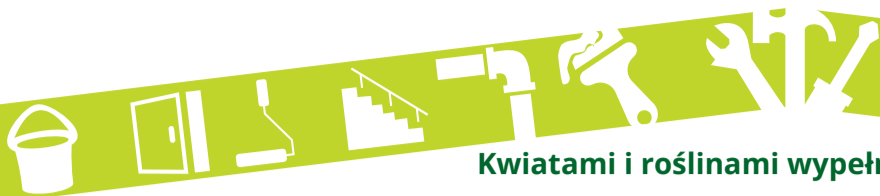
sprzedaż montaż

Więcej o budownictwie
modułowym dowiesz się z
naszego kanału na YouTube

@centrumenergiiodnawialnej

+48 530 163 326

www.ceo-home.pl

Lepiej przesuszyć niż przelać

Wnętrze domu to przestrzeń, w której chcemy czuć się jak najlepiej. Staranie dobieramy meble, kolory ścian i dodatki. Tak samo poważnie warto potraktować domową roślinność. Nie każdy, kto obstawia dom kwiatami, zna się na nich. Wspólnie z florystką Agnieszką Nowakowską tłumaczymy, radzimy albo odradzamy...

Agnieszka Nowakowska trzyma w rękach doniczki z dwiema odmianami sansewier. Jedna z nich to tzw. języki teściowej.

Reklama

PROJEKTOWANIE
ZAKŁADANIE OGRODÓW
PIELEGNACJA ZIELENI
BRUKARSTWO

Z pasji
do ogrodnictwa

☎ 510 258 215, 501 128 182
🌐 www.sekwojagarden.pl
✉ pklunder@gmail.com
📘 [sekwoja.garden](https://www.facebook.com/sekwoja.garden)

na prezenty. Kwiaty zielone kupuje się bardziej dla siebie i wystroju wnętrza – słyszymy. Do salonów, czyli zazwyczaj największych pomieszczeń w domach, najczęściej wybierane są draceny, jukki czy fikusy, które w warunkach mieszkaniowych rozrastają się nawet do 1,5 m.

– Gdy podstawowym kryterium jest łatwość utrzymania, warto polecić zamiokulkas, który bez wody wytrzyma nawet miesiąc – tłumaczy florystka.

Główny grzech posiadacza kwiatów? Przelanie

Wybierając kwiaty do domu trzeba przeanalizować następczenie pomieszczeń. Małe wymagania pod tym względem ma sansewiera. To kwiat, który ciężko zniszczyć, chyba że się go przeleje. Zarówno sansewieria, jak i wcześniej wymieniony zamiokulkas potrzebują najmniej wody. Dwa lub trzy tygodnie bez podlewania nie będą stanowić problemu. Przelanie natomiast spowoduje, że liście żółkną.

– Wtedy jest już trudno uratować. Można wyciągnąć bryłę korzeniową i sprawdzić stan rośliny. Jeżeli zgnilizna jest dość wyczuwalna zmysłem węchu, to szanse na uratowanie są małe. Ewentualnie pomóc może wymiana podłoża – tłumaczy Agnieszka Nowakowska. Do kategorii kwiatów łatwiejszych w utrzymaniu dodaje jeszcze sukulenty czy drzewko szczęścia.

Jesienią we wnętrzach królują wrzosy, co wcale nie jest dla nich najlepszym środowiskiem. Te rośliny lubią być na zewnątrz i bytować w takiej pogodzie, jaką aktualnie mamy za oknem. Wrzos potrzebuje również dostępu tlenu do korzeni. W pomieszczeniach obumiera.

Jak zapobiegać przelaniu kwiatów?

Zdarza się, że objaw przelania jest podobny do przesuszenia. Widząc to, chcemy dobrze i najczęściej z troską przedobrzamy. Florystka udziela rad.

Błędnym obrazem są żółte liście, dlatego najlepiej sprawdzić bryłę korzeniową. Delikatnie ją wysunąć i powąchać, bo kiedy została przelana, jest lekko przegnita i to czuć. Warto sprawdzić drenaż, czyli odprowadzenie wody u dołu doniczki. Podlewanie zależy od pory roku i wilgotności powietrza w danym pomieszczeniu. Nie ma tu ogólnej reguły. Kwiaty powinniśmy podlewać dopiero po przesuszeniu bryły. Nie dolewa

Rośliny doniczkowe we wnętrzach domów niosą za sobą liczne korzyści dla zdrowia, psychiki i estetyki. Oczyszczają one powietrze z toksyn i zwiększają jego wilgotność. Udowodnione jest, że kontakt z zielenią poprawia samopoczucie oraz nastrój.

Stanowią naturalną ozdobę wnętrza, dodają pozytywnej energii i tworzą przytulną atmosferę. Jak zauważa w rozmowie z „Tygodnikiem” Agnieszka Nowakowska, która prowadzi kwiaciarnię przy ul. Świeckiej w Tucholi, żywe kwiaty są elementem modnych stylów: rustykalnego, czy wiejskiego. Te kojarzone są z przeszłością i dzieciństwem. Przeszedł się do dawnych roślin, jak geranium, mirt czy paprocie. Od dwóch lat można zauważyć popyt na palmy i cykasy.

Drugi trend wiąże się bezpośrednio z elektroniką, która przeżywa we wnętrzach nieruchomości.

– Próbuje zneutralizować promieniowanie i bronimy się roślinami. Rzeczywiście kwiaty w sąsiedztwie telewizora są narażone na to, że staną się delikatniejsze i będą słabiej rosły. Jednocześnie wspomogą oczyszczanie powietrza – wyjaśnia Nowakowska.

Estetyczność i łatwość utrzymania

Nasza rozmówczyni na podstawie swojego doświadczenia wskazuje, że w wyborze kwiatów doniczkowych wśród klientów można wyróżnić dwa kryteria: estetyczność i łatwość utrzymania. Gros osób przychodzi i prosi o kwiaty, o które nie trzeba nadmiernie dbać. Inna grupa to ludzie świadomi i z wiedzą na temat roślin doniczkowych. Oni poszukują odmian oryginalnych, a przez to bardziej wymagających.

– Kwiaty kwitnące najczęściej sprzedawane są z przeznaczeniem

się wody, gdy podłoże jest nadal wilgotne.

– Lepiej jest porządnie przesuszyć rośliny. Nawet gdy przywieźną, podlanie sprawi, że znów powstaną. Jest tak choćby w przypadku skrzydłokwiatu, który przez lekko przywieźnięte kwiaty pokazuje, że ma mało wody – podaje właścicielka kwiaciarń.

Kwiaty dostosowują się do warunków, jakie im stwarzamy

Lubimy kwiaty kwitnące, ale ten proces nie trwa cały rok. Zdarza się, że posiadacze popularnych storczyków dostosowują im stanowisko i umiejętnie je podlewają, aby wydłużyć okres kwitnienia.

W Polsce okres ten przypada najczęściej na czas wiosenno-letni, choć wszystko zależy od gatunku

rośliny. Gdy storczyk nie kwitnie, można go przenieść w chłodniejsze i ciemniejsze miejsce, a także zminimalizować jego podlewanie.

– Są to rośliny, które łatwo przystosowują się do różnych warunków. Znam osoby, które trzymają je nad grzejnikiem i leją w nie dużo wody. Zdrowa roślina łatwo adaptuje się do warunków, jakie otrzymuje. Położony nawet na południowym oknie może nam ładnie kwitnąć. W mniej nasłonecznionym miejscu też. Są różne szkoły, ale przede wszystkim chodzi o obserwację takiej rośliny – podpowiada Agnieszka Nowakowska. Akurat ona jest zwolenniczką metody, która polega na wyjęciu storczyka z osłonki i zamoczeniu go w wodzie na 20-30 minut. Przy storczyku należy obserwować kolor korzenia. Nie podlewamy go, gdy jest zielony. Gdy osiąga kolor biały,

zanurzamy na 20-30 minut. Dlatego storczyki widzimy w przezroczystych doniczkach, które ułatwiają obserwację korzeni. Opisany proces należy powtarzać średnio raz na tydzień. Doświadczenia są ze storczykami różne. Jest to kwiat, który potrafi zaskoczyć.

– Niektórzy mają pomysł, aby obcinać pędy, które wyrastają nad donicą, ale one są potrzebne do absorpcji światła i należy je zostawić – przestrzega Agnieszka Nowakowska.

Wielkość doniczek i nawożenie mają znaczenie

Roślina musi mieć odpowiednio dużą doniczkę z ilością ziemi, z której w sposób wystarczający będzie pobierała składniki odżywcze. Młode rośliny można przesadzać raz na rok. Starsze rzadziej, nawet raz na 2/3 lata. W przypadku wiekowych i dużych kwiatów sama wymiana doniczek może być problemem. Wtedy wymianie podlega tylko zewnętrzna warstwa ziemi.

Należy pamiętać, aby kolejne donice podczas przesadzania, nie różniły się diametralnie rozmiarem. Średnica kolejnej powinna być tylko o 1-1,5 cm większa od poprzedniej. Po to, aby rozrost nie koncentrował się na korzeniu.

Tekst i fot. Anna Lipska

Wilgoć w domu – jak chronić zdrowie i mieszkanie?

Wilgoć w domu to problem, który zagraża zarówno zdrowiu domowników, jak i trwałości budynku. Nadmierna wilgotność sprzyja rozwojowi pleśni, uszkadza ściany, meble i przechowywane przedmioty. Pierwszym sygnałem ostrzegawczym bywają zaparowane szyby.

Jaka wilgotność jest optymalna?

Wilgoć w domu pojawia się wtedy, gdy parametr wilgotności powietrza jest na zbyt wysokim poziomie. Zgodnie z polską normą prawidłowa wilgotność powietrza w pomieszczeniach powinna wynosić od 30 do 65%. Najkorzystniejszy przedział to 40–60%, zapewniający dobre samopoczucie, ochronę mebli i ścian. Równie ważna jest temperatura – w salonie i pokojach mieszkalnych powinna wynosić 20-22°C, a w sypialni około 18°C.

Skąd się bierze wilgoć?

Do głównych przyczyn należą: codzienne czynności (gotowanie, kąpiele, suszenie ubrań), awarie instalacji, nieszczelna izolacja budynku czy nieefektywna wentylacja. Na zawilgocenie wpływają także warunki atmosferyczne – deszcz, śnieg i mgła.

Jak rozpoznać problem?

Do najczęstszych objawów nadmiernej wilgotności należą:
 – zaparowane szyby i kondensacja pary wodnej,
 – łuszcząca się farba, odklejające się tapety i wypaczające meble,
 – plamy i wykwity pleśni na ścianach.

Wilgotność powietrza w pomieszczeniach domowych zmierzysz zarówno higrometrem, jak i nowoczesną stacją pogody.

Jak walczyć z wilgocią?

Podstawą jest sprawna wentylacja i regularne wietrzenie pomieszczeń. Nieskuteczny system można wspomóc poprzez:
 – montaż nawiewników i wentylatorów wyciągowych,
 – podcięcie drzwi lub montaż otworów wentylacyjnych,
 – zastosowanie urządzeń do osuszania powietrza.

W domowych warunkach dobrze sprawdzają się pochłaniacze wilgoci, które działają w mniejszych pomieszczeniach oraz bardziej zaawansowane osuszacze powietrza – adsorpcyjne, kondensacyjne i chłodnicze.

Suche powietrze też szkodzi

Problemem może być również nadmierne wysuszenie powietrza – szczególnie zimą, gdy poziom wilgotności spada do 20%. Objawia się to m.in. swędzeniem gardła, suchością skóry i trudnościami w oddychaniu. Wówczas pomocne są nawilżacze powietrza – parowe, ewaporacyjne, ultradźwiękowe lub wirnikowe.

Agata Wiśniewska

Storczyki niejednej osobie spędziły sen z powiek.

Reklama

DACH MASTER
 dachy i elewacje
 tel. 661 969 866

dach.master1@wp.pl
www.dachmaster.eu
www.facebook.com/dach.master.35

Metamorfoza pokoju niemowlaka
w pokój przedszkolaka – podpowiadamy, jak to zrobić

Angielska bombonierka, czyli wymarzone wnętrze dla małej księżniczki

Zmiany w pokoju dziecka zawsze są wyzwaniem – szczególnie, gdy maluch staje się rezolutnym przedszkolakiem. Jak urządzić wnętrze, by było piękne, komfortowe i „rosło” razem z dzieckiem? Na przykładzie pokoju małej Jagienki pokażemy Wam krok po kroku, jak stworzyć przestrzeń w stylu angielskim – urokliwą, elegancką, a przy tym bardzo funkcjonalną.

W małych pomieszczeniach warto dobrze wykorzystać każdy centymetr.

Ten regał ścienny, w nowej odsłonie, również został wykorzystany ze „starego” wnętrza.

świeżo i stylowo. W mojej aranżacji znalazły się elementy z poprzedniego etapu – wiklinowy fotel, regał pod schodami prowadzącymi na antresolę czy jedna z dwóch białych komód. W tej ostatniej, jak i we wspomnianych szufladach

nowego łóżka, zdecydowałam się wymienić gałki z czarnych na złote – po to, by pasowały do relingowych uchwytów szafy.

Kolejna ważna wskazówka – detale często decydują o odbiorze całości. Wymiana gałek czy uchwytów

Jagienka pokochała swój „nowy” pokój od pierwszego wejrzenia.

Zacznij od kolorów – baza ponadczasowa

Wybór kolorystyki, to fundament każdej aranżacji. W pokoju zastosowałam rozwiązanie proste, ale bardzo efektowne – ściany podzieliłam na dwie części. Taki poziomy podział sprawia, że wysokie pomieszczenie staje się optycznie nieco niższe i szersze.

Dolna część ścian została pomalowana hydrofobową i plamoodporną farbą w odcieniu pudrowego różu. To kolor wdzięczny, dziewczęcy, ale nieinfantylny. Kojarzy się ze słodyczą i subtelnością, ale jednocześnie jest na tyle ponadczasowy, że nie znudzi się po roku czy dwóch. W przypadku pokoju dla chłopca sprawdzą się takie kolory, jak oliwka lub brudny błękit.

Natomiast górną część pokryła tapeta winylowa na flizelinie. Motyw kwiatowy, inspirowany twórczością Williama Morrisa, nadał wnętrzu szlachetności i charakteru typowego dla angielskich posiadłości z przełomu wieków, utrzymanych w stylu Arts and Crafts. To nie jest typowa dziecięca tapeta – to klasyka, która doskonale odnajdzie się również w pokoju nastolatki. Do chłopięcego pokoju, zamiast kwiecistej tapety, można zastosować deseń geometryczny lub drobniejszy wzór np. z listków.

Obie powierzchnie zostały połączone sztukaterią poliuretanową w kolorze ecru. Warto zwrócić uwagę na ten detal – listwa jest twarda, trwała i nie wymaga malowania, choć można ją dopasować kolorystycznie, jeśli kiedyś zajdzie taka potrzeba. To bardzo popularne na Zachodzie rozwiązanie tworzy spójną ramę dla całej aranżacji.

Postaw na rodzinę! Bo rodzina, to jest siła

Metamorfoza opisywanego pokoju to przykład, że nie zawsze trzeba zatrudniać ekipę remontową. W tym przypadku tapety kładli głównie... dziadek z babcią! Efekt przerósł oczekiwania – równe pasy, starannie docięte wzory, żadnych pęcherzyków powietrza.

Ta anegdota ma walor praktyczny: jeśli mamy w rodzinie „złote rączki”, warto dać im szansę. Często bliscy zrobią to równie dobrze, jak fachowcy, a my zyskamy satysfakcję, że wnętrze powstało własnymi siłami i... być może zaoszczędzimy nieco pieniędzy.

Wybieraj meble, które „rosną”

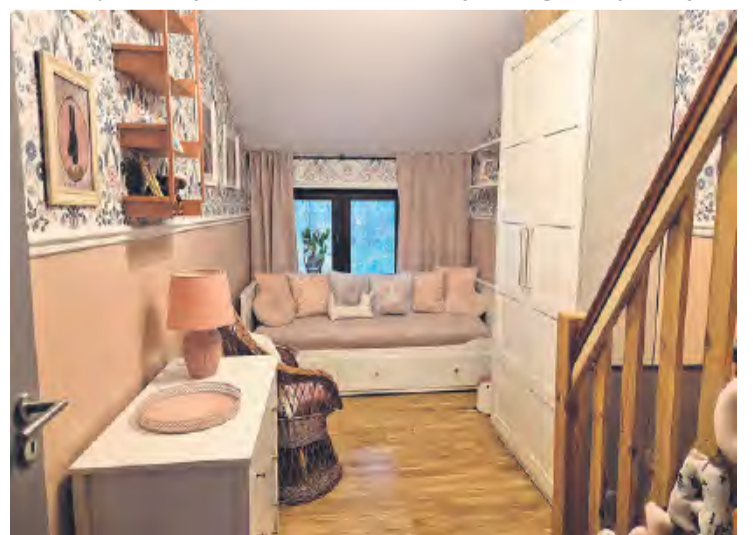
Nie duże pomieszczenie o wymiarach 2,2 x 4,5 metra wymaga sprytnego zagospodarowania, a dziecięcy pokój – ergonomii. Jagienka otrzymała nową szafę – płytka, ale wysoką, a więc maksymalnie

wykorzystującą opisywaną przestrzeń. W środku znalazły się nie tylko półki, ale też specjalne relingi do płytkiej obudowy i kosze na prowadnicach. Dzięki temu garderoba jest uporządkowana, a rzeczy mają dla siebie odpowiedniej wielkości miejsce.

Kolejnym nowym elementem jest pełnowymiarowe łóżko. Posiada ono trzy szuflady, dzięki którym zyskujemy dodatkową przestrzeń do przechowywania oraz wysuwaną podstawę na dodatkowy materac, który zapewne przyda się podczas koleżeńskich nocowanek. Prosta forma i neutralny kolor łóżka sprawiają, że mebel posłuży przez wiele lat, a dodatki, np. pościel, narzuta czy poduszki, można łatwo dopasować do zmieniających się gustów dziecka.

Daj szansę starym meblom

Nie trzeba wymieniać całego wyposażenia, by pokój wyglądał

Pokój przed i po metamorfozie.

to koszt od kilkunastu do kilkudziesięciu złotych, a potrafi całkowicie odmienić wygląd mebla.

Pamiętaj o dodatkach

Oprócz większych mebli w pokój znalazły się lekkie, urokliwe akcenty: półki i regał ścienny, szaro-drewniana biblioteczka oraz okrągły stolczyk w pudrowym różu. Dzięki nim wnętrze stało się zarówno praktyczne, jak i „łżejsze” w odbiorze. To kolejny trop – zamiast stawiać wyłącznie na duże, dziecięce meble, warto dodać kilka mniejszych akcentów, które łatwo

wymienić, wraz ze zmianą gustu dziecka.

Nie ma przytulnego pokoju bez dekoracji ścian, o czym pisze m.in. Frida Ramstedt w swojej książce „Poczuj się jak w domu”. W przypadku tego konkretnego pokoju postawiłam na obrazy utrzymane w stylu vintage. Niektóre nawiązują do baśniowych ilustracji, inne przypominają plakaty z lat 20. Dzięki temu całość zyskała artystyczny klimat, a jednocześnie pozostała przytulnie dziecięca. Ramki dobrałam tak, aby współgrały z innymi elementami – złoto, biel i naturalne drewno tworzą harmonijną mozaikę, bez efektu przesytu.

Antresola – dziś ciekawostka, która w przyszłości może stać się dodatkowym miejscem do zabawy lub spania.

Rozkładane łóżko w neutralnej formie i z funkcją przechowywania na pewno posłuży na lata.

Wnętrze szafy zaprojektujemy tak, by każda przechowywana rzecz miała idealne miejsce dla siebie.

Niech dodatki w treści i formie korespondują z całością – tu ramki nawiązują do listwy sztukateryjnej, a kolorystyka obrazków pasuje do farby na ścianach.

Jeśli nie możemy swobodnie wbijać gwoździ w ściany lub nie jesteśmy pewni, czy dane obrazy będą długo wisieć w wybranych miejscach, świetną alternatywą są haczyki montowane na specjalne taśmy. Taśmy te można w każdej chwili odkleić, bez zostawiania śladów na ścianie.

Dopełnieniem całości są poduszki w podobnej estetyce – delikatne, z botanicznym deseniem oraz elementem owalnego pas-partout. To właśnie takie dodatki nadają wnętrzu indywidualny wymiar i sprawiają, że pokój staje się osobistym azylem.

Dopasuj wysokość do wieku dziecka

Pokój przedszkolaka musi być funkcjonalny przede wszystkim dla niego, a nie wyłącznie dla rodziców. Warto

Przybliżony kosztorys opisywanego remontu:

- łóżko z materacem – 1600 zł,
 - szafa + wyposażenie – 1200 zł,
 - półki ścienne białe – 180 zł,
 - biblioteczka szara – 150 zł,
 - farba, pudrowy róż – 150 zł,
 - tapeta w kwiaty i klej – 435 zł,
 - listwa sztukateryjna – 380 zł,
 - ramki i obrazki – 300 zł,
 - poduszki i narzuta – 160 zł,
 - złote gałki – 75 zł,
 - pozostałe dodatki – 200 zł.
- SUMA: 4830 zł**

Reklama

pamiętać, że trzylatek powinien mieć dostęp do swoich zabawek, książek itp. Dlatego biblioteczka czy wieszak na torebki znalazły się na odpowiedniej wysokości. To zachęca do samodzielności – dziecko uczy się odkładać rzeczy na miejsce i czuje, że przestrzeń naprawdę należy do niego.

Zadbaj o spójność stylu

Sekret udanej aranżacji tkwi w konsekwencji. W tym przypadku motywem przewodnim był styl przełomu wieków – Arts and Crafts. Natomiast połączenie pudrowego różu, kwiatowej tapety i złoto-białych akcentów stworzyło wnętrze eleganckie, ale jednocześnie ciepłe, które daje wrażenie „otulenia”. To wszystko w efekcie zaowocowało pokojem uniwersalnym – takim, który łatwo dostosować do kolejnych etapów życia dziecka.

Wykorzystaj każdy centymetr

W przypadku opisywanego pokoju dodatkowym atutem jest antresola o wymiarach 2x2 metry, na którą prowadzą sosnowe schody. To miejsce z potencjałem, które w przyszłości może pełnić różne funkcje – od bawialni, przez czytelnię, aż po dodatkowe miejsce do spania czy nauki. Póki co jest świetnym składnikiem na... kartony z sezonowymi ozdobami, a przed ciekawością Jagienki chroni ją barierka w rolce.

Pokój nazwany przez dziadka „angielską bombonierką” to dowód na to, że nawet w niewielkiej przestrzeni można stworzyć wnętrze pełne wdzięku i praktyczności. A co najważniejsze takie, w którym mała księżniczka czuje się jak w wymarzonej komnacie.

Tekst i fot. Agnieszka Tajl

Praktyczne lekcje z „angielskiej bombonierki”

Metamorfoza opisanego pokoju to świetny przykład, jak stosunkowo niewielkim kosztem i własnymi siłami stworzyć przestrzeń piękną, przytulną i funkcjonalną.

Oto kilka uniwersalnych porad:

Kolor i wzór wybieraj ponadczasowo – unikniesz częstych remontów.

Łącz nowe i stare – wymiana detali potrafi zdziałać cuda.

Mierz siły na zamiary – jeśli masz w rodzinie „fachowców”, nie bój się ich angażować.

Myśl przyszłościowo – meble i rozwiązania powinny rosnać z dzieckiem.

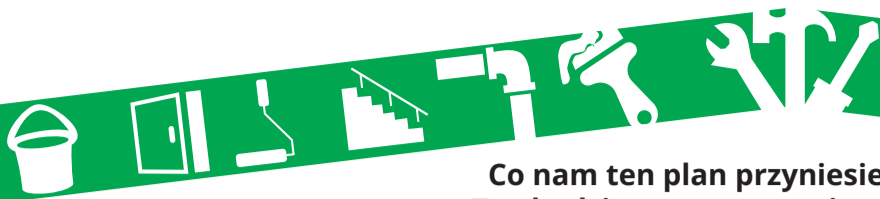
Dbaj o ergonomię – dostosuj wysokości do wieku, by wspierać samodzielność.

Dodaj duszę – obrazki, ramki i tekstylia w spójnym stylu budują klimat całości.

IRON WARES

Specjaliści w branży artykułów metalowych
 śruby klasowe i nierdzewne,
 wkręty, pręty, wiertła, narzędzia,
 systemy zamocowań, tarcze,
 osprzęt żeglarski i inne elementy złączne

Tuchola, ul. Chopina 3
 tel. 601 707 174 biuro@ironwares.pl

Co nam ten plan przyniesie, a co zabierze.
Tu chodzi o nas – zwyczajnych mieszkańców

Chcesz budować na swojej działce? Ludzie się budzą, urzędy mają pełne ręce roboty

Dokładnie dwa lata temu, 24 września 2023 roku weszły w życie przepisy znowelizowanej ustawy o planowaniu przestrzennym, które radykalnie ograniczyły możliwości budowy nowych obiektów, przede wszystkim domów jednorodzinnych. Obowiązujące do tej pory studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania w każdej gminie było podstawą planowania wszystkich inwestycji, które realizowane były na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy, zostało zastąpione planem ogólnym.

Gmina Śliwice. – Jesteśmy w trakcie wyznaczania terenów pod budownictwo i w ciągu najbliższych kilku dni prześlemy dane planiście. To bardzo trudny element planu, bo zgodnie z przepisami w całej gminie pod budownictwo jest przewidziane niewiele ponad dziewięćdziesiąt hektarów. To wynik działania algorytmu zamieszczonego w znowelizowanej ustawie i tego nie zmienimy – wyjaśnia sekretarz Piotr Spica. Fot. Anna Lipska

Do 30 czerwca 2026 roku taki plan musi opracować każda gmina. Jest on aktem prawa miejscowego i dlatego wszystkie inwestycje muszą być z nim zgodne. Wszystkie gminy powiatu tucholskiego już na początku 2024 roku przystąpiły do jego opracowania. Plany muszą być gotowe do 30 czerwca 2026 roku. To przedłużony termin, bo pierwotnie zakończenie prac wyznaczono na koniec 2025 roku. Po wejściu w życie planu ogólnego straci ważność studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy, na podstawie którego wydawane są decyzje o warunkach zabudowy i opracowywane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Plan ogólny zmieni wszystko. Na całym obszarze każdej gminy określono 13 stref planistycznych i tylko na strefie, gdzie możliwość budowy mieszkaniowej jest dozwolona, będzie można postawić dom. Jest sposób, żeby nowe przepisy nie przeszkodziły właścicielom działek w zamierzonej inwestycji.

Sprawdź swoją działkę

„Tygodnik Tucholski” od początku monitorował cały proces, szczególnie skupiając się na zagadnieniach inwestycji prywatnych, bo takich jest najwięcej i dotyczą zwyczajnych mieszkańców. Apelowaliśmy, żeby właściciele działek, którzy pla-

nują budowę, występowali z wnioskiem do swoich gmin o wydanie decyzji o warunkach zabudowy lub sprawdzenie, czy ich działka jest objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Obydwa dokumenty zabezpieczyły bezterminowo możliwość budowy domu, nawet wówczas, gdy zaczęły obowiązywać plany ogólne. Dotyczyło to także tych mieszkańców, którzy swoje grunty planowali podzielić na działki do sprzedaży. Na terenach wiejskich praktykowane jest wydzielanie działek z gospodarstw pod budowę domu dla dzieci, bo w ten sposób koszty budowy stają się niższe. W powiecie tucholskim jest dużo takich rozrzuconych po polach gospodarstw i z całą pewnością po wejściu w życie planów ogólnych, nie będzie można wydzielić przy nich działek budowlanych. Prawdopodobieństwo, że znajdują się w strefie, gdzie można budować, jest bliskie zeru. I zaczął się ruch. We wszystkich gminach naszego powiatu ilość wydanych decyzji wzrosła kilkakrotnie.

O decyzje pytamy w urzędach gminy

Kierownik Wydziału Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego w Tucholi, **Waldemar Walkowiak** przyznaje, że wszystkich wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy

wpłynęło tylko w tym roku około 800, z czego jedynie 50 dotyczyło infrastruktury, a cała reszta budownictwa jednorodzinnego. W ubiegłym roku wniosków zakończonych wydaniem decyzji było 300. W latach poprzednich, przed ogłoszeniem zmian urbanistycznych, takich spraw było około 150.

– Staramy się, aby wszystkie złożone wnioski zakończyły się decyzją, najlepiej jeszcze w tym roku – zapewnia Walkowiak. Decyzje wydane do końca roku będą ważne bezterminowo, ale już te z pierwszego półrocza 2026 roku, chociaż wydane na podstawie tych samych przepisów, będą ważne tylko 5 lat. Mieszkańcy cały czas składają wnioski, ale proces uzyskania decyzji zajmuje kilka miesięcy, bo potrzebne są jeszcze uzgodnienia. W każdym razie liczba wydanych decyzji jest większa od potrzeb mieszkaniowych mieszkańców gminy. Wcześniej, liczba decyzji i pozwoleń na budowę była podobna, a obecnie decyzji jest kilkakrotnie więcej. Mieszkańcy zabezpieczają się na wypadek, gdyby ich działka w planie ogólnym znalazła się w strefie urbanistycznej, w której nie można budować.

– W ubiegłych latach wniosków o decyzję na warunki zabudowy rocznie wpływało 100-120, a w tym roku, tylko do tej pory już jest ich dokładnie 746 plus 27 wniosków o ustalenie lokalizacji celu publicznego [rozmawiamy 18 września – przyp. red.] – mówi wójt gminy Lubiewo, **Joanna Jastak**.

Nie inaczej z wydawaniem decyzji jest w gminie Śliwice. Sekretarz **Piotr Spica** wlicza:

– W 2023 roku wydaliśmy 130 decyzji, w 2024 – 195, a w bieżącym roku 530.

W gminie Gostycyn też jest ich więcej.

– W niecałe dziewięć miesięcy tego roku wydaliśmy ponad 200 decyzji o warunkach zabudowy, dwa razy więcej niż w latach poprzednich – mówi wójt gminy Gostycyn, **Ireneusz Kucharski**.

Decyzje w planie ogólnym

Decyzje według obowiązujących przepisów uzyskane do końca 2025 roku są wydawane bezterminowo, natomiast wszystkie wydane od 1 stycznia do 30 czerwca 2026 roku lub do czasu uchwalenia przez radę gminy planu ogólnego, chociaż wydane na podstawie tych samych przepisów, będą ważne przez tylko 5 lat.

Po uchwaleniu planu ogólnego nadal będą wydawane decyzje o warunkach zabudowy, ale tylko na 5 lat i oczywiście na podstawie znowelizowanych przepisów, czyli planów ogólnych, które dopusz-

Staramy się, aby wszystkie złożone wnioski zakończyły się decyzją, najlepiej jeszcze w tym roku – zapewnia Waldemar Walkowiak z Urzędu Miejskiego w Tucholi. Decyzje o warunkach zabudowy wydane do końca roku będą ważne bezterminowo, ale już te z pierwszego półrocza 2026 roku, chociaż wydane na podstawie tych samych przepisów, będą ważne tylko 5 lat. Fot. Hanna Szulwic

czają budowę tylko w strefach do tego przeznaczonych. Ale nawet po uchwaleniu planu ogólnego gminy, nie tracą ważności stare decyzje o warunkach zabudowy oraz opracowane na podstawie dotychczasowych przepisów, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Żadna gmina nie ma planu

Dla gmin powiatu tucholskiego urbanisci opracowują plany ogólne.

Obecnie żadna gmina w Polsce nie zakończyła jeszcze pełnego procesu uchwalenia planu ogólnego. Proces jest w toku, a większość gmin jest na etapie opracowywania. Jednak w niektórych z nich, proces opracowania jest na etapie końcowym. 75 procent gmin rozpoczęło prace, ale nie opublikowało projektów, a około 24,7 procent nie przystąpiło jeszcze do opracowywania planu. Tylko 9 gmin opublikowało projekty.

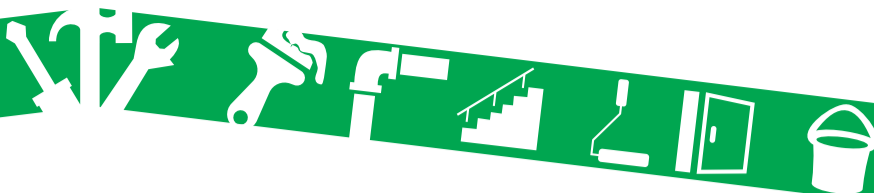
Aby sprawdzić status prac nad planem ogólnym w konkretnej gminie, można skorzystać z Geoportalu Krajowego. W przeglądarce internetowej na interaktywnej mapie cyfrowej można odszukać każdą działkę w Polsce i zdobyć o niej informacje pochodzące z ewidencji gruntów i budynków, położenie mediów i mówiąc ogólnie, jakie inwestycje oraz kierunki rozwoju zaplanowano. Plany ogólne gmin znajdują się tam również. Aż

się prosi, żeby szkoły, samorządy czy nawet biblioteki, przeprowadziły szkolenia dla mieszkańców o korzystaniu z tej nowoczesnej bazy, bo wykluczenie cyfrowe się powiększa.

Na razie możemy spać spokojnie, bo wymienione powyżej informacje można uzyskać w swoim urzędzie gminy. Urzędnicy odpowiedzą na wszystkie pytania dotyczące interesujących nas działek.

Samorządy powinny uchwalić plany ogólne do 30 czerwca 2026 roku, a wojewoda opublikować uchwałę w dzienniku województwa. Przed publikacją wojewoda sprawdzi jej zgodność z prawem. W przypadku planu ogólnego gminy nawet najmniejsze uchybienie prawne skutkuje odrzuceniem całego planu, a przy tak dużym opracowaniu, do tego wykonywanym po raz pierwszy, o rozbieżności z przepisami nietrudno.

Niedawno media doniosły, że dwie pierwsze gminy w Polsce: Pyskowice i Jejkowice, uchwaliły plany ogólne, ale wojewoda je odrzucił z powodu błędów prawnych. Na dzisiaj żadna gmina w Polsce nie ma obowiązującego planu ogólnego. Zaawansowane prace jest różne. Gminy, które opublikowały swoje plany ogólne, jest najmniej. Większość gmin podjęła uchwałę o przystąpieniu do prac, ale nie opublikowały jeszcze projektu. Gminy mają czas na uchwalenie planów ogólnych do 30 czerwca 2026 roku. Brak

planu po tym terminie może spowodować paraliż inwestycyjny, który spowoduje zatrzymanie inwestycji.

W powiecie tucholskim prace trwają

We wszystkich gminach powiatu tucholskiego prace nad opracowaniem planów ogólnych trwają.

Kierownik Wydziału Infrastruktury i Planowania Przestrzennego UM w Tucholi, Waldemar Walkowiak zapewnia, że do końca roku przygotowujący plan ogólny urbanista przedstawi projekt. Ponad sto wniosków złożonych do planu zostało w większości przyjęte. Przede wszystkim dotyczyły zabezpieczenia terenów pod zabudowę jednorodzinną i odnawialne źródła energii. Odbyły się spotkania uzgadniające i wyznaczenie stref planistycznych. W następnej kolejności odbędą się uzgodnienia z wymaganymi w przepisach urzędami i instytucjami, np. Wody Polskie, regionalne dyrekcje ochrony środowiska, Lasy Państwowe, wojско, urząd lotniczy i kilkadziesiąt innych. Dopiero po uzyskaniu wszystkich pozytywnych opinii i uzgodnień, projekt planu ogólnego będzie udostępniony mieszkańcom.

Uwagi do niego może wnieść każdy mieszkaniec gminy i wcale nie muszą dotyczyć jego nieruchomości. Wszystkie zostaną zapisane, ale nie muszą być uwzględnione.

– Najpewniej nastąpi to na początku przyszłego roku – mówi Walkowiak.

– Gmina Śliwice jest na etapie opracowywania planu ogólnego – mówi sekretarz gminy, Piotr Spica. – Jesteśmy w trakcie wyznaczania terenów pod budownictwo i w ciągu najbliższych kilku dni przekazemy dane planiście – wyjaśnia. – To bardzo trudny element planu, bo zgodnie z przepisami w całej gminie pod budownictwo jest przewidziane niewiele ponad dziewięćdziesiąt hektarów – dodaje. – To wynik działania algorytmu zamieszczonego w znowelizowanej ustawie i tego nie zmienimy – mówi Spica.

Reklama

We wszystkich gminach powiatu tucholskiego planami ogólnymi zajmują się urbaniści, a oni sami są w ostatnim roku najbardziej zapracowaną grupą zawodową. Nie tylko plany ogólne każdej gminy są do opracowania, ale też wielokrotnie zwiększyła się liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy. Nawet jeżeli urzędnicy gminni ze swej strony trzymają wymagane terminy przygotowania decyzji, to nie wyrabiają się urbaniści, a zatrudnienie dodatkowych fachowców graniczy z cudem.

Czy może nastąpić paraliż inwestycyjny?

Z przeprowadzonych rozmów przez nas rozmów wynika, że prawdopodobnym terminem uchwalenia planów ogólnych w gminach powiatu tucholskiego są pierwsze cztery, pięć miesięcy przyszłego roku. Samorządy robią wszystko, żeby ustawowy termin utrzymać. Potem ruch wojewody.

Unieważnienia planów dla Pyskowic i Jejkowic świadczą o bardzo restrykcyjnym podejściu organów nadzoru i konieczności niezwyklej staranności w przygotowaniu dokumentacji zarówno merytorycznej, jak i technicznej.

Jeżeli wojewoda odrzuci plan ogólny gminy i odeśle do poprawek czy ponownego procedowania, to nastąpi paraliż inwestycyjny. Dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy traci ważność 30 czerwca 2026 roku, a plan ogólny staje się aktem prawnym dopiero po publikacji w dzienniku urzędowym województwa, czyli akceptacji wojewody. Zabraknie podstaw prawnych, pozwalających rozpocząć jakąkolwiek nową inwestycję.

Ale to czarny scenariusz, nie musi tak być. Samorządowcy i urzędnicy robią wszystko, żeby dotrzymać przewidzianych w ustawie terminów.

Hanna Szulwic

Samorządowcy chcą zmian w ustawie! Jakie są propozycje?

Przy pracach projektowych samorządowcy zwracali uwagę na niektóre zapisy wprowadzone przez nowelizację ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, które uderzają w rozwój gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. Organizacje zrzeszające samorządowców i samorządy protestują i wysyłają pisma do Ministerstwa Rozwoju i Technologii, do posłów i senatorów.

Największą z nich jest zrzeszający gminy wiejskie i miejsko-wiejskie, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, do którego należą wszystkie gminy z powiatu tucholskiego, oprócz Tucholi. Poniżej cytujemy niewielkie fragmenty stanowiska związku (cały tekst na stronie internetowej Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej), które zawiera najważniejsze postulaty takich gmin, jak nasze:

(...)

Natychmiastowe zawieszenie możliwości naliczania kar za niewydanie decyzji WZ w ustawowym terminie.

(...)

Rozważenie wydłużenia terminu na uchwalenie planów ogólnych, co dałoby możliwość sporządzenia w pierwszej kolejności aktualnej, opartej na nowych przepisach, strategii rozwoju gminy, a dopiero później opracowanie na jej podstawie planu ogólnego.

(...)

Wprowadzenie odmiennego algorytmu dla wyznaczenia obszarów uzupełnienia zabudowy w zależności od typu gminy

(wiejska, miejska) lub o rezygnację z niego dla gmin wiejskich czy miejsko-wiejskich, determinując możliwość wydania warunków zabudowy tylko spełnieniem warunków zawartych w art. 61 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym bez warunku położenia terenu na obszarze uzupełnienia zabudowy, a przy ustaleniu maksymalnej wielkości obszaru analizowanego.

Zniesienie minimalnej odległości 100 m od zgrupowania budynków w gminach wiejskich, jeżeli wynika to ze strategii rozwoju gminy, bez jednoczesnej konieczności wykazywania w tej strategii czy określenia w niej konieczności spełnienia dodatkowych warunków. W szczególności powiązywania rozwoju gmin wiejskich (możliwość wskazywania nowych obszarów zabudowy) od chłonności terenu (bowiem sama powierzchnia nie mówi, czy ten teren może być wykorzystany w dany sposób) czy prognozą ludności (bowiem gminy mające jakiegokolwiek problemy z utrzymaniem liczby czy wzrostu liczby mieszkańców, nie mają narzędzi do odwrócenia tego trendu i są skazywane odgórnie na stagnację i następnie „śmierć”).

Do czasu opracowania i przyjęcia przez gminy wiejskie stosownej strategii proponuje się wprowadzenie dla gmin wiejskich przepisów przejściowych polegających na:

Włączeniu budynków magazynowych (o symbolu 104) przy wyznaczaniu obszarów uzupełnienia zabudowy.

(...)

Dopuszczeniu w gminach wiejskich uzyskania decyzji WZ pod funkcje związane z rolnictwem, w tym zabudowę zagrodową na obszarach nieobjętych obszarem uzupełnienia zabudowy, aby nie blokować rozwoju i rozbudowy siedlisk wiejskich.

(...)

AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR

BUDUJEMY POLSKĄ JAKOŚĆ!

100%
Polski Kapitał

LEON

Materiały i usługi budowlane

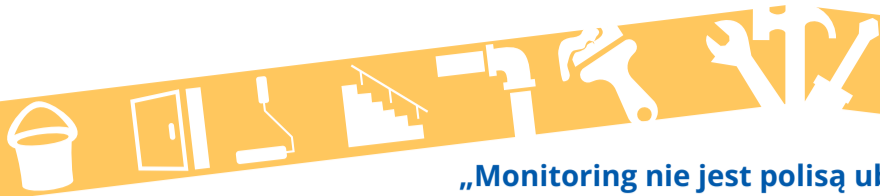
tel. 52 334 38 98 | leonard.przeperski@wp.pl

ul. Karasiewicza 3 | 89-500 Tuchola

SCHODY

BALKONY

TARASY

„Monitoring nie jest polisą ubezpieczeniową”.
Ale niesie za sobą liczne korzyści

Kamery: czy to inwestycja w poczucie bezpieczeństwa?

Co warto wiedzieć, kiedy chcemy zainstalować kamery? Sprawdzamy rozwiązania techniczne, a także najważniejsze założenia systemów monitoringu. O wszystkim rozmawiamy ze specjalistą. Będzie również o kurzu, kamerach w pomieszczeniach i o tym, jak tablet zastąpił na ścianie telefon stacjonarny.

Tablet to element wideodomofonu, ale kiedy jest połączony z monitoringiem, pełni też rolę ekranu. Wtedy można na nim wyświetlać obraz z kamer. Fot. (kt)

Coraz więcej osób decyduje się na założenie systemu monitoringu w swoich domach. Wielu z nas uważa, że to przede wszystkim inwestycja w bezpieczeństwo rodziny. O kamerach i wszystkim, co się z nimi łączy, rozmawiamy ze specjalistą w temacie – Adrianem Szulcem. Już na samym początku wskazuje on, że monitoring to prewencja, a nie gwarancja bezpieczeństwa.

– Na pewno warto zaznaczyć na samym początku, czego monitoring nie zapewnia. To nie jest system alarmowy. Jeżeli coś się wydarzy, nie należy spodziewać się, że on zareaguje i nas o czymś powiadomi. Monitoring służy bardziej do zbierania dowodów i zapewnienia ogólnego poczucia bezpieczeństwa. Można podejrzec, co dzieje się na posesji, co się zdarzyło o danej godzinie. Jednak gdy ktoś dostanie się na posesję, nie ma co liczyć, że otrzymamy powiadomienie na telefon. To może się zdarzyć, ale nie musi. Monitoring nie jest polisą ubezpieczeniową – stwierdza.

Na ścianie zamiast telefonu stacjonarnego... tablet

Szulc wskazuje dalej, że niektóre kamery wykrywają ruch. Mowa jednak o nowszych modelach, wyposażonych w sztuczną inteligencję, „która działa lepiej lub gorzej”. Takie kamery mogą zauważyć, że ktoś znajduje się na danym obszarze i wysłać powiadomienie. Ale AI może za wiele i zwyczajnie takiego komunikatu nie wysłać.

Monitoring wbrew pozorom nie zapewnia informacji „na żywo”, chyba że w danym momencie śledzimy na bieżąco obraz z kamery. Co ciekawe, pewnym rozwiązaniem tego problemu może być system domofonu. W jaki sposób? Jeżeli ktoś zadzwoni do nas domofonem, system monitoringu od razu przekaże „połączenie” na nasz telefon. Wtedy możemy porozmawiać z tą osobą za pośrednictwem telefonu, nawet kiedy nie ma nas w domu.

– Mowa tu o wideodomofonie. Technicznie jest to tak naprawdę kamera z dzwonkiem. W domu może być, ale nie musi, monitor, który wyświetli obraz. Taki sprzęt pozwala na automatyczne wykonywanie zdjęć osoby dzwoniącej. Dodatkowo, jeżeli jest podpięty pod system monitoringu, może wysłać powiadomienie, że ktoś wcisnął dzwonek i przekazać połączenie na żywo na telefony domowników. To jest akurat ciekawy element – ocenia nasz rozmówca.

Przez wspomniany monitor należy rozumieć tablet, który w obecnych czasach wisi na ścianie, zamiast telefonu stacjonarnego. Takie rozwiązanie często spotyka się w budynkach wielorodzinnych, bo wiele tabletów można podpiąć do jednej stacji bramowej.

– Tablet pozwala na podejrzenie obrazu z kamer „na żywo”, np. kiedy dzieci bawią się na podwórku, a my jesteśmy w kuchni i nie chcemy przechodzić przez pół domu, aby to sprawdzić. Tablet to część składowa wideodomofonu, ale kiedy jest połączony z monitoringiem, pełni też rolę

ekranu. To element dodatkowy. Nie trzeba mieć wideodomofonu, aby posiadać taki tablet. I w drugą stronę, można wykorzystywać go tylko do wideodomofonu, bez podpiętego systemu kamer – uzupełnia Adrian Szulc.

Dwa rodzaje kamer i ich odmienne rozwiązania techniczne

Od naszego rozmówcy dowiadujemy się, że są dwa rodzaje monitoringu: cyfrowy (sieciowy IP) – działający poprzez sieć komputerową i taki, który przekazuje obraz w formacie analogowym.

Analogowy jest tańszy w aspekcie sprzętu, ale też dużo bardziej skomplikowany, jeżeli chodzi o podłączenie i znalezienie ewentualnych problemów – usterek. Z kolei monitoring IP to droższe rozwiązanie, ale kamery nie tracą jakości obrazu w zależności od długości przewodu, a odnalezienie ewentualnych problemów nie trwa tak długo. Ponadto pozwala na zamontowanie karty SD. W rozwiązaniu analogowym takiej możliwości nie ma. Kamery cyfrowe można konfigurować przy pomocy komputera, natomiast w tych analogowych nie uda się zmienić nasylenia kolorów.

– Monitoring analogowy od monitoringu IP różni się także metodą transmisji obrazu. Cyfrowy przekazuje go za pomocą pakietów internetowych, a analogowy tak jak dawniej VHS przesyłał go do telewizora. Oznacza to, że trzeba mieć osobny prze-

Monitoring to „oko na świat” przed domem, gdy nas w nim nie ma lub jesteśmy zajęci czymś innym.

wód do transmisji obrazu i osobny do zasilania. W monitoringu IP wszystko przebiega za pomocą protokołów internetowych – słyszymy od Adriana Szulca.

O jakich ewentualnych problemach w kamerach analogowych wspomina specjalista? Jeżeli np. podczas transmisji zmienia się na obrazie kolory, to nie da się odtworzyć już tych oryginalnych. Powstać mogą zakłócenia, które znamy ze starych telewizorów, gdy obraz zaczynał skakać, a na ekranie latały tzw. muchy. W kamerach IP są systemy korekcji, które uniemożliwiają wystąpienie błędów w obrazie. Dodatkowo można w nich ustawić: podpisy do konkretnych obrazów, wyświetlanie godziny, a nawet cyfrowe zamaskowanie danych elementów, np. fragmentu podwórka sąsiada.

– Osobiście polecam bardziej IP, bo jest z nim zwykle dużo mniej problemów. Jest też bezpieczniejszy. Każda kamera zostaje zabezpieczona hasłem i loginem – podsumowuje Szulc.

Jak dodaje, ustawienie kamer w technologii IP jest nieco bardziej skomplikowane, bo muszą one pracować w jednej sieci komputerowej ze wszystkimi urządzeniami w domu. Kamer analogowych dla odmiany praktycznie nie trzeba ustawiać. Wystarczy je podłączyć pod odpowiednie złącze rejestratora i zaczynać działać. Jednocześnie sam rejestrator i tak trzeba podłączyć do sieci, więc powraca temat konfiguracji.

Czy motozoom i kamery obrotowe to dobre rozwiązanie?

Gros osób, które decydują się na założenie monitoringu na swojej posiadłości, oczekuje, że za w miarę przystępną cenę

otrzymają dobrą jakość obrazu z kamer. Czy jakość idzie w parze z umiarkowanymi cenami?

– Obecnie technologia stała się na tyle tania, że najprostsze kamery markowe, np. Dahua, Vision, BCS czy Novus mają już 4 megapiksele, co można porównać do obrazu o rozdzielczości 4K. Spokojnie wystarczą do wszystkich zastosowań cywilnych. Jeżeli ktoś ma większe potrzeby typu motozoom, czyli optyczne przybliżenie z telefonu, to wtedy należy dopytywać specjalistów w tym zakresie, bo rozwiązań jest bez liku – radzi Szulc.

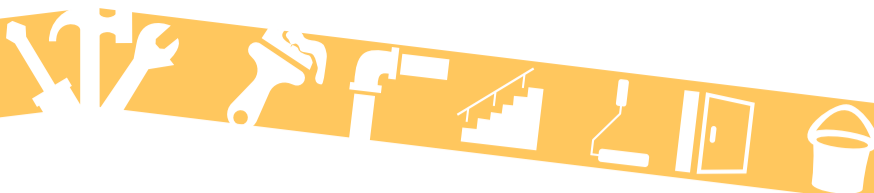
Jednocześnie nie poleca do użytku domowego kamer obrotowych i kamer z motozoom'em. Aby w pełni spełniały one swoje funkcje, ktoś musiałby cały czas nimi sterować.

– Kamera obróci się na podwórko, bo ją tak ustawimy, ale wjazd z drugiej strony już nie będzie widzieć. Gdy mamy cztery kamery, z czterech rogów domu, patrzące na każdą ścianę, widzimy wszystko, co dzieje się dookoła. Uważam, że lepiej założyć cztery kamery statyczne niż dwie obrotowe – kończy ten wątek.

Chcesz zamontować kamerę w pokoju? Zastanów się

Coraz popularniejszym rozwiązaniem są kamery wewnątrz budynku. Spotkać można je w pomieszczeniach, w których czas spędzają dzieci albo w domach, w których pozostają osoby starsze, a domownicy wychodzą do pracy. Specjalista, z którym rozmawiamy, nie jest jednak zwolennikiem takich rozwiązań i radzi, aby monitoring montować na budynkach.

– Byłbym ostrożny z wykonaniem monitoringu wewnątrz,

a już na pewno z wyborem firmy, która taki monitoring zainstaluje. Dlaczego? Rejestratory dostępne obecnie na rynku są najczęściej chińskie, więc ich zabezpieczenia pozostawiają sporo do życzenia. O ile to, co widać na zewnątrz, można zobaczyć nawet z samochodu, o tyle jednak chciałbym mieć pewność, że wiem, kto ma dostęp do wszystkiego, co dzieje się wewnątrz domu. Uważam, że takie nagrania powinny być zabezpieczone jakimiś dodatkowymi systemami, typu bezpośrednie połączenie z VPM [tunelowanie] do rejestratora. Nie powinno być tak, że obraz przechodzi przez serwer pośredniczący i nie wiadomo, kto ma do tego dostęp – przestrzega Szulc.

Jeżeli ktoś zdecyduje się już na takie rozwiązanie, to jest możliwość zamontowania kamer zewnętrznych w domu. Można również założyć przeznaczone do tego kamery wewnętrzne lub te dostępne w marketach, działające przez wi-fi – choć znowu to nie jest najbezpieczniejsze rozwiązanie.

– Nie wiadomo, którędy obraz będzie trafiał do naszego telefonu. Czy nie będzie przesyłany przez niezasyfrowane połączenia. Nie wiemy, kto dostanie do niego podgląd. Nie da się sprawdzić, kto ma ten dostęp. Obraz przesyłany jest tzw. połączeniem peer-to-peer, jak dawniej torrenty i tylko producent jest w stanie zapewnić, czy mo-

żemy mu zaufać. Obecnie nawet wiodący producenci, czyli Dahua i Hikvision, większość sprzętu produkują w Chinach, gdzie powstaje również oprogramowanie. Nie mamy pewności, czy można temu do końca zaufać. Istnieją możliwości zabezpieczenia tego na własną rękę. Zarówno z naszej strony, instalatorów, jak i użytkowników monitoringu. Wymaga to jednak dodatkowego sprzętu i wielu godzin pracy. Czasami pojawia się też potrzeba dodatkowego abonamentu na usługi typu stały adres IP. Koniec końców bardzo mało ludzi decyduje się na założenie monitoringu w domu. Najczęściej, jeśli to robią, wykorzystują tanie, chińskie kamery na wi-fi o wątpliwym poziomie bezpieczeństwa – ocenia Adrian Szulc.

Jeden dzień pracy i trochę kurzu z wiercenia

Wielu z nas nie lubi remontów i wszelkich prac w domach, które powodują bałagan. Decydując się na montaż kamer musimy liczyć się z uciążliwościami?

– Największy ambaras jest zawsze z przeciągnięciem kabli i doprowadzeniem ich do punktu centralnego. Bez okablowania nie ma dobrego monitoringu. Są oczywiście wspomniane już kamerki wi-fi, ale one nie działają poprawnie. Nie spotkałem się jeszcze z takim sprzętem, o któ-

rym można powiedzieć, że jest lepszym zamiennikiem kamery przewodowej. Dużo czasu zajmuje przeciągnięcie kabli i jest dużo wiercenia. Nie jest to jednak jakiś wielki problem. Jeśli chodzi o 4-5 kamer na domku jednorodzinny, na montaż trzeba poświęcić jeden cały dzień – wskazuje specjalista.

Jak opowiada, najprościej jest, kiedy mamy jedną kondygnację nieużytkową. Gorzej, gdy wszystko zostało wykończony, bo wtedy montaż bezinwazyjny jest praktycznie niemożliwy. Muszą pojawić się listwy kablowe. Trzeba wybudować trasy, zrobić w jakimś miejscu punkt centralny. Całą instalację wykonuje się w topologii gwiazdy: od każdej kamery do punktu centralnego musi przebiegać przewód. Do punktu centralnego trzeba doprowadzić również internet i prąd.

Punktem centralnym najczęściej staje się strych albo pomieszczenie o charakterze technicznym. Ważne, aby wybrane miejsce nie było zbyt narażone na wizytę nieproszonego gościa, który wejdzie i wyniesie rejestrator ze wszystkimi nagraniami. Dlatego strych jest dosyć bezpiecznym miejscem. Dobrze, aby było to pomieszczenie suche i z w miarę stabilną temperaturą.

Co innego, jeżeli klient decyduje się na założenie systemu monitoringu na etapie budowy domu. Wtedy odpowiednie kro-

ki należy wykonać na poziomie zakładania elektryki. W tym samym czasie można pomyśleć o przewodach do alarmu. Tym samym nie trzeba wykonywać osobnej instalacji, jeśli chodzi o szafę teleinformatyczną w nowych domach.

– W starszych budynkach można w taki sposób rozpocząć modernizację sieci. Robimy punkt centralny, do którego schodzą się kamery, a podczas remontu można wprowadzać gniazda komputerowe w domu. Tam jest switch (rozgałęźnik sieciowy), do którego te gniazda będą podłączone, więc po co różne urządzenia, jeśli można upiec dwie pieczenie na jednym ogniu – podpowiada Szulc. Dodajmy, że mowa tu o rozwiązaniach z kamerami IP, bo te analogowe w ogóle nie wchodzi do sieci, tylko podłącza się je pod rejestrator.

Jak długo przechowywać obraz z kamer i jak go odczytywać?

Nasz rozmówca radzi, by obraz z monitoringu przechowywać powyżej tygodnia. Standardem jest 14 dni. Dlaczego warto to robić? Dzięki temu możemy podejrzeć, co działo się o danej godzinie i konkretnie w którym miejscu. Nieosiągalnym wydaje się, że będziemy patrzeć

na obraz z monitoringu akurat w tym momencie, kiedy coś złego się dzieje. Jak słyszymy „monitoring bez rejestracji obrazu nie ma większego sensu”.

– Kiedy montuję nową instalację, to celuję, aby nagrania były z około dwóch tygodni. W przypadku rozbudowywania systemu nagrywany czas się zmniejsza, bo dokładamy kolejne kamery. To oczywiste. Staram się jednak, żeby nie było to mniej niż tydzień nagrania – słyszymy.

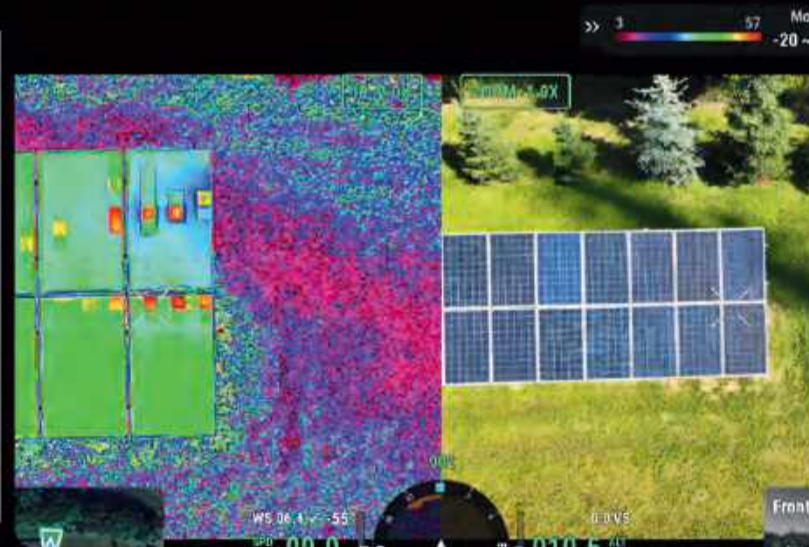
Jeśli chodzi o twarde dyski do zapisu danych, to warto, aby były one dedykowane systemom monitoringu, bo są trwalsze i wytrzymują nawet 5 lat ciągłej pracy.

Obraz z monitoringu możemy odczytywać dzięki specjalnym aplikacjom, które posiada każdy producent rejestratora. Dzięki temu mamy do niego dostęp i możemy odtwarzać nagrania na telefonie czy komputerze.

– Nie ma uniwersalnej aplikacji, ale w każdej z nich dodawanie kamer jest bliźniaczo podobne. Montujemy kamery na zewnątrz i nie robimy specjalnych szyfrowanych połączeń. Działanie sprowadza się do podania numeru seryjnego rejestratora, loginu oraz hasła. Wszystko zaczyna działać. Podsumowując, nawet przy zmianie telefonu ponowne zalogowanie jest banalnie proste – kończy Adrian Szulc.

Tekst i fot. Anna Lipska

TERMOWIZJA DRONEM BEZPIECZEŃSTWO TWOJEJ INSTALACJI FOTOWOLTAICZNEJ

Profesjonalne badanie paneli fotowoltaicznych z powietrza pozwala szybko wykryć uszkodzenia, przegrzewy i spadki wydajności. Dzięki nowoczesnej kamerze termowizyjnej z drona sprawdzisz stan swojej instalacji bez przestojów i dodatkowych kosztów.

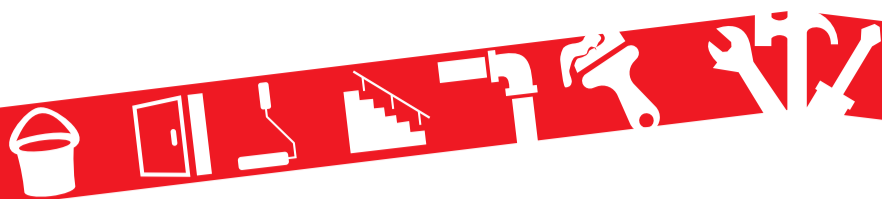
👉 Zadbaj o najwyższą efektywność i dłuższą żywotność paneli!

ul. Dworcowa 19, 89-650 Czersk
+48 52 506 53 61
kontakt@spr-polska.eu
www.spr-polska.eu

TWÓJ PARTNER
W ENERGII ODNAWIALNEJ

Jak przygotować ogród przed zimą, aby na wiosnę wyglądał ładnie?

Praktycznymi wskazówkami, dotyczącymi przygotowań do okresu jesienno-zimowego, dzielą się z „Tygodnikiem Tucholskim” uczniowie Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych. Ogród nawet w czasie rozpoczynających się chłodniejszych pór roku może wyglądać korzystnie.

Dla wielu z nas dom to nie tylko jego wnętrze, ale i ogród, w którym mamy własne, ekologiczne warzywa, sadzimy kwiaty, a także spędzamy czas z najbliższymi. Powinno zależeć nam, aby wyglądał on korzystnie o każdej porze roku, a przede wszystkim żeby w chłodzie nie uległ degradacji i był gotowy do rozkwitu wiosną. O praktyczne rady zgłosiliśmy się do klasy piątej technikum architektury krajobrazu z Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych im. Leona Janty-Pończyńskiego w Tucholi. O edukację młodych ludzi pod tym względem dba **Monika Mews.**

Aeracja i wertykulacja

Prace związane z przygotowaniem ogrodu na zimę można rozpocząć od aeracji trawnika, czyli jego napowietrzenia. Zabieg ten doprowadza powietrze i składniki mineralne w głąb systemu korzeniowego. Trawnik można również skosić i przeprowadzić wertykulację, czyli usunąć martwą trawę i mech. Takie

Reklama

działanie będzie skutkowało jego lepszym rozwojem wiosną.

Zgrabić liście? Nie zawsze to dobry pomysł

Jesienią można zgrabić liście, ale najlepiej tylko te od orzecha i dębu, bo przez swoją twardą strukturę uniemożliwiają wzrost innym roślinom. Na trawnikach wskazane jest, aby pozostawić cienką warstwę liścia. Na rabatach bylinowych (kompozycje roślin wieloletnich) może zalegać ich więcej, bo stają się naturalną ochroną przed chłodem, wysuszeniem i są kompostem.

Łodygi źródłem pokarmu

U roślin wieloletnich na zimę usuwamy zniszczone pędy, które mogą powodować rozwój szkodników. Łodygi, którym nic nie dolega na zbliżającą się, chłodniejszą porę roku zostawiamy, bo są źródłem pokarmu dla ptaków i ciekawie wyglądają po przymrozkach (np. żurawki, czy jeżówki).

Młodzi przypominają, że na zimę trzeba pamiętać o spuszczeniu wody z systemów nawadniających i oczek wodnych.

Do czego przyda się kora?

Inne zabiegi przed zimą to np. kopczykowanie róż i krzewów, czyli nasypianie ziemi na wysoko-

ści 5 cm, obsypanie roślin liśćmi, korą bądź obłożenie je gałęziami drzew iglastych. Z kolei rośliny doniczkowe powinniśmy przenieść do pomieszczeń (wystarczy garaż lub piwnica).

Grunt po zbiorze warzyw włącznie przekopujemy. Nie zagrabiamy już ziemi. W ten sposób pozwalamy na zatrzymanie wody w glebie.

Tekst i fot. Anna Lipska

Silikaty Szlachta sp. z o.o.
ul. Ceramiczna 25,
83-243 Szlachta
tel. 58 588 13 18
biuro@silikaty-szlachta.pl
www.silikaty-szlachta.pl

Bloczki silikatowe produkowane przez firmę „Silikaty Szlachta” to mocny, tani i ekologiczny materiał do budowy ścian konstrukcyjnych i działowych. Silikaty nie emitują żadnych związków szkodliwych, wykazują najniższą promieniotwórczość oraz mają zdolność hydroregulacji.

Zakład istnieje od 1912 r., a firma Silikaty Szlachta sp. z o.o. działa od 2005 r. To nowoczesne przedsiębiorstwo produkcyjne z nową, w pełni zautomatyzowaną linią technologiczną.

Silikaty Szlachta sp. z o.o. oferuje szeroki asortyment wyrobów. W sprzedaży są bloczki o różnych wymiarach i parametrach. Produkt jest obecnie stosowany na szeroką skalę w budownictwie mieszkaniowym i przemysłowym.

Silikaty są produkowane z naturalnie czystych surowców, takich jak wapno, piasek i woda.

Oferujemy korzystne warunki współpracy dla klientów indywidualnych i hurtowych.

Zapraszamy do zapoznania się z naszą ofertą!

WYKAZ ASORTYMENTU

Lp.	Nazwa bloczka	Kształt	Wymiary			Zużycie na 1 m ² muru	Klasa wytrzymałości	Ilość sztuk w palecie	Lp.	Nazwa bloczka	Kształt	Wymiary			Zużycie na 1 m ² muru	Klasa wytrzymałości	Ilość sztuk w palecie
			Dł.	Szer.	Wys.							Dł.	Szer.	Wys.			
1.	N24		250	240	220	17,5 szt.	15/20/25	64	7.	N24PA		250	240	220	17,5 szt.	20 20/25 Barwice	64
2.	N18		250	180	220	17,5 szt.	15/20	80 96 Barwice	8.	N1		240	115	71	55 szt.	20	288
3.	N12		240	120	220	17,5 szt.	15	128	9.	N12PA		240	120	220	17,5 szt.	20	128
4.	8FMD		250	80	220	17,5 szt.	15	192	10.	N25A		250	250	220	17,5 szt.	20	64
5.	N15		250	150	220	17,5 szt.	15	96	11.	KSP-24		240	65	220	17,5 szt.	15	176
6.	N18A		250	180	220	17,5 szt.	20 20/25 Barwice	80 96 Barwice	12.	PW		250	240	220	4 szt. na 1 mb.	15	64

Praktyczne rady pana Stasia z Tucholi dotyczące malowania

Stanisław Kaszczyszyn blisko dekadę temu otworzył w Tucholi sklep z farbami i innymi akcesoriami malarskimi. Dla klientów jest swoistym „pogotowiem malarskim” – nieraz zdarzyło mu się otwierać sklep w niedzielę albo po godzinach, gdy komuś w trakcie pracy zabrakło farby. Jego doświadczenie i praktyczne podejście sprawiają, że potrafi doradzić zarówno profesjonalistom, jak i osobom, które malowanie traktują jako domowe wyzwanie. – Obecnie sklep przejęło młode pokolenie, syn z synową, które kontynuują działalność i rozwijają firmę – mówi pan Stanisław.

Pan Stanisław pomoże nie tylko dobrać odpowiednią farbę, ale i grunt.

W tucholskim sklepie znajdziemy farby do wnętrz w różnych kolorach, ale na topie są wciąż przede wszystkim beże i szarości.

Którą farbę wybrać? Akryl, lateks czy ceramika?

Farba akrylowa jest mniej trwała – próba usunięcia zabrudzeń wilgotną gąbką zostawia ślad. Natomiast farba lateksowa lepiej znosi czyszczenie i nadaje się do codziennych pomieszczeń. Jeszcze bardziej wytrzymała jest farba lateksowa ceramiczna – tworzy twardą, odporną na zarysowania powłokę, a dodatkowo charakteryzuje się wysoką odpornością na blaknięcie i działanie światła. Coraz większą popularnością cieszą się także farby plamoodporne, które pozwalają zetrzeć większość zabrudzeń bez ryzyka utraty koloru.

– Ja doradzam zawsze: akryl na sufit, lateks na ściany. Dzięki temu sufit „oddycha”, a ściany łatwo można wyczyścić magiczną ściereczką – mówi pani Stasiu.

Malowanie jasnym kolorem – najpierw na białą?

Jeśli zmieniamy kolor z ciemnego na jasny, warto najpierw użyć białej farby gruntującej. Dzięki temu nowy jasny kolor uzyska pełne krycie, liczba warstw farby potrzebnych do uzyskania jednolitego efektu będzie mniejsza, a powierzchnia bardziej trwała i równomierna.

Jakie farby do kuchni i łazienki?

Pomieszczenia narażone na wilgoć wymagają specjalnych produktów, dlatego też farby przeznaczone do kuchni i łazienek zawierają związki zapobiegające powstawa-

niu pleśni. Co ważne – są bardzo wydajne.

– Z 2,5 litra farby można wymalować nawet 30 metrów kwadratowych powierzchni – zauważa nasz rozmówca.

Trendy kolorystyczne

Choć wybór barw jest ogromny, klienci zaglądający do sklepu w Tucholi wciąż najchętniej wybierają odcienie beżu i szarości.

– To kolory, które optycznie powiększają i rozjaśniają wnętrza, a do tego są neutralne. I tu muszą przysłać, decyzyjnie w sprawie koloru zwykle podejmują panie – mówi pan Stasiu.

Tekst i fot. Agata Wiśniewska

Nie brakuje też klientów, którzy lubią, gdy ich ściany błyszczą. Taki efekt można uzyskać, dodając do farby brokat. – W takim przypadku warto dokładnie wymieszać farbę w puszcze przed włożeniem jej do kuwety, ponieważ drobin brokatu szybko osiadają na dnie – radzi nasz ekspert.

Malowanie wnętrz to nie tylko sposób na odświeżenie mieszkania, ale też szansa, aby nadać pomieszczeniom charakter i styl. Wybór odpowiedniej farby oraz właściwe przygotowanie ścian mogą zdecydować o trwałości efektu i komforcie użytkowania na lata. W naszym artykule dzielimy się praktycznymi poradami Stanisława Kaszczyszyna, doświadczonego sprzedawcy farb z Tucholi.

Reklama

Gruntowanie – kiedy obowiązkowe?

Czy każdą ścianę trzeba gruntować przed malowaniem? Okazuje się, że niekoniecznie.

– Jeśli kładziemy gładź na nowo, grunt jest obowiązkowy. Najczęściej stosowane dziś farby lateksowe wymagają podkładu, w przeciwnym razie zamiast na ścianie... zostaną na wałku.

Jeśli jednak ściany były wcześniej gruntowane i malowane farbą lateksową, można nakładać kolejne warstwy bez obaw – nawet farbami innych producentów – podkreśla Stanisław Kaszczyszyn.

Wybór gruntu powinien być dopasowany do rodzaju powierzchni. Uniwersalny sprawdzi się na większości podłoży, natomiast grunt głęboko penetrujący najlepiej stosować na powierzchniach chłonnych, takich jak płyty gipsowo-kartonowe czy tynki wapienno-cementowe.

Jak przygotować się do malowania?

Przed rozpoczęciem malowania warto dokładnie przygotować powierzchnię. Najpierw należy usunąć kurz, brud oraz tłuste plamy. Kolejnym krokiem jest wypełnienie ubytków i wyrównanie nierówności szpachlą. Jeśli to konieczne, powierzchnię warto przeszliować, aby była całkowicie gładka. Nie zapomnijmy również o zabezpieczeniu wnętrza – meble przykryjemy folią, podłogę ochronną folią lub papierem, a krawędzie i listwy zabezpieczymy taśmą malarską.

Sklep KASZMAL
Artykuły do remontu mieszkań

Remontujesz? Czegoś Ci zabrakło?

Niskie ceny

- ✦ farby
- ✦ lakiery
- ✦ tapety
- ✦ kleje
- ✦ silikon
- ✦ pędzle
- ✦ wałki
- ✦ wkręty i inne

Zapraszamy!

EKO PRALNIA

Punkt przyjęć odzieży do prania

czas realizacji tylko 4 dni

Tuchola,
ul. Świecka 76a (obok ronda)
tel. 609 067 348, 667 255 042
pon.-pt. 8:00-17:00
sobota 8:00-13:00

Rodzaj farby	Trwałość	Odporność na zabrudzenia	Odporność na blaknięcie	Zastosowanie	Uwagi praktyczne
Akrylowa	Średnia	Niska	Średnia	Sufity, ściany o niskim ryzyku zabrudzeń	Łatwo się zmywa, ślady po czyszczeniu
Lateksowa	Wysoka	Wysoka	Wysoka	Ściany w pomieszczeniach codziennego użytku	Można zczyścić wilgotną ściereczką
Lateksowa ceramiczna	Bardzo wysoka	Bardzo wysoka	Bardzo wysoka	Ściany, pomieszczenia intensywnie użytkowane	Tworzy twardą, odporną powłokę
Plamoodporna	Wysoka	Bardzo wysoka	Wysoka	Kuchnie, łazienki, ściany narażone na zabrudzenia	Umożliwia wielokrotne czyszczenie

**PRODUCENT MATERIAŁÓW
BETONOWYCH**

- kostka brukowa
- prefabrykaty
- beton towarowy

Chojnice, ul. Kolejowa 4, tel. 52 3974046, www.ginter.pl

PONIEDZIAŁEK • 29 września

TVP 1

05:20 **Wichrowe wzgórze** - serial
 06:10 **Akacja 38** - serial, 2017
 07:00 **Transmisja Mszy Świętej**
 07:30 **Studio Raban** - magazyn
 08:00 **Serwis Info**
 08:05 **Pogoda Info**
 08:20 **Zaraz wracam** - serial, 2025
 09:00 **Ranczo** - serial obycz., 2013
 10:00 **Komisarz Alex** - serial krym.
 11:00 **Ojciec Mateusz** - serial kryminalny
 12:00 **Serwis Info**
 12:10 **Agrobiznes**
 12:30 **Agropogoda** - magazyn
 12:40 **To się oplać** - magazyn
 12:55 **Kultowe wyspy Oceanu Indyjskiego** - dok., Niemcy, 2025
 14:00 **Wichrowe wzgórze** - serial obycz., Turcja, 2024
 15:00 **Serwis Info**
 15:15 **Reportery** - magazyn
 15:35 **Gra słów. Krzyżówka** - teleturniej

TVP 2

04:35 **Na dobre i na złe** - serial
 05:30 **M jak miłość** - serial, 2021
 06:25 **Rodzina (nie od) święta** - Jak wspierać dziecko w podejmowaniu decyzji? - magazyn
 06:55 **Dla niesłyszących** - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
 07:30 **Pytanie na śniadanie**
 11:45 **Dla niesłyszących** - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
 12:25 **Koło fortuny** - teleturniej
 13:15 **Miłość i nadzieja** - serial obycz., Turcja, 2022
 14:05 **Va Banque** - teleturniej
 14:35 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
 15:00 **Koło Fortuny - extra** - teleturniej
 15:05 **La Promesa - pałac tajemnic** - serial, Hiszp., 2023
 15:50 **Eko na serio** - felieton

TVN

05:40 **Uwaga!** - program interwencyjny
 05:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 06:50 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
 07:45 **Dzień Dobry TVN** - magazyn poranny
 11:40 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
 13:55 **The Floor** - teleturniej
 14:35 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 16:50 **Szpital św. Anny** - serial obycz., Polska
 17:55 **Detektywi** - program kryminalny
 19:00 **Fakty**
 19:35 **Sport**
 19:45 **Pogoda**
 19:55 **Uwaga!** - program interwencyjny
 20:10 **Doradca smaku** - program kulinarny

POLSAT

06:00 **Nowy Dzień z Polsat News**
 08:30 **Malanowski i Partnerzy** - Klientka Malanowskiego jest osiemnastoletnią Paulina Dębicka, która chce dowiedzieć się, kto jest jej biologicznym ojcem.
 09:30 **48H Zaginieni** - serial kryminalny
 10:30 **Trudne sprawy** - program obyczajowy
 11:30 **Gliniarze** - Zamordowany zostaje gangster bułgarskiego pochodzenia. Detektywi szybko odkrywają, że mężczyzna miał wielu wrogów...
 14:40 **Dlaczego ja?** - serial paradokumentalny
 15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
 16:15 **Pogoda**
 16:20 **Interwencja** - magazyn reporterów
 16:30 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy

TVP Kultura

06:05 **Afisz kulturalny ekstra**
 06:10 **Muzyczne poranki**
 06:45 **Od ucha do ucha - Siostra** - Czarne czy białe - anim.
 07:15 **Tamte lata, tamte dni** - Wojciech Mann - mag.
 07:50 **Podróże z historią** - Winne tajemnice - dok., Polska, 2015
 08:30 **Informacje kulturalne**
 08:55 **NIKE 2025** - sylwetki
 09:00 **Chłopi** - serial, 1972
 10:05 **Czarny Tulipan** - kostium., Franc., Hiszp., 1964
 12:10 **Wielcy mistrzowie malarstwa - Delacroix** - serial dok., Franc., 2015
 13:10 **Wstęp Wolny** - felieton
 13:30 **Tamte lata, tamte dni** - magazyn
 14:00 **NIKE 2025** - sylwetki
 14:10 **Awatar, czyli zamiana dusz** - film TVP, 1964
 15:20 **Perły i dukaty** - serial, 1965
 16:20 **NIKE 2025** - sylwetki
 16:25 **Perły i dukaty** - serial, 1965

TV Puls

06:00 **Policjanci z Miami** - serial kryminalny
 08:00 **Kobra - oddział specjalny** - Nieznany sprawca wkłada się na profile społecznościowe Jenny Dorn. Po atakach hakierskich niespodziewanie dochodzi do morderstwa.
 10:00 **Zaklinaczka duchów** - serial fabularny
 10:55 **Zbuntowany anioł** - serial obyczajowy
 12:50 **Zaklinaczka duchów** - Tym razem Melinda musi pomóc duchowi, który nie może przejść na drugą stronę...
 13:50 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny
 15:50 **Ranczo** - serial kom., Polska
 18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument

TVN 7

05:30 **Szkoła** - Uczennica pierwszej klasy gimnazjum, Zuza Machnicka, bierze udział w konkursie na królową hardkoru, w którym nagrodą jest tysiąc złotych. Dziewczyna chce przeznaczyć pieniądze na zabieg medycyny estetycznej...
 08:20 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 11:25 **W-11 Wydział Śledczy** - Na obrzeżach miasta policja znalazła zwłoki kobiety. Siostra ofiary rzuca podejrzenie na jej syna...
 12:55 **Detektywi** - program kryminalny
 14:55 **Szpital św. Anny** - program obyczajowy
 15:55 **Sąd rodzinny** - program sądowy
 16:55 **Zaplane w gwiazdach** - program paradokumentalny

TV 4

06:00 **Łowcy skarbów. Kto da więcej**
 07:55 **Bogaty Dom** - Biedny Dom - program paradok.
 08:55 **Policjantki i Policjanci** - serial paradok.
 10:55 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy
 11:55 **Trudne sprawy** - program obyczajowy
 14:55 **Ktoś tu kłamie?**
 16:55 **Policjantki i Policjanci**
 18:00 **Łowcy skarbów. Kto da więcej**
 19:00 **Policjantki i Policjanci** - serial paradok.
 20:00 **Uroczysko** - serial krym.
 20:30 **Sprawiedliwi** - Wydział Kryminalny - serial policyjny
 21:30 **Sprawiedliwi. Trójmiasto**
 22:40 **Ostra jazda** - sens., Franc., Belgia, 2017
 00:45 **Love Island. Wyspa miłości** - reality show
 02:40 **Interwencja** - magazyn reporterów
 02:50 **SuperLudzie** - serial o osobach z niepełnosprawnościami
 05:30 **Teleszkupy TV Okazje**

16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
 17:00 **Teleexpress**
 17:20 **Pogoda**
 17:30 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
 18:10 **Klan** - telenowela TVP
 18:45 **Akacja 38** - serial kostiumowy, 2017
 19:30 **Program inform.**
 19:30 **Pytanie dnia**
 20:10 **Sport**
 20:15 **Pogoda**
 20:30 **Teatr Telewizji - Fryzjer** - spektakl teatralny, 2003
 22:05 **Świat bez fikcji - Rysopis znaleziony po latach** - dokument, Polska, 2023
 23:20 **Balans bieli** - magazyn
 00:20 **Hubal** - wojenny, 1973
 02:40 **Człowiek w ogniu** - sens., USA, Wlk. Bryt., Szwajc., 2004

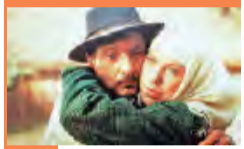
16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
 16:35 **Familiada** - teleturniej
 17:20 **Miłość i nadzieja** - serial obycz., Turcja, 2022
 18:15 **Va Banque** - teleturniej
 18:50 **Jeden z dziesięciu** - teleturniej
 19:25 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025
 20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość”**
 20:55 **M jak miłość** - serial, 2025
 21:55 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
 22:55 **W cieniu śmierci** - serial, Fin., 2018
 23:55 **Kafarnaum** - dram., Liban, 2018
 02:10 **Stulecie Winnych** - serial, 2021
 03:15 **Akacja 38** - serial kostiumowy, 2015

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz., Polska
 20:55 **The Floor** - teleturniej
 21:35 **Bitwa o gości** - program rozrywkowy
 22:45 **Oszukać przeznaczenie V** - horror, USA, Kan., 2011
 00:30 **Co za tydzień** - magazyn rozrywkowy
 01:15 **Ślepnąc od świateł** - miniseria, Polska
 02:25 **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas** - serial, USA
 03:15 **Szpital** - program obyczajowy
 04:05 **Uwaga!** - program interwencyjny
 04:20 **Łowcy staroci** - program poradnikowy
 05:10 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy, Kanada

17:00 **Gliniarze** - serial paradokumentalny
 18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
 18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
 19:15 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
 19:30 **Sport**
 19:40 **Pogoda**
 19:55 **Milionerzy** - teleturniej
 20:30 **Mega hit - Bez pamięci** - obycz., USA, 2022
 23:00 **Mumia** - sens., USA, Chiny, Jap., 2017
 01:30 **Kokainowy Rick** - obycz., USA, 2018
 03:55 **Ewa gotuje** - program kulinarny
 04:40 **Disco Gramy** - program muzyczny
 05:25 **Teleszkupy T V Okazje**

17:05 **Chłopi** - serial, 1972
 18:15 **50. Festiwal PFF w Gdyni**
 18:50 **Cesaria Evora** - dok., Portugalia, 2022
 19:50 **NIKE 2025** - sylwetki
 20:00 **Kafarnaum** - dram., Liban, 2018
 22:15 **50. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych** - studio festiwalowe
 22:50 **Stary gringo** - western, USA, 1989
 01:05 **Punkt wrzenia** - obycz., Wlk. Bryt., 2021
 02:50 **Więcej niż fikcja - Volker Schlöndorff: W rytmie bębna** - dok., Franc., 2019
 04:00 **50. Festiwal PFF w Gdyni** - studio
 04:35 **Winne tajemnice** - dokument, Polska, 2015
 05:05 **Teledyski**

20:00 **W potrzasku** - akcja, USA, 2019. Były agent sił specjalnych powraca do gry, aby uratować swojego syna. Zegar tyka, a najmniejszy błąd może wiele kosztować.
 21:50 **Paśazer** - akcja, USA, Wlk. Bryt., Franc., Chiny, Kan., 2018
 23:55 **Tajna broń** - akcja, USA, 1996
 02:05 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
 03:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny
 03:55 **Menu na miarę** - program kulinarny
 04:30 **Dyżur** - serial medyczny
 05:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny

17:55 **Zagadki losu** - program obyczajowy
 19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 20:00 **Hotel Paradise** - reality show
 21:05 **13 minut** - katastrof., Kanada, USA, 2021
 23:25 **Zanim odejdą wody** - kom., USA, 2010. Peter Highman za pięć dni ma po raz pierwszy zostać ojcem. Spieszy się na samolot z Atlanty do domu, gdyż
 01:30 **Mówię Wam** - talk-show
 02:30 **Historie o duchach** - serial paradokumentalny
 03:25 **Osadzone. Blok F** - program obyczajowy
 03:50 **Fachowcy** - paradokument
 04:25 **Druga strona medalu** - talk-show

09:30 **Moja katolicka rodzina**
 09:55 **Św. na każdy dzień**
 10:00 **Inf. dnia**
 10:15 **Rozmowy niedok.**
 11:20 **Stan Bezp. Państwa**
 11:30 **Warto być ojcem**
 12:00 **Anioł Pański**
 12:03 **Inf. dnia**
 12:20 **Nabieja** - kawałek Polski w Ugandzie
 12:55 **Ojcu Św. się nie odmawia...**
 13:30 **Msza Św.**
 14:30 **Żółw błotny**. Osobliwy relikwiarz polskiej przyrody
 15:30 **Bazylika Bożego Ciała w Krakowie**
 15:50 **Ma się rozumieć**
 16:00 **Inf. dnia**
 16:10 **Sanktuarium polskie**
 16:30 **Porady Medyczne Bonifratrów**
 17:00 **Świadkowie**
 17:30 **Moja parafia**
 17:55 **Poczet Wlk. Polaków**
 18:00 **Anioł Pański**
 18:05 **Inf. dnia**
 18:15 **Różaniec**
 20:50 **Mysłąg Ojczyzna**
 21:00 **Apel Jasnog.**
 21:20 **Inf. dnia**
 21:40 **Polski Punkt Widzenia**
 22:00 **Z wędką nad wodę**

TV Trwam

09:30 **Św. na każdy dzień**
 09:40 **Sanktuarium Cudu Eucharyst. w Sokółce**
 10:00 **Inf. dnia**
 10:15 **Jak my to widzimy**
 10:45 **Zew natury**
 11:00 **Mocni w Wierze**
 11:35 **Słowo życia**
 11:40 **Ma się rozumieć**
 11:50 **Św. na każdy dzień**
 12:00 **Anioł Pański**
 12:03 **Inf. dnia**
 12:20 **Lesne rzeki**
 13:00 **Ułmowiec**
 13:30 **Msza Św.**
 14:30 **Użyj mi pogody ducha**
 15:00 **Błogosławiona**, która zaufała
 15:50 **Ma się rozumieć**
 16:00 **Inf. dnia**
 16:10 **Jestem mamą**
 16:25 **Przyroda w Obiektywie**
 16:40 **Zdrowie w Bożej Aptece**
 17:00 **Wierzę w Boga**
 17:30 **Rajd Katyński**
 17:55 **Poczet Wlk. Polaków**
 18:00 **Anioł Pański**
 18:05 **Inf. dnia**
 18:15 **Rozmowy niedok.**
 19:25 **Św. na każdy dzień**
 19:30 **Każdy maluch to potrafi**
 19:45 **Modlitwa z udziałem dzieci**
 20:00 **Inf. dnia**
 20:20 **Różaniec**
 20:50 **Mysłąg Ojczyzna**
 21:00 **Apel Jasnog.**
 21:20 **Inf. dnia**

WTOREK • 30 września

TVP 1

05:20 **Wichrowe wzgórze** - serial
 06:10 **Akacja 38** - serial, 2017
 07:00 **Transmisja Mszy Świętej**
 07:30 **Kościół z bliska**
 08:00 **Serwis Info**
 08:05 **Pogoda Info**
 08:20 **Zaraz wracam** - serial, 2025
 09:00 **Ranczo** - serial obycz., 2013
 10:00 **Komisarz Alex** - serial krym.
 11:00 **Ojciec Mateusz** - serial
 12:00 **Serwis Info**
 12:10 **Agrobiznes**
 12:30 **Agropogoda** - magazyn
 12:35 **Magazyn Rolniczy**
 12:55 **Ningaloo - oceaniczny cud Australii** - dokument, Australia, 2024
 14:00 **Wichrowe wzgórze** - serial obycz., Turcja, 2024
 15:00 **Serwis Info**
 15:15 **Reportery** - magazyn
 15:35 **Gra słów. Krzyżówka** - teleturniej
 16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja

TVP 2

05:00 **Rodzinka.pl** - serial kom.
 05:35 **M jak miłość** - serial, 2021
 06:25 **Miejsce w sercu, miejsce na ziemi** - reportaż
 06:55 **Dla niesłyszących** - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
 07:30 **Pytanie na śniadanie**
 11:45 **Rosół polski** - magazyn kulinarny
 12:25 **Koło fortuny** - teleturniej
 13:15 **Miłość i nadzieja** - serial obycz., Turcja, 2022
 14:05 **Va Banque** - teleturniej
 14:35 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
 15:05 **La Promesa - pałac tajemnic** - serial, Hiszp., 2023
 16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
 16:35 **Familiada** - teleturniej
 17:20 **Miłość i nadzieja** - serial obycz., Turcja, 2022
 18:15 **Va Banque** - teleturniej

TVN

05:40 **Uwaga!** - program interwencyjny
 05:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 06:50 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
 07:45 **Dzień Dobry TVN** - magazyn poranny
 11:40 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
 13:55 **The Floor** - teleturniej
 14:35 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 16:50 **Szpital św. Anny** - serial obyczajowy, Polska, 2025
 17:55 **Detektywi** - program kryminalny
 19:00 **Fakty** - program informacyjny
 19:35 **Sport**
 19:45 **Pogoda**
 19:55 **Uwaga!** - program interwencyjny

POLSAT

06:00 **Nowy Dzień z Polsat News**
 08:30 **Malanowski i Partnerzy** - Ewa Borecka, która wraz z córką Dagmarą uciekła od męża narkomana, obawia się, że mężczyzna od pewnego czasu ją śledzi...
 09:30 **48H Zaginieni** - 25-letnia rehabilitantka zostaje napadnięta przez dwóch zamaskowanych mężczyzn we własnym domu. Z garażu skradziono luksusową limuzynę...
 10:30 **Trudne sprawy** - program obyczajowy
 11:35 **Gliniarze** - serial paradokumentalny
 14:40 **Dlaczego ja?** - serial paradokumentalny
 15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
 16:15 **Pogoda**
 16:20 **Interwencja** - magazyn reporterów

TVP Kultura

06:05 **Afisz kulturalny ekstra**
 06:15 **Muzyczne poranki** - teledyski
 07:00 **Tamte lata, tamte dni** - Grażyna Barszczewska - magazyn
 07:40 **Podróże z historią** - Latarnie polskiego wybrzeża - dok., Polska, 2015
 08:15 **NIKE 2025** - sylwetki
 08:20 **Wydarzenie aktualne**
 09:00 **Chłopi** - serial, 1972
 10:05 **Cwał** - komediodramat, Polska, 1995
 11:55 **NIKE 2025** - sylwetki
 12:05 **Chick Corea - w służbie muzyki** - dok., USA, 2011
 13:50 **Wydarzenie aktualne** - program informacyjny
 14:30 **Hydrozagadka** - film TVP, 1970
 16:00 **Gansterzy i filantropi** - kom., Polska, 1963
 17:35 **Chłopi** - serial, 1972
 18:45 **Wydarzenie aktualne**

TV Puls

06:00 **Policjanci z Miami** - serial kryminalny
 08:00 **Kobra - oddział specjalny** - Ojciec, a zarazem trener młodej bokserki ginie w napadzie. Jenny rozpoczyna prywatne śledztwo, a Semir i Alex odkrywają prawdziwe motywy drugorzędnej zbrodni.
 10:00 **Zaklinaczka duchów** - serial fabularny
 10:55 **Zbuntowany anioł** - serial obyczajowy
 12:50 **Zaklinaczka duchów** - U Melindy pojawia się jej przyrodni brat Gabriel, który próbuje ją namówić, aby odnalazła ich ojca.
 13:50 **Lombard. Życie pod zastaw** - Rodzice Piotrusia są alkoholikami. Chłopiec ucieka z meliny rodziców, żeby ratować świat jako superbohater...

TVN 7

05:30 **Szkoła** - Rafał Przybylski z 3d liceum potracą na parkingu dwie gimnazjalistki. Zgadza się na randkę z jedną z nich, bo ma nadzieję, że dzięki temu dziewczyny zachowają milczenie.
 08:20 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 11:25 **W-11 Wydział Śledczy** - Na osiedlowym parkingu policja znajduje ciało lekarza. Z zeznań świadków wynika, że napadli go chuligani i ukradli samochód...
 12:55 **Detektywi** - Nieznany sprawca porwał 36-letnią nauczycielkę i wytałował jej na twarzy wulgarny napis. Kobieta prosi detektywów o ustalenie, kim jest napastnik.
 14:55 **Szpital św. Anny** - program obyczajowy

TV 4

06:00 **Łowcy skarbów. Kto da więcej**
 07:55 **Bogaty Dom** - Biedny Dom - serial paradok.
 08:55 **Policjantki i Policjanci**
 10:55 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy
 14:55 **Ktoś tu kłamie?**
 16:55 **Policjantki i Policjanci**
 18:00 **Łowcy skarbów. Kto da więcej**
 19:00 **Policjantki i Policjanci** - serial paradok.
 20:00 **Uroczysko** - serial krym.
 20:30 **Sprawiedliwi** - Wydział Kryminalny - serial policyjny
 21:30 **Sprawiedliwi. Trójmiasto**
 22:40 **Zanoszą się na burzę** - sens., Kan., 2017
 00:25 **Love Island. Wyspa miłości** - reality show
 01:25 **Hardkorowy lombard**
 02:30 **Interwencja** - magazyn reporterów
 02:50 **SuperLudzie** - serial o osobach z niepełnosprawnościami
 05:30 **Teleszkupy TV Okazje**

TV Trwam

09:35 **Św. na każdy dzień**
 09:40 **Sanktuarium Cudu Eucharyst. w Sokółce**
 10:00 **Inf. dnia**
 10:15 **Jak my to widzimy**
 10:45 **Zew natury**
 11:00 **Mocni w Wierze**
 11:35 **Słowo życia**
 11:40 **Ma się rozumieć**
 11:50 **Św. na każdy dzień**
 12:00 **Anioł Pański**
 12:03 **Inf. dnia**
 12:20 **Lesne rzeki**
 13:00 **Ułmowiec**
 13:30 **Msza Św.**
 14:30 **Użyj mi pogody ducha**
 15:00 **Błogosławiona**, która zaufała
 15:50 **Ma się rozumieć**
 16:00 **Inf. dnia**
 16:10 **Jestem mamą**
 16:25 **Przyroda w Obiektywie**
 16:40 **Zdrowie w Bożej Aptece**
 17:00 **Wierzę w Boga**
 17:30 **Rajd Katyński**
 17:5

ŚRODA • 1 października

TVP 1

05:25 **Wichrowe wzgórze** - serial
 06:10 **Akacja 38** - serial, 2017
 07:00 **Transmisja Mszy Świętej**
 07:30 **Rodzina (nie od) święta**
 - Jak wspierać dziecko w podejmowaniu decyzji? - magazyn
 08:00 **Serwis Info**
 08:05 **Pogoda Info**
 08:20 **Zaraz wracam** - serial, 2025
 09:00 **Rancho** - serial obycz., 2013
 10:00 **Komisarz Alex** - serial krym.
 11:00 **Ojciec Mateusz** - serial
 12:00 **Serwis Info**
 12:10 **Agrobiznes**
 12:30 **Agropogoda** - magazyn
 12:40 **Rok w ogrodzie Extra**
 - magazyn
 12:50 **Zagadkowe ważki**
 - dokument, Francja, 2024
 14:00 **Wichrowe wzgórze**
 - serial obycz., Turcja, 2024
 15:00 **Serwis Info**

15:15 **Reporterzy** - magazyn
 15:35 **Gra słów. Krzyżówka**
 16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
 17:00 **Telexpress**
 17:20 **Pogoda**
 17:30 **Jaka to melodia?**
 - teleturniej muzyczny
 18:10 **Klan** - telenowela TVP
 18:45 **Akacja 38** - serial, 2017
 19:30 **Program inform.** 19.30
 19:55 **Pytanie dnia**
 20:10 **Sport; Pogoda**
 20:30 **Zaraz wracam** - serial, 2025
 21:10 **Poradnik pozytywnego myślenia** - kom. romant., USA, 2013
 23:20 **Rocky 5** - fab., USA, 1990
 01:10 **Wykrywacz kłamstw**
 - magazyn
 01:35 **Fighter** - obycz., USA, 2010
 03:40 **Magazyn Ekspresu Reporterów**

TVP 2

05:00 **Rodzinka.pl** - serial kom.
 05:30 **M jak miłość** - serial, 2021
 06:25 **Pożyteczni.pl** - magazyn
 06:55 **Dla niesłyszących**
 - **Barwy szczęścia** - serial
 07:30 **Pytanie na śniadanie**
 11:50 **Gwiazdorska kuchnia Ani**
 - magazyn kulinarny, 2025
 12:30 **Koło fortuny** - teleturniej
 13:15 **Miłość i nadzieja** - serial obycz., Turcja, 2022
 14:05 **Va Banque** - teleturniej
 14:35 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
 15:05 **La Promesa - pałac tajemnic** - serial, Hiszp., 2023
 16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
 16:35 **Familiada** - teleturniej
 17:20 **Miłość i nadzieja** - serial obycz., Turcja, 2022
 18:05 **The Voice Comeback Stage Powered by Orange** - mini audycja, 2025

18:15 **Va Banque** - teleturniej
 18:50 **Jeden z dziesięciu**
 - teleturniej
 19:25 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025
 20:40 **Przepis dnia**
 20:55 **Na dobre i na złe** - serial fabularyzowany
 22:55 **Peaky Blinders** - serial, Wlk. Bryt., 2016
 00:10 **Książę z innej bajki**
 - obycz., USA., 2023
 01:50 **W cieniu śmierci** - serial, Fin., 2018
 02:35 **Akacja 38** - serial kostiumowy, 2015
 03:25 **Sztuczna inteligencja - dwie strony medalu**
 - dok., Australia, 2023
 03:45 **Rodzinka.pl** - serial komediowy

TVN

05:40 **Uwaga!** - program interwencyjny
 05:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 06:50 **Kuchenne rewolucje**
 - program kulinarno-rozrywkowy
 07:45 **Dzień Dobry TVN**
 - magazyn poranny
 11:40 **Kuchenne rewolucje**
 - program kulinarno-rozrywkowy. Jeśli raczysz skorzystać z zaproszenia Magdy Gessler, będziesz mógł odwiedzić restaurację „Smaczne...go!” w Tomaszowie Mazowieckim oraz „Kurę domową” w Zamościu.
 13:55 **The Floor** - teleturniej
 14:35 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 16:50 **Szpital św. Anny** - serial obycz., Polska
 17:55 **Detektywi** - program kryminalny

19:00 **Fakty**
 19:35 **Sport**
 19:45 **Pogoda**
 19:55 **Uwaga!** - program interwencyjny
 20:10 **Doradca smaku** - program kulinarny
 20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz.
 20:55 **The Floor** - teleturniej
 21:35 **Top Model** - reality show
 23:10 **Sztuka kochania: Historia Michaliny Wisłockiej** - obycz., Polska, 2017
 01:40 **Wdowy** - sens., USA, Wlk. Bryt., 2018
 03:50 **Szpital** - program obyczajowy
 04:40 **Uwaga!** - program interwencyjny
 04:55 **Łowcy staroci** - program poradnikowy

POLSAT

06:00 **Nowy Dzień z Polsat News**
 08:30 **Malanowski i Partnerzy**
 - Klient Malanowskiego - Adam Kołodziej prosi, by detektywi pomogli mu odzyskać nagranie z imprezy, na której mężczyzna parodiuje własnego szefa.
 09:30 **48H Zaginieni** - serial kryminalny
 10:30 **Trudne sprawy** - program obyczajowy
 11:35 **Gliniarze** - serial paradokulturalny
 14:40 **Dlaczego ja?** - serial paradokulturalny
 15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
 16:10 **Pogoda**
 16:20 **Interwencja** - magazyn reporterów
 16:30 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy
 17:00 **Gliniarze** - serial paradokulturalny

18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
 18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
 19:20 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
 19:30 **Sport**
 19:40 **Pogoda**
 19:55 **Milionerzy** - teleturniej
 20:30 **K2. Jedziemy po bandzie** - program rozrywkowy
 22:00 **New York Taxi** - sens., USA, Franc., 2004
 00:05 **Kolejny film o Boracie** - kom., USA, Wlk. Bryt., Rum., 2020
 02:20 **Nasz Nowy Dom** - program rozrywkowy
 04:40 **Disco Gramy** - program muzyczny
 05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura

06:05 **Afisz kulturalny ekstra**
 06:15 **Teledyski**
 06:55 **Tamte lata, tamte dni**
 - Stanisława Celińska - magazyn
 07:35 **Podróże z historią - Jak zostać husarzem?** - dok., Niderl., 2022
 08:20 **W poszukiwaniu dobrego filmu** - magazyn
 09:00 **Chłopi** - serial, 1972
 10:05 **Gangsterzy i filantropi** - kom., Polska, 1963
 11:40 **Atonalny blask** - dok., Niderl., 2022
 13:20 **Ada, to nie wypada!** - komedia, Polska, 1936
 15:00 **Kontrakt** - obycz., Polska, 1980
 17:00 **Chłopi** - serial, 1972
 18:10 **Którędy po sztukę**
 - Mariela Scafati - magazyn
 18:30 **Informacje kulturalne**
 18:50 **Reżyserzy - John Huston. Na własnych zasadach** - dok., Franc., 2021

19:45 **Niepojęte - Dlaczego ludzie myślą o Bogu?**
 - felieton
 20:00 **Panorama kina polskiego - Wielki Szu**
 - sens., Polska, 1982
 21:55 **Profesor T - DNA mordercy** - serial, Niemcy, Wlk. Bryt., Belgia, 2016
 22:55 **Niedziela z... Juliuszem Machulskim**
 23:50 **Enter Enea Festival 2020**
 - Kamil Piotrowicz Sextet - koncert
 00:40 **Lekkie obyczaje**
 - Carmen - dramat, Hiszpania, 1983
 02:30 **Informacje kulturalne** - magazyn
 03:00 **Chick Corea - w służbie muzyki** - dok., USA, 2011
 04:50 **Teledyski**

TV Puls

06:00 **Policjanci z Miami** - serial kryminalny
 08:00 **Kobra - oddział specjalny** - Semir obchodzi 20. rocznicę pracy w policji. Z tej okazji zostaje mu przydzielony nowy partner. Okazuje się, że życie Semira wisi na włosku...
 10:00 **Zaklinaczka duchów** - serial fabularny
 10:55 **Zbuntowany anioł** - serial obyczajowy
 12:50 **Zaklinaczka duchów**
 - Melinda i profesor Payne spotykają się z profesorem z Uniwersytetu Rockland. Wkrótce wychodzi na jaw, że kobieta miała romans z jednym ze swoich studentów.
 13:50 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny
 15:50 **Rancho** - serial kom., Polska

18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument
 20:00 **Zjaw** - thriller, USA, Kan., Argentyna, 2015. Lata dwudzieste XIX wieku. Na dzikich terenach Stanów Zjednoczonych myśliwy Hugh Glass zostaje zaatakowany przez niedźwiedzia grizzly. Kompani pozostawiają rannego towarzysza w bezlitosnych zimowych warunkach...
 23:05 **Wyspa tajemnic** - thriller, USA, 2010
 01:55 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
 02:55 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument
 05:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny

TVN 7

05:30 **Szkoła** - Daria Lewicka z gimnazjalnej klasy 3b zrywa ze swoim chłopakiem Borysem, ponieważ uważa go za egoistę. Jej przyjaciel Patryk Głowiński próbuje ją pocieszyć i nieoczekiwanie...
 08:20 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 11:25 **W-11 Wydział Śledczy**
 - Do szpitala trafił ciężko poparzony komornik sądowy, ofiara podpalenia w jednej z kamienic. Świadkowie kierują podejrzenie na...
 12:55 **Detektywi** - Detektywi Anna Potaczek i Maciej Dębosz szukają sprawcy wypadku, który śmiertelnie poraził autem rowerzystę...
 14:55 **Szpital św. Anny**
 - program obyczajowy
 15:55 **Sąd rodzinny** - program sądowy

16:55 **Zapisane w gwiazdach**
 - paradokument
 17:55 **Zagadki losu** - program obyczajowy
 19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 20:00 **Hotel Paradise** - reality show
 21:05 **Gotowi na wszystko. Exterminator** - kom., Polska, 2017
 23:30 **Kac Vegas III** - kom., USA, 2013
 01:45 **Hotel Paradise** - reality show
 02:35 **Historie o duchach** - serial paradokulturalny
 03:25 **Osadzone. Blok F** - program obyczajowy
 03:55 **505 Ekipy w akcji**
 04:40 **Druga strona medalu**
 - talk-show

TV 4

06:00 **Łowcy skarbów. Kto da więcej** 07:55 **Bogaty Dom** - Biedny Dom - program paradok. 08:55 **Policjantki i Policjanci** 10:55 **Na Ratunek 112** - serial obyczajowy 11:55 **Trudne sprawy** - program obycz. 14:55 **Ktoś tu kłamie?** 16:55 **Policjantki i Policjanci** - serial paradok. 18:00 **Łowcy skarbów. Kto da więcej** 19:00 **Policjantki i Policjanci** - serial paradok. 20:00 **Uroczysko** - serial krym. 20:30 **Sprawiedliwi** - Wydział Kryminalny 21:30 **Sprawiedliwi. Trójmiasto** 22:40 **Ultimatum Bourne'a** - sens., USA, Niemcy, Franc., 2007 01:00 **Love Island. Wyspa miłości** 02:00 **Hardkorowy lombard** 02:30 **Interwencja** 02:40 **Cudownych rodziców mam** 02:55 **Śmierć na 1000 sposobów** 03:25 **Lubię disco!** 04:25 **Top 10 - Lista Przebojów** 05:30 **Telezakupy TV Okazje**

TV Trwam

09:30 **Sanktuaria polskie** 09:50 **Św. na każdy dzień** 10:00 **Audycja Generalna Ojca Św. Leona XIV z Watykanu** 11:10 **Mateczniki Polski** 11:25 **Jestem mamą** 11:40 **Myśląca Historia** 11:50 **Krótką Historią Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem** 12:00 **Anioł Pański** 12:03 **Inf. dnia** 12:20 **Pragnienie Boga** 13:00 **900 lat Zakonu Premonstratenskiego** 13:30 **Msza św.** 14:30 **Wszystkim i wszędzie** 15:00 **Zadziwiający świat chrześcijan** 15:50 **Ma się rozumieć** 16:00 **Inf. dnia** 16:10 **Na zdrowie** 16:30 **GRH Zandarmeria** 17:00 **Po stronie prawdy** 17:55 **Poczet Wlk. Polaków** 18:00 **Anioł Pański** 18:05 **Inf. dnia** 18:15 **Rozmowy niedok.** 19:25 **Św. na każdy dzień** 19:30 **Historie animowane z Nowego Testamentu** 20:00 **Inf. dnia** 20:20 **Różaniec** 20:50 **Myśląc Ojczyznę** 21:00 **Apel Jasnog.** 21:20 **Inf. dnia**

CZWARTEK • 2 października

TVP 1

05:25 **Wichrowe wzgórze** - serial
 06:15 **Akacja 38** - serial, 2017
 07:00 **Transmisja Mszy Świętej**
 07:30 **Dobre historie** - magazyn
 08:00 **Serwis Info**
 08:05 **Pogoda Info**
 08:20 **Zaraz wracam** - serial, 2025
 09:00 **Rancho** - serial obycz., 2013
 10:00 **Komisarz Alex** - serial krym.
 11:00 **Ojciec Mateusz** - serial
 12:00 **Serwis Info**
 12:10 **Agrobiznes**
 12:30 **Agropogoda** - magazyn
 12:35 **To się opłaca** - magazyn
 12:50 **Dzika Praga** - dokument, Niemcy, 2022
 14:00 **Wichrowe wzgórze** - serial
 15:00 **Serwis Info**
 15:15 **Reporterzy** - magazyn
 15:35 **Gra słów. Krzyżówka**
 - teleturniej
 16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
 17:00 **Telexpress**
 17:20 **Pogoda**

17:30 **Jaka to melodia?**
 - teleturniej muzyczny
 18:10 **Klan** - telenowela TVP
 18:45 **Akacja 38** - serial, 2017
 19:30 **Program inform.** 19.30
 19:55 **Pytanie dnia**
 20:10 **Sport; Pogoda**
 20:30 **Zaraz wracam** - serial, 2025
 21:10 **Ojciec Mateusz** - serial krym.
 22:10 **Sprawa dla reportera**
 23:10 **Dzieci wroga** - dokument, Szwecja, 2021
 00:10 **Wykrywacz kłamstw**
 - magazyn
 00:35 **Profilera Jastrzę** - serial, 2025
 01:35 **Poradnik pozytywnego myślenia** - kom. romant., USA, 2013
 03:40 **Młode strzelby** - western, USA, 1988

TVP 2

04:35 **Na dobre i na złe** - serial obyczajowy, Polska
 05:30 **M jak miłość** - serial obyczajowy, Polska, 2021
 06:20 **Operacja zdrowie**
 - magazyn medyczny
 06:55 **Dla niesłyszących**
 - **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025
 07:30 **Pytanie na śniadanie**
 - w tym: **Serwis Info i Pogoda Flesz**
 11:50 **Podróż po jeden uśmiech** - reportaż
 12:30 **Koło fortuny** - teleturniej
 13:15 **Miłość i nadzieja**
 - serial obyczajowy, Turcja, 2022
 14:05 **Va Banque** - teleturniej
 14:35 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
 15:05 **La Promesa - pałac tajemnic** - serial, Hiszp., 2023

16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
 16:35 **Familiada** - teleturniej
 17:20 **Miłość i nadzieja** - serial obycz., Turcja, 2022
 18:15 **Va Banque** - teleturniej
 18:50 **Jeden z dziesięciu**
 - teleturniej
 19:25 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2025
 20:45 **Berlin Ku'damm 56**
 - serial, Niemcy, 2016
 21:50 **Morderstwa w Arbois**
 - krym., Francja, 2024
 23:30 **Rodzinka.pl** - serial komediowy
 00:10 **Zawsze zostaje ślad**
 - dramat, Niemcy, 2017
 01:55 **Mała doboszka** - serial sensacyjny, Wlk. Bryt., USA, 2018
 02:45 **Akacja 38** - serial kostiumowy, 2015

TVN

05:40 **Uwaga!** - program interwencyjny
 05:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 06:50 **Kuchenne rewolucje**
 - program kulinarno-rozrywkowy
 07:45 **Dzień Dobry TVN**
 - magazyn poranny
 11:40 **Kuchenne rewolucje**
 - program kulinarno-rozrywkowy. Dzisiaj odwiedzimy restaurację „Cudnie” w Puławach oraz bistro „Kawiarnia Marysieńka” w Miastku.
 13:55 **The Floor** - teleturniej
 14:35 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
 16:50 **Szpital św. Anny** - serial obycz., Polska
 17:55 **Detektywi** - program kryminalny
 19:00 **Fakty**
 19:35 **Sport**
 19:45 **Pogoda**

19:55 **Uwaga!** - program interwencyjny
 20:10 **Doradca smaku** - program kulinarny
 20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz., Polska
 20:55 **The Floor** - teleturniej
 21:35 **Kuchenne rewolucje**
 - program kulinarno-rozrywkowy
 22:45 **Fanfik** - obycz., Polska, 2023
 00:50 **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas** - serial, USA
 02:50 **Słepnąc od światła**
 - miniserial, Polska
 03:50 **Szpital** - program obyczajowy
 04:35 **Uwaga!** - program interwencyjny
 04:50 **Łowcy staroci** - program poradnikowy

POLSAT

06:00 **Nowy Dzień z Polsat News**
 08:30 **Malanowski i Partnerzy**
 - serial kryminalny
 09:30 **48H Zaginieni** - serial kryminalny
 10:30 **Trudne sprawy** - program obyczajowy
 11:30 **Gliniarze** - Uprowadzona zostaje córka pielęgniarki. Matka porwanej od razu podejrzewa swojego brata, który chciał wymusić od niej pieniądze.
 14:40 **Dlaczego ja?** - serial paradokulturalny
 15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
 16:10 **Pogoda**
 16:20 **Interwencja** - magazyn reporterów
 16:30 **Na Ratunek 112** - Gdy Artur Mróz dowiedział się, że jego żona pracuje ze swoim byłym narzeczonym, zaczął podejrzewać ją o romans.

17:00 **Gliniarze** - serial paradokulturalny
 18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
 18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
 19:20 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
 19:30 **Sport**
 19:40 **Pogoda**
 19:55 **Milionerzy** - teleturniej
 20:30 **Nasz Nowy Dom** - program rozrywkowy
 21:40 **Przyjaciółki** - serial obycz.
 22:55 **Last Christmas** - kom., Wlk. Bryt., USA, Chiny, 2019
 01:05 **New York Taxi** - sens., USA, Franc., 2004
 03:20 **Nasz Nowy Dom** - program rozrywkowy
 04:40 **Disco Gramy**
 05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura

06:05 **Afisz kulturalny ekstra**
 06:15 **Muzyczne poranki**
 06:55 **Tamte lata, tamte dni**
 - Janusz Olejniczak - magazyn
 07:35 **Podróże z historią - Na straży Gdańska** - dok., Polska, 2015
 08:15 **Dobry tytuł** - magazyn literacki
 09:00 **Chłopi** - serial, 1972
 10:05 **Kontrakt** - obycz., Polska, 1980
 12:05 **Reżyserzy - John Huston. Na własnych zasadach** - dok., Franc., 2021
 13:10 **Kolekcja** - Tadeusz Kantor - felieton
 13:35 **Fredek uszczęśliwia świat** - kom., Polska, 1936
 15:15 **Film dla kosmitów** - fab., Polska, 2022
 16:40 **Parada oszustów** - serial, 1977
 17:45 **Wydarzenie aktualne** - magazyn informacyjny

18:15 **Wstęp Wolny** - felieton
 18:35 **Atonalny blask** - dok., Niderlandy, 2022
 19:45 **XIX Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina** - koncert inauguracyjny
 22:40 **Ronin** - sens., USA, 1998
 00:55 **Sierpniowe niebo. 63 dni chwały** - dramat, wojenny, Polska, 2013. Pracownicy budowy znajdują w ruinach przedwojennej kamienicy ludzkie szczątki i pamiątki z czasów Powstania Warszawskiego.
 02:25 **Wielki Szu** - sensacyjny, Polska, 1982
 04:15 **Profesor T - DNA mordercy** - serial, Niemcy, Wlk. Bryt., Belgia, 2016
 05:15 **Teledyski**

TV Puls

06:00 **Policjanci z Miami** - serial kryminalny
 08:00 **Kobra - oddział specjalny** - serial kryminalny
 10:00 **Zaklinaczka duchów** - serial fabularny
 10:55 **Zbuntowany anioł** - serial obyczajowy
 12:50 **Zaklinaczka duchów**
 - Melinda spotyka mężczyznę, który podaje się za medium. Kobieta jest do niego sceptycznie nastawiona, jednak okazuje się, że może jej pomóc w rozwiązaniu pewnej sprawy.
 13:50 **Lombard. Życie pod zastaw** - 30-letnia Katarzyna Solecka jest właścicielką gabinetu kosmetycznego. Niestety, od jakiegoś czasu jej klientki odstrasza smród wydobywający się z wentylacji.

15:55 **Rancho** - serial kom., Polska
 18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny
 20:00 **Taxi 4** - kom., Franc., 2007
 21:55 **Córka prezydenta** - kom., USA, Wlk. Bryt., 2004
 00:00 **Hotelowa miłość** - kom., USA, 2008
 02:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
 03:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument wydarzeń z całego globu.
 04:00 **Taki jest świat** - przegląd wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
 05:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny

TVN 7

Cennik ogłoszeń drobnych ważny od 1.12.2022 r.

Ceny ogłoszeń drobnych: zwykle: do 20 słów – 10 zł, do 30 słów – 20 zł, do 40 słów – 30 zł;
pogrubione: do 20 słów – 20 zł, do 30 słów – 40 zł, do 40 słów – 60 zł.

Użycie na początku ogłoszenia znaku, litery, przedrostka lub słowa niezwiązanego merytorycznie z ogłoszeniem i mającego na celu zmianę alfabetycznej pozycji ogłoszenia w danej rubryce skutkuje **potrojeniem** ceny ogłoszenia. Ostateczną decyzję, czy takie użycie ma miejsce, podejmuje redakcja.

Osoba, która składa zlecenie na reklamę lub ogłoszenie drobne w „Tygodniku Tucholskim” zobowiązuje się do przestrzegania Regulaminu przyjmowania reklam i ogłoszeń w „Tygodniku Tucholskim”. Treść regulaminu dostępna w redakcji.

praca

Dam pracę

- Pracownika do pracy przy dachach i przy murarce przyjmę, praca na miejscu – Tuchola i okolice, tel. 603-674-175
- **Przyjmę pomocnika murarza z doświadczeniem, 604-612-437**

Szukam pracy

- Oferuję usługi cięcia, rąbania i układania drewna. Koszenie trawników oraz ogólne sprzątanie posesji, np. po budowie, zapraszam do kontaktu, 669-915-502

nieruchomości

Sprzedam

- Agroturystyka w Lubczy 220 m², 6 pokoi, działka 23.600 m², 1.050.000 zł, 720-332-233
- Działka 1000 m² w Tucholi, os. Mickiewicza, zabudowana budynkiem przeznaczonym do działalności gospodarczej wraz z mieszkaniem w stanie surowym, 606-733-247
- Działka 300 m², ROD Kalina, Tuchola, ogrodzona, prąd, woda, szopka narzędziowa ok. 20 m², 33.000 zł do uzgodnienia, 665-215-861
- Działki budowlane z warunkami zabudowy, gmina Cekcyn, 880-134-035
- Działki budowlane z warunkami zabudowy, Kiełpin – Wybudowanie, 2 km od Tucholi, 504-928-006
- Działki budowlane, około 1000 m², 60 zł/m², 512-551-865
- Mieszkanie w Sikorzu 62,75 m², I piętro, 110.000 zł, 720-223-322
- Mieszkanie w Tucholi, II piętro, 48,8 m², 3-pokojowe, własnościowe, tel. 691-450-905
- Obiekt po starym młynie, obiekt 450 m², działka 1291 m², 299.000 zł, 720-332-233

Kupię

- Ziemię rolną kupię lub wdzierżawię, 667-480-521

Oddam w najem

- Mieszkanie 30 m², pokój, kuchnia, łazienka, przedpokój, umeblowane, osobne wyjście, Drozdzienica, 502-378-285

- Na pokój z dostępem do kuchni i łazienki panna pracującą przyjmę, Tuchola, 781-546-139
- Nowe mieszkanie 58 m², umeblowane, Tuchola, ul. Zamkowa, 602-370-597

Poszukuję do wynajęcia

- Wezmę ziemię w dzierżawę, gmina Lubiewo, 880-297-218

kupno

- Banknoty, monety, żetony, pocztówki itp. Kupię lub wymienię, wycena gratis, tel. 660-665-965
- Dłużycę, kłodę i papierówkę kupię, 787-040-002
- Przyczepę kempingową lub domek holenderski kupię, 798-132-548
- **Skrzynki i butelki po piwie i napojach, kegi, pierze kacze, gęsie, pierzyny, poduchy kupię, 691-589-161**
- Skupujemy bydło: byk do 18,50 zł/kg, jałówka do 16 zł/kg, krowa do 15,50 zł/kg, (52) 332-30-88, 606-167-635
- Wiatę stalową rozebraną lub do rozbiórki kupię, 694-120-672

różne

- **Biuro Tłumaczeń** – wszystkie języki europejskie + inne (44), Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8 (8-16.30), (52) 388-37-38, 602-739-670, grametwm@wp.pl
- Oddam w dobre ręce koty wysterylizowane oraz dwa małe koty 5-miesięczne, 507-051-809
- Zwrot podatku + zasiłki: Austria, Anglia, Belgia, Irlandia, Holandia, Niemcy, Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8, 602-739-670, grametwm@wp.pl

usługi

- Budowa domów i innych budynków, prace ciesielskie i dekarne, usuwanie przecieków, murowanie kominów, naprawy dachów, modernizacja poddaszy, tel. 603-674-175

- Budowa domów od podstaw i innych budynków, remonty, modernizacja obiektów, prace wykończeniowe, 508-186-179
- Dachy, ciesielstwo-dekarstwo, remonty dachów, krycie papą termozgrzewalną, budowa domów, sprzedaż pokryć dachowych z usługą 8% VAT, utylizacja azbestu, www.dachmaster.az.pl, 661-969-866

- **Remonty, kompleksowo, od A do Z, duże doświadczenie, 782-692-192**
- **Świadczę usługi w zakresie podnoszenia oraz klejenia uszkodzonych nagrobków – renowacja liter oraz układanie kostki wokół nagrobka, 780-749-404**

motoryzacja

Sprzedam

- Fiat ducato 14 2.5 D (1992), skrzyniowy, stan dobry, 7000 zł, ford transit (2000), blaszak, 5000 zł, 667-255-043
- Ford fiesta MK6 1.3 B (2009), srebrny, sprowadzony, 4800 zł + opłaty, 785-914-125
- Ford focus 1.8 B (2009), srebrny, wersja ST, kombi, miesiąc w kraju, zarejestrowany, 10.500 zł, 606-280-837
- Honda accord 1.8 benzyna + gaz (2000), 257.000 km, 4700 zł do uzgodnienia, 665-215-861
- Mercedes sprinter 3.0 (2006), izoterma z windą, posezonowa wyprzedaż lawet do słomy, 889-621-334
- Motor honda deauville 650 cm³, turystyczny, 3 kufry, 2 kaski, mały przebieg, zadbane, od starszej osoby, pierwszy właściciel, 608-244-361
- Renault clio III grandtour 1.5 DCI 86 KM (2008), 262.000 km, szary metalik, kombi, normalnie użytkowane, pierwszy właściciel w kraju, spalanie 4 l/100 km, przegląd do czerwca 2026, 4xES, 506-285-111
- Skoda roomster 1.4 B (2008), szary, sprowadzony, 9800 zł + opłaty, 785-914-125
- VW polo 1.2 B (2010), czerwony, sprowadzony, 10.800 zł + opłaty, 785-914-125

Ogłoszenia drobne do bieżącego numeru przyjmujemy **do wtorku do godziny 16:00**. Można też je dostarczyć do jednego z naszych punktów przyjmowania ogłoszeń drobnych. Termin przyjmowania ogłoszeń do bieżącego numeru w poszczególnych punktach (poza redakcją gazety) może się różnić (zwykle ogłoszenie trzeba dostarczyć do wtorku do godziny 12:00).

Redakcja zastrzega sobie możliwość odmowy przyjęcia ogłoszenia bez podania przyczyny.

Punkty przyjmowania ogłoszeń drobnych:

Tuchola: Redakcja „Tygodnika Tucholskiego”, ul. Karasiewicza 3; **Gostycyn:** GS „SCh” sklep nr 7, Carrefour Express, ul. Bydgoska 17; **Śliwice:** sklep wielobranżowy „Sabina”, ul. Dworcowa 4; **Bysław:** sklep p. Krzyżelewskiego, ul. Główna 61; **Kęsowo:** sklep „Farmer”, ul. Główna 17; **Żalno:** sklep „Farmer”, ul. Starowiejska 8; **Legbąd:** sklep p. Wolińskiego, ul. ks. Chudzińskiego 5a.

Kupię

- **Absolutnie auta dostawcze, osobowe, całe lub uszkodzone, skorodowane, stan i rok bez znaczenia, 516-955-473**
- **Absolutnie auta kupię osobowe oraz dostawcze, całe lub rozbite, na złom, z wyrejestrowaniem, 507-233-461**
- **Auta osobowe, dostawcze, w każdym stanie. Chcesz sprawnie i szybko sprzedać auto – dzwoni, 662-157-014**
- **Motocykle i motorowery w każdym stanie, również części typu WSK, WFM, SHL, komar, romet, simson, motorynka i inne kupię, 662-157-014**

sprzedaż

- **Agregat ścierniskowy agrotom 3 m + brony, stan bdb., sprzedam lub zamienię na pług obrotowy, 783-671-605, 506-209-775**
- **Brona wirnikowa lelly 3 m z hydropakiem i wałem packera, pług 3-skibowy lemken, obracany hydraulicznie (nowy model), wycinak kiszonki, 606-171-473**
- **Buraczki jadalne ćwikła, buraki pastewne, marchew jadalna, 793-609-992**
- **Buraki pastewne z liśćmi, kultywator, opielnacz, siewnik do buraków, 733-822-376**
- **Byczki i jałoweczki u Irenki, kolorowe, czarno-białe, polskie, 691-117-925, 886-793-508**

- **Ciągnik ursus C-360 (1980), aktualne OC i przegląd, w oryginale, stan bdb., 22.700 zł, 662-157-014**

- **Drewno kominkowe i opałowe, suche – sosna, brzoza, buk, dąb, poszcpane z grubych wałków. Możliwość dowozu, 604-539-645**

- **Drewno kominkowe oraz opałowe – sosna, brzoza, dąb, suche, możliwość transportu, 509-959-707**

- **Drewno opałowe – sosna, brzoza, dąb oraz kominkowe, transport, 509-959-707**

- **Drewno opałowe lupane (liściaste lub iglaste), idealne do kominków i pieców, 539-505-325**

- **Drewno opałowe, kominkowe suche, sosna, brzoza, dąb, buk, możliwość dowozu, 600-982-859**

- **Drewno opałowe, połupane, różnego rodzaju, tel. 513-921-882**

- **Gęsi, tuszki, okrasa, 506-154-156, 571-325-256**

- **Groch niepalony, pszenica, możliwość dowozu, tel. 608-615-448**

- **Kocioł c.o. defro 12 kW, używany, 2 lata gwarancji, 607-042-624**

- **Kombajn zbożowy bizon Z056 super (1982), stan bdb., pierwszy właściciel, agregat ścierniskowy agrotom z bronami 3 m, 783-671-605, 506-209-775**

informator medyczny

PRAKTYKA LEKARZA RODZINNEGO
Maciej Krauze
 Bagienica 62. 89-520 Gostycyn
 Wizyty prywatne w godz. 13:00-22:00
 (w niedziele i święta po indywidualnym uzgodnieniu)
 Możliwość wykonania USG na miejscu
 info: facebook.com/krauze.gabinet Tel. 791 029 403

SONUS-MED Mariola Gwizdata
Aparaty słuchowe, badanie słuchu
 • dobór i sprzedaż aparatów słuchowych
 • badanie słuchu • wizyty domowe
 • ABR, otoemisja, terapia szumów usznych
 • baterie • refundacja NFZ, PCPR, PFRON
 piątek 9.00-17.00 tel. 504 298 407
TUCHOLA, ul. Świecka 53/2

UROLOG

dr n. med. Bartosz Brzoszczyk
 specjalista urolog, androlog
Miejskie Centrum Lekarskie
 ul. Świecka 27, Tuchola
 przyjmuje **poniedziałek 17.00-20.00**
 tel. 52 33 433 44

auris med **BADANIA SŁUCHU**
APARATY SŁUCHOWE
 refundacja z NFZ
 poniedziałek, wtorek, czwartek 9.00-17.00
 Tuchola, ul. Świecka 40
 tel. 506-130-566

SP107 **PORADNIA MEDYCZYNA PRACY**
 Wykonujemy badania:
 pracowników, kierowców,
 uczniów i nauczycieli,
 psychotechniczne, do celów
 sanitarno-epidemiologicznych.
Śliwice, ul. Sychowskiego 18
REJESTRACJA: 52 506-53-57
 poniedziałek 10:00-13:00
 środa 14:00-17:00
 piątek 10:00-13:00

•Komplet nowych mebli – 2 fotele, tapczan + podnózek (obicie – imitacja skóry), kolor mocny rudy, pilnie, 735-390-844

•Kurki odchowane 19- i 23-tygodniowe rossa, green shell, zamówienia wrzesień, październik, listopad, Lubiewo, 660-269-886

•Kurki odchowane rossa 19-tygodniowe – zamawiać na 4 października, Lubiewo, ul. Hallera, 601-304-239

•Łubin gorzki caro, ziemniaki jadalne bernina (bardzo żółte, bardzo smaczne), surmia (żółte, idealne na frytki i placki) oraz denar, 887-606-301

•Opryskiwacz zawieszany amazone 900-litrowy, lance hydrauliczne 15-metrowe, hala udojowa alfa-laval 2x7, wycielacz dla bydła, przewracarka do siana 6-karuzelowa niemeyer, 606-171-473

•Ostrzałka do pił tarczowych i taśmowych, 694-662-777

•Owies, ziemniaki jadalne, 884-195-028

•Paszowóz strautmann 13 m3 z wagą, wysokość 2,40 m, drabiny paszowe zatraskowe ocynkowane, wygrody plastikowe dla cieląt i trzody, 606-171-473

•Piasek (pospółka) oraz czarnoziem do ogrodu, rozbiórka domów, tel. 534-665-535

•Przyczepa ciągnikowa wywrotka, na dwa tłoki, zarejestrowana, 8600 zł, 662-157-014

•Siatka ogrodzeniowa, powlekana, ocynkowana, dowolna wysokość, produkcja siatki, panele ogrodzeniowe, akcesoria do montażu, możliwość montażu, kosze do zbierania ziemniaków, 505-186-137

•Sofa 3-osobowa z funkcją spania + fotel, stan dobry, 250 zł, ława rozkładana, okno plastikowe, grzejniki, drzwi wewnętrzne, 889-353-853

•Sztucer cz550, 7x64 z lunetą noktowizyjną, lornetki carl zeiss jena, agregat prądowy satzung, trójfazowy, buty i kurtka motocyklowe, nowe, 602-692-761

•Wapno magnezowe (dolomit) 20% MgO, 30% CaO; wapno węglanowe 50% CaO, tel. 723-167-332

•Widlak, silnik C-330, udźwig 3,5 t, na bliźniakach oraz winda dekarska 21 m, silnik honda, 693-322-934

•Ziemniaki jadalne denar, możliwość dowozu, 507-603-550

•Ziemniaki jadalne odmiany denar oraz ziemniaki denar – jak pole daje, duży procent jadalnych, Gostycyn, 886-104-797

•Żyto ozime, 517-531-418

Morsy z Borów Tucholskich: żegnaj lato na rok

Tona lodu nad jeziorem w Bystawiu!

Tradycyjne spotkanie na plaży – odmienionej, wyglądającej zupełnie inaczej niż choćby rok wcześniej – było formą towarzyskiego pożegnania lata przez stowarzyszenie ludzi kochających zimowe kąpiele. Mowa o V Bysławskim Letnim Morsowaniu.

Zachodzi proste pytanie z przymrużeniem oka: ile było w tym spotkaniu smutku z racji odchodzącego lata, a ile radości z powodu nadchodzącej zimy? Wszak do tej pory roku jeszcze daleko, a należy pamiętać, że morsy uwielbiają zimno i w lodowatej wodzie czują się jak ryby w wodzie.

– My lubimy obie pory roku, bo jeśli mamy swoje zgrane, radosne towarzystwo, to bez względu na czas cenimy każdą minutę spędzoną razem. Czy to latem, czy zimą – rzekła prezeska Stowarzyszenia Morsów z Borów Tucholskich **Hanna Pozorska**. – U nas nie zabrakło zimna, mimo gorącej atmosfery. Nie zimna w sercach, tylko tego na zewnątrz, czyli lodu. Na plaży zorganizowaliśmy już piątą edycję Bysławskiego Letniego Morsowania.

Jednak nie tylko lodu, którego aż tona pojawiła się w basenie, było dużo. Na plaży działo się dużo – i rozrywkowo, i sportowo. Było też widowisko z Teatru Muzyki i Ognia w Olsz-

Bysławskie morsy i panie z KGW w jednych, klubowych barwach.

tynie, ale to już po zmroku – dla lepszego efektu wizualnego.

Morsy kontra Morświny – tylko w Bystawiu

Jedną z atrakcji imprezy nad Jeziorem Bysławskim był mecz piłki wodnej pomiędzy

Tona lodu topniała w miarę czasu, ale dała morsom spełnienie.

Stowarzyszeniem Morsów z Borów Tucholskich a Morświnami Bydgoszcz. Wynik zszedł na plan dalszy, bo liczyły się przede wszystkim zabawa i integracja.

Wielką radość mieli najmłodszy, gdy mogli poszaleć w pianie. Obklepieni nią piszczeły z radości. Równie duży ubaw mieli dorośli. Niejeden dołączył do zabawy. Drugą możliwością spożytkowania energii dawał też dmuchany zamek.

Miłośnicy tańca również nie stali beczynnymi. Instruktor z Tucholskiego Ośrodka

Kultury **Paulina Rewolińska** poprowadziła szybki kurs latino. Ponadto można było potańczyć swobodnie przy muzyce zespołu Sami Swoi. Radość i przyjazna atmosfera pomogły pożegnać lato na cały rok. Teraz bysławskie morsy będą czekać, by uaktywnić się już zimową porą.

Wydarzenie mogło się odbyć dzięki wsparciu: sponsorów, rady sołectkiej, władz gminy Lubiewo i powiatu tucholskiego, urzędu marszałkowskiego, a także KGW i OSP Bysław.

Jarosław Kania, fot. nadesłane

Niektórzy dorośli odkrywali w sobie dziecko.

Piana party – raj dla dzieci i nieco starszych, którzy pozazdrościli najmłodszym.

Po zachodzie słońca chętni do tańca bawili się przy dźwiękach muzyki.

Kęsowo: Spotkanie z Adamem Węsierskim w przyszłą środę

Biblioteka – Centrum Kultury w Kęsowie zaprasza na spotkanie z autorem książek o historii Pomorza, Kujaw i Pałuk – Adamem Węsierskim.

Autor między innymi takich książek, jak: „Toksyczna Agencja 7”, „Toksyczna Agencja 8”, „Sensacje i Sekrety Pomorza, Kujaw i Pałuk 1945-1990” bę-

dzie gościł w B-CK w Kęsowie (dawne WDK) w środę, 1 października. Spotkanie z **Adamem Węsierskim** rozpocznie się o godzinie 18:00. Będzie

to doskonała okazja, aby poznać nie tylko historie lokalne, ale i tajemnice skrywane przez dziesięciolecia, a dotyczące całego regionu. W trakcie wy-

darzenia będzie można porozmawiać z historykiem z naszego terenu, a także zakupić wyżej wymienione publikacje.

(aw)

Rada, która ma wspierać władze powiatu w obszarze polityki społecznej i senioralnej

Kto będzie reprezentował głos osób 60+?

W Starostwie Tucholskim wyłoniono 15-osobową grupę osób powyżej 60. roku życia, która przez najbliższą kadencję – trwającą 2 lata – tworzyć będzie Radę Seniorów Powiatu Tucholskiego. Na czym polegać będzie praca nowych radnych? Kto się nie dostał do tego gremium?

Jesteśmy o krok od oficjalnego rozpoczęcia funkcjonowania na naszym terenie pierwszej Rady Seniorów Powiatu Tucholskiego. Zgodnie z uchwalonym przez Radę Powiatu Tucholskiego statutem seniorskiego gremium (w kwietniu br.) po zatwierdzeniu składu starosta zwoła posiedzenie inauguracyjne, podczas którego wyłonione zostanie prezydium.

Jednak aby machina dotychczasowa procedur mogła dobiec końca, niezbędne okazało się zorganizowanie zebrania wyborczego – żeby wyłonić 15-osobowy skład powiatowej rady seniorów. Chętnych by-

od przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych na terenie powiatu tucholskiego. Jedno ze stowarzyszeń zgłosiło dwóch chętnych. Po pisemnym wystąpieniu stowarzyszenie poinformowało, który z kandydatów ma je reprezentować. W związku z brakiem dostatecznej liczby kandydatów ogłoszony został nabór uzupełniający. W jego wyniku również zgłosiło się 13 kandydatów. Tym razem 11 przedstawicieli osób starszych i 2 ze wspomnianych podmiotów. Jedna z kandydatur przedstawicieli osób starszych nie spełniała wymogów formalnych – przybliżał proces rekruc-

Rada Seniorów Powiatu Tucholskiego jest podmiotem społecznym o charakterze doradczym, konsultacyjnym i inicjatywnym, który w oparciu o wiedzę i doświadczenia osób starszych ma współpracować z władzami powiatu tucholskiego. Na zdjęciu wszyscy obecni na zebraniu wyborczym seniorzy, którzy ubiegali się o mandat.

9 głosów podczas zebrania wyborczego otrzymała Zofia Bonk.

dzialek, zanim przystąpiono do głosowania, kandydaci krótko się zaprezentowali. Była to okazja do bliższego poznania przyszłych kolegów i koleżanek z rady oraz do podjęcia decyzji, na kogo oddać swój głos.

Jak działać będzie rada seniorów?

Rada Seniorów Powiatu Tucholskiego, której kadencja trwać będzie przez 2 lata, stanie się podmiotem społecznym o charakterze doradczym, konsultacyjnym i inicjatywnym. Według założeń ma współpracować z władzami powiatu tucholskiego w obszarze polityki społecznej i senioralnej – w oparciu o wiedzę i doświadczenia osób starszych.

Najwięcej głosów (10) uzyskał Henryk Hoppe.

Z wysokim poparciem do rady wszedł Stanisław Welter.

więcej zdjęć na tygodnik.pl

to bowiem aż 21. Ostatecznie ową radę stworzy 7 przedstawicieli osób starszych zamieszkałych na terenie powiatu (było 12 kandydatów) i 8 osób z podmiotów działających na rzecz seniorów na naszym terenie (9 zgłoszonych chętnych). Wspomniane zebranie wyborcze miało miejsce w starostwie – 15 września. W jego trakcie głosy oddawali wyłącznie obecni na spotkaniu kandydaci. Zauważmy, że nie wszyscy pojawili się na zebraniu.

Długi proces zgłaszania, uzupełnienia, a potem konieczność głosowania

– Nabór do rady seniorów został ogłoszony 13 czerwca 2025 roku. W jego wyniku dokumenty złożyło 13 kandydatów. Wpłynęło 5 zgłoszeń przedstawicieli osób starszych zamieszkałych na terenie powiatu tucholskiego, z czego 3 kandydatów nie spełniała wymogów formalnych. Było też 8 zgłoszeń

Radni będą spotykać się nie rzadziej niż raz na pół roku. Dodajmy, że członkowie nowego powstającego gremium pełnią funkcję społeczną i za udział w pracach rady oraz posiedzeniach nie przysługują im wynagrodzenie ani zwrot kosztów czy

rekompensat za utracone zarobki. Przy artykule podajemy pełną listę kandydatów, również tych, którzy nie weszli w skład rady. Nie brakuje tam znanych nazwisk, jeszcze nie tak dawno temu związanych m.in. z lokalną polityką.

Tekst i fot. Anna Lipska

Radę Seniorów Powiatu Tucholskiego tworzyć będą:

Przedstawiciele osób starszych zamieszkałych na terenie powiatu tucholskiego:

- Zofia Bonk (9 głosów),
- Piotr Broszkiewicz (7 głosów),
- Barbara Drewczyńska (8 głosów),
- Henryk Hoppe (10 głosów),
- Halina Koch (8 głosów),
- Małgorzata Oller (8 głosów),
- Stanisław Welter (9 głosów),

Do rady nie dostali się: Stanisław Bąk (3 głosy), Grażyna Kida (1 głos), Halina Kwaśniewska (2 głosy), Maria Łyczywek (3 głosy), Irena Szwanowska (2 głosy).

Przedstawiciele podmiotów działających na rzecz osób starszych na terenie powiatu tucholskiego:

- Adam Koch – Regionalna Sieć Uniwersytetów Trzeciego Wieku przy WSG – filia w Cekcynie (5 głosów),
- Grażyna Komorowska – KGW w Trutnowie (2 głosy),
- Jolanta Korzuch – Wyższa Szkoła Zarządzania Środowiskiem w Tucholi (4 głosy),
- Zofia Reszka – Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów „Senior” w Bystawiu (5 głosów),
- Dariusz Sikorski – Klub Seniora w Żalnie (4 głosy),
- Wiesław Szottun – Uniwersytet Trzeciego Wieku przy WSZ w Tucholi (4 głosy),
- Urszula Wiśnioch – Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Kęsowa (6 głosów),
- Grażyna Żółkiewicz – Gminna Rada Seniorów w Cekcynie (5 głosów).

Do rady nie dostał się Michał Skąlecki – Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło numer 5 w Lubiewie (1 głos).

Reklama

KONCESJONOWANA AGENCJA OCHRONY MIENIA I OSÓB „BOS”

Mariusz Łaszewski

POSTAW NA BEZPIECZEŃSTWO

- projektowanie systemów alarmowych
- montaż • centrale telefoniczne
- internet bezprzewodowy
- konwoje • ochrona fizyczna
- monitoring

KORZYSTAJ Z USŁUG PROFESJONALISTÓW Z TUCHOLI!

Tuchola, ul. Przemysłowa 4, tel. 52 334 35 14, kom. 603 504 254, 502 722 217
biuro@ochronabos.pl

Spektakl z borowiackim sznytem, pełen magii i dawnych wierzeń

W piątek (19.09) na skwerze przy Gminnym Ośrodku Kultury w Gostycynie wystawione zostały „Szepty z Borów”. Sztuka, inspirowana legendami i opowieściami kształtującymi regionalną tożsamość, została bardzo ciepło przyjęta przez publiczność.

Jak zapowiadali, tak zrobili! W piątek aż trzykrotnie na skwerze przy gostycyńskim GOK-u wystawiono „Szepty z Borów” – teatr prาดawnej opowieści, nastrojową, ludową historię osadzoną w świecie wierzeń, szeptów i dawnych rytuałów. Jej bohaterami są postaci z pogranicza rzeczywistości i magii: Ciotka Borowa, Wietrzyca, Heksy, a także młodzi ludzie – Janka, Róża, Rozalka, Kalina, Liliana i Chłopak.

Sztuka spleta legendy, obrzędy i ludowe zaklęcia z codziennymi historiami, tworząc obraz życia, w którym sacrum, natura i wierzenia przeplatają się z ludzkimi troskami i marzeniami.

Wspólne dzieło artystów i lokalnej społeczności

Prace nad przygotowaniem spektaklu trwały przez całe lato. Podczas dziesiątek godzin warsztatów teatralnych ich uczestnicy rozwijali swoje pasje, odkrywali talenty i współtworzyli historię tego przedsięwzięcia. Widowisko wyreżyserowała **Edyta Soboczyńska** z Teatru „Baj Pomorski”, a scenariusz powstał na podstawie legend i opowieści spisanych przez regionalistę **Marka Sassa**. W jego tworzeniu brała udział również aktorka **Barbara Rogalska**, natomiast scenografię przygotowała malarka **Alicja Wiślińska-Kornacka**.

Na plenerowej „scenie” wystąpiły wszystkie grupy artystyczne działające przy ośrodku kultury, a także Teatr Dorosłego. Razem około 30 osób. W sztukę wpleciony został język regionalny z pogranicza Borów Tucholskich i Krajny, co też nadało jej jeszcze bardziej borowiackiego sznytu.

Publiczność mimo deszczu

Pierwszemu z trzech występów towarzyszyły przelotne opady deszczu, jednak ani aktorzy, ani publiczność nie dali się zniechęcić. Przed godziną 10:00 na widowni zasiedli seniorzy z Dziennego Domu Pobytu w Gostycynie, mieszkańcy gminy, którzy odpowiedzieli na zaproszenie GOK-u, a także uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Go-

Ewelina Olejniczak-Muzioł wcieliła się w Heksę i zrobiła to brawurowo!

Janka, szukając lekarstwa dla mamy, nie bała się poprosić o pomoc Heks.

Swoją rolę w spektaklu miała także młodsza grupa taneczna działająca przy GOK-u.

Spektakl rozpoczął się mrocznym tańcem.

stycynie. Kolejne dwa spektakle zagrano również dla dzieci i młodzieży szkolnej.

– Chodzi nam przede wszystkim o to, by kolejne pokolenia młodzieży miały świadomość, że nasza ludowość, nasza mała

ojczyzna, jest specyficzna i wyjątkowa. Chcemy, aby zachowali to w swoich sercach i przekazywali dalej – mówiła o idei towarzyszącej powstaniu sztuki **Agnieszka Hoffmann** dyrektorka GOK-u.

Ciepłe przyjęcie

Przedstawienie spotkało się z dużym entuzjazmem – młodszy i starsi aktorzy zostali nagrodzeni gromkimi brawami i licznymi pochwałami.

– Bardzo mi się podobało. Ja się tutaj wychowałam i odkąd pamiętam święta Rozalia była w Gostycynie na pierwszym miejscu – powiedziała **Teresa Piszczek** z Przyrowy, odnosząc się do obecnego w sztuce wątku kultu św. Rozalii.

– Bardzo piękne przedstawienie. Trzeba było w nie włożyć dużo pracy. Mamy cudowną młodzież – dodali inni seniorzy z Domu Dziennego Pobytu.

Co dalej?

„Szepty z Borów” zostaną ponownie wystawione w przyszłym roku – tym razem w wieczornej scenarii, przy okazji obchodów świętojanek.

Dodajmy, że spektakl powstał w ramach projektu, na który GOK pozyskał 16.000 zł dofinansowania z programu Folk(od) nowa.

Tekst i fot. Agata Wiśniewska

Sztuka nawiązała także do kultu św. Rozalii w Gostycynie, który to został zapoczątkowany po epidemii cholery w drugiej połowie XIX w.

Wspólnie pedałowali dla Jasia

Ponad 90 uczestników pojawiło się na starcie Charytatywnego Rajdu Rowerowego, który odbył się 13 września. Cykliści wyruszyli wspólnie w ponad 20-kilometrową trasę, która wiodła z Gostycyna przez Przyrowę, Wielki Mędromierz i Świt do Piły.

Uczestnicy charytatywnej wycieczki, która rozpoczęła się przy Centrum Sportowo-Rekreacyjnym w Gostycynie, wykręcali wspólnie kilometry dla niespełna dwuletniego **Jasia Grzeczy** z Wielkiej Kłoni. Chłopiec jest

Podczas festynu w Pile symboliczny czek rodzicom Jasia Grzeczy wręczeni organizatorzy rajdu.

wcześniekiem, ma stwierdzone m.in. opóźnienie w rozwoju i jest po wylewie 2 i 3 stopnia.

Rowerem przez historię i lokalne tradycje

Wycieczka rowerowa „Śladami Krainy nad Trzema Rzekami” zgromadziła ponad 90 rowerzystów w różnym wieku. Najmłodszym z nich był 4-letni **Witek**

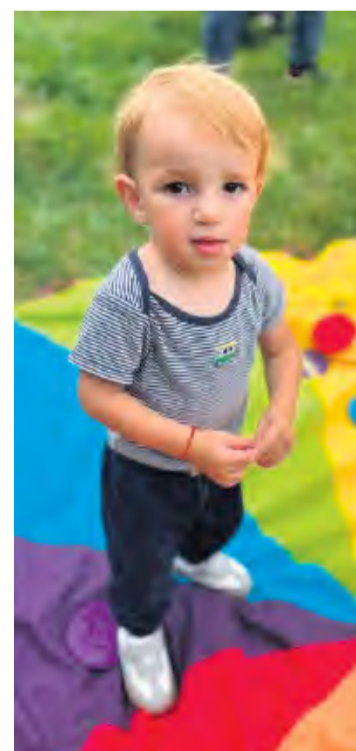
Cykliści pokonali trasę o długości około 20 kilometrów. Z Gostycyna wyruszyli w kierunku Przyrowy, następnie przez Wielki Mędromierz i Świt dotarli do Piły. Przy okazji postojów w poszczególnych miejscowościach można było wysłuchać ciekawostek historycznych, które przybliżył regionalista **Marek Sass**. W Wielkim Mędromierzu uczestnicy rajdu zajrzeli

do Izby Tradycji i miejscowego kościoła. Panie z KGW przygotowały dla nich słodki poczęstunek – domowe ciasta, kawę oraz popcorn dla najmłodszych. Zwieńczeniem wyprawy był festyn z Bankusem i Gokusem, zorganizowany w Pile na placu nad Brdą.

Pomoc mierzona w złotych

Podczas rajdu oraz dzięki wpłatom udało się zebrać 5500 zł na leczenie i rehabilitację Jasia Grzeczy. Do tej kwoty bank dołożył kolejne 1000 zł. Symboliczny czek na ręce rodziców chłopca przekazali podczas festynu przedstawiciele Banku Spółdzielczego w Koronowie – prezes **Alicja Huczyńska** i wiceprezes **Jerzy Gumienny** – a także wójt gminy Gostycyn **Ireneusz Kucharski**. Przypomnijmy, że to właśnie Bank Spółdzielczy w Koronowie oraz Gmina Gostycyn podjęły się organizacji rajdu.

(aw), fot. UG w Gostycynie

Niespełna dwuletni Jasiu Grzeca z Wielkiej Kłoni. To na jego leczenie i rehabilitację były zbierane środki w trakcie rajdu i po jego zakończeniu.

Młodzieży, korzystaj! W Cekcynie mają sporo pomysłów

Aktywną Grupę Młodzieży, działającą pod skrzydłami Towarzystwa Miłośników Ziemi Cekcyńskiej, tworzy dwudziestka młodych osób. Uczą się, jak efektywnie pozyskiwać zewnętrzne dofinansowania i dzięki tym środkom realizować ciekawe inicjatywy dla siebie oraz rówieśników. Niedawno grupa brała udział w sesji zdjęciowej, a już za moment rusza z klubem młodzieżowym. Do ekipy z gminy Cekcyn może dołączyć każda chętna osoba.

Dwudziestoosobowa grupa stara się regularnie pozyskiwać pieniądze na swoje pomysły i autorskie inicjatywy. Całkiem niedawno – już po raz trzeci – została na przykład beneficjentem programu Bardzo Młoda Kultura. Projekt „Młodzi w Akcji” pod koniec czerwca otrzymał dofinansowanie w kwocie 10.000 zł.

Na podstawie diagnozy potrzeb zauważono, że młodzież

le. Z kolei w ramach organizacji wydarzenia odbyła się wspólna zabawa młodzieży i seniorów. Warto zauważyć, że Aktywna Grupa Młodzieży funkcjonuje w Cekcynie od 3 lat.

W ramach klubu spacer na bagna

W zeszłym tygodniu ogłoszone zostały z kolei wyniki dużego programu, dzięki któremu

Część ekipy z Grupy Aktywnej Młodzieży.

Efekt sesji zdjęciowej, w której młodzi ludzie pozowali w charakterystycznych zgodnych ze swoimi pasjami.

Aktywna Grupa Młodzieży funkcjonuje na terenie gminy Cekcyn od 3 lat.

Towarzystwo Miłośników Ziemi Cekcyńskiej jest jednym z 13 podmiotów, które otrzymały środki na stworzenie klubów młodzieżowych. Więcej na ten temat na stronie 12. Fot. (al)

Dziewczęta swoją przyszłość widzą w służbach.

z terenu gminy Cekcyn chce rozwijać umiejętności z zakresu m.in. organizacji imprez międzypokoleniowych oraz zajęć fotograficznych. Dzięki temu zorganizowano sesję zdjęciową, w której młodzi ludzie pozowali w charakterystycznych zgodnych ze swoimi pasjami. Próbki efektów tych działań publikujemy przy artyku-

na terenie powiatu tucholskiego powstanie aż 13 klubów młodzieżowych. Więcej na ten temat piszemy w osobnym artykule na stronie 12.

Towarzystwo Miłośników Ziemi Cekcyńskiej, które wspiera Aktywną Grupę Młodzieży, jest jednym z grantobiorców. Udało się pozyskać 100.000 zł,

dzięki czemu powstanie Akademia Młodzieżowych Możliwości. Klub młodzieżowy w Cekcynie rozpocznie działanie pod tą nazwą w październiku br. Będzie funkcjonował aż do czerwca 2026 roku.

W tym czasie odbędą się m.in. zajęcia z trenerem umiejętności społecznych. Ich celem będzie wsparcie młodzieży w budowaniu relacji z innymi, komunikacji interpersonalnej, pracy w grupie czy kontaktu z osobami dorosłymi.

Działalność klubu przewiduje również zajęcia z aktywnością fizyczną w roli głównej. Zaplanowane są np.: survival w terenie, spacer po bagnach z udzielania pierwszej pomocy. W tym czasie młodzi skorzystają też z wyjazdów do parku linoowego, na tor gokartowy, lodowisko czy basen.

Chcesz się zaangażować? Skontaktuj się z TMZC

Klub ma działać także w sferze szeroko pojętej kultury i uwrażliwienia na sztukę. W tym punkcie zaplanowano m.in. warsztaty fotograficzne oraz plener malarski, które będą rozwijać wrażliwość estetyczną uczestników, kształtować ich zdolności do odbioru i interpretacji różnych form sztuki oraz promować aktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym. Ponadto zorganizowane zostaną wyjazdy do opery, kina, na koncert i kabaret.

W najbliższym czasie uruchomiony zostanie nabór do cekcyńskiego klubu młodzieżowego. Aby dołączyć do Aktywnej Grupy Młodzieży lub chcąc zgłosić swój akces do opisywanego klubu, należy kontaktować się z Towarzystwem Miłośników Ziemi Cekcyńskiej lub koordynatorką wspomnianej grupy **Moniką Wesołowską**. Dane kontaktowe towarzystwa: tmzc@borowiacy.pl, telefony: (52) 334-75-55, 531-403-010, 669-554-409.

Anna Lipska, fot. nadesłane

Projekt „Młodzi w Akcji”, który stworzyła grupa z Cekcyna, pod koniec czerwca otrzymał dofinansowanie w kwocie 10.000 zł.

Jubileusze w gminie Cekcyn

„Kłócić się i godzić”. Wielkie święto małżeńskich par

Złote, diamentowe, a nawet szmaragdowe gody uczczone zostały wśród mieszkańców gminy Cekcyn. Każda małżeńska para to zawsze inna ciekawa historia. Niektóre z nich zdradziły swoje indywidualne recepty na dotrwanie w szczęściu do tych imponujących rocznic.

Doświadczone pary z gminy Cekcyn spotkały się wspólnie w Gminnym Ośrodku Kultury w Cekcynie, aby uczcić swoje małżeńskie jubileusze. Na tych, którym od zawarcia ślubu stuknęła pięćdziesiątka, czekały Medale Prezydenta RP za Długoletnie Pożycie Małżeńskie. Gratulacje przygotowano także dla par z 55. lub 60. rocznicą ślubu. Z parami spotkali się wójt gminy Cekcyn **Jacek Brygman** i sekretarz **Małgorzata Behrendt**. Przedstawiciele samorządu złożyli im życzenia zdrowia, pomyślności oraz pogody ducha i uśmiechu na każdy dzień. Wszyscy przy wspólnych pogawędkach wysłuchali koncertu

lokalnego chóru Cisowianie pod przewodnictwem **Jerzego Rataja**.

50. rocznicę ślubu obchodzili: **Maria i Henryk Redzimscy** z Ludwichowa, **Elżbieta i Jan Koseccy** z Brzozia, **Krystyna i Kazimierz Selkowie** z Iwca. Jubileusz 55-lecia dotyczył **Elżbiety i Aleksandra Zalewskich** z Brzozia oraz **Grażyny i Romana Boczulaków** z Cekcyna. Sześćdziesiątkę świętowali **Jadwiga i Ignacy Brygmanowie** z Wielkiego Gacna, a także **Jadwiga i Jan Sowińscy** z Wysokiej. Dzięki Urzędowi Stanu Cywilnego w Cekcynie mamy dziś możliwość przybliżyć sylwetki bohaterów małżeńskiego święta.

Co para to inna historia. Od pociągu do dansingu

Maria i Henryk Redzimscy poznali się na zabawie, mają cztery córki, wnuczkę i wnuka. Pani Maria zajmowała się domem i dziećmi. Pan Henryk pracował w celulozie, następnie na kolei, w Browarze Bydgoskim oraz w tartaku w Wierzchucinie, a od 1978 roku w Lasach Państwowych, aż do emerytury.

Znajomość **Elżbiety i Jana Koseckich** zaczęła się w pociągu, a następnie nabrała rumieńców na zabawie. Koseccy mają troje dzieci, pięciu wnuków i jedną wnuczkę. Pan Jan był malarzem, a małżonka prowadziła gospodarstwo domowe.

Maria i Henryk Redzimscy.

Krystyna i Kazimierz Selkowie poznali się w Teologu na dansingu. Mają trzech synów, cztery wnuczki i jednego wnuka.

Pani Krystyna pracowała w gospodarstwie, a pan Kazimierz w tartakach w Wierzchucinie i Zdrojach. Ich recepta na długotrwały związek to: „kłócić się i godzić”.

Elżbieta i Aleksander Zalewscy poznali się, gdy jubilatka pracowała w zlewni. Teraz mają troje dzieci i pięcioro wnucząt. Pochodzący z województwa mazowieckiego pan Aleksander pracował w PPF, a następnie w kółku rolniczym. Wspólnie z żoną **Elżbietą** prowadzili gospodarstwo rolne.

Grażyna i Roman Boczulakowie poznali się na wsi w obecnym województwie zachodnio-pomorskim u rodziny, gdzie pani Grażyna pomagała przy żniwach. Mają troje dzieci i sześcioro wnucząt. Pan Roman pracował jako kierowca w PKP, a małżonka przez 39 lat była nauczycielką. Jak mają receptę na taki małżeński staż? Jak mówią: „trzeba iść na ustępstwa, kompromis”.

Jadwiga i Jan Sowińscy poznali się na zabawie. Mają dwóch synów, dwie wnuczki i jednego wnuka. Pan Jan pracował w Bydgoszczy w Państwowym Zakładzie Naprawczym Taboru Kolejowego (obecnie jest to popularna PESA) i w tartaku w Wierzchucinie. Pani **Jadwiga** pracowała w tartaku 35 lat. Była tam księgową.

Jadwiga i Ignacy Brygmanowie poznali się dokładnie 16 stycznia 1965 r. na zabawie tanecznej w Domu Kultury w Śliwiczach. Ślub zawarli 10 lipca tego samego roku w Śliwiczach. Jubilatka pracowała w aptece w Śliwiczach i PCK w Tucholi – urodziła czworo dzieci. Pan **Ignacy** po ukończeniu szkoły średniej w Bydgoszczy pracował od roku 1957 przez dekadę w tartaku w Wierzchucinie, a w międzyczasie w 1964 roku ukończył Technikum Przemysłu Leśnego w Sobieszewie koło Jeleniej Góry. Wspólnie z żoną **Jadwigą** prowadzili gospodarstwo rolne – po rodzicach pana **Ignacego** w Wielkim Gacnie, gdzie do tej chwili mieszkają. **Brygmanowie** mają czworo dzieci i sześcioro wnucząt.

(pp), fot. USC Cekcyn

Grażyna i Roman Boczulakowie.

Jadwiga Sowińska w towarzystwie wójta Jacka Brygmana i sekretarza Małgorzaty Behrendt.

Jadwiga i Ignacy Brygmanowie.

Elżbieta i Jan Koseccy.

Krystyna i Kazimierz Selkowie.

Elżbieta i Aleksander Zalewscy.

Witamy na świecie

W ciągu kilku ostatnich dni przyszli na świat:

Fot. (al), (aw), G.

Ksawery Pukownik, 16.09, 4010 g, 56 cm, Waldowo

Karol Goede, 16.09, 3500, 56 cm, Pruszcz

Hanna Guss, 16.09, 3090 g, 54 cm, Kęsowo

Alicja Udanowicz, 16.09, 3540 g, 56 cm, Stare Prusy

Syn p. Bartoszek, 16.09, 3860 g, 58 cm, Gostycyn

Michalina Sułkowska, 16.09, 3090 g, 54 cm, Debrzno

Jadwiga Kondziolka, 17.09, 2880 g, 54 cm, Tuchola

Radosław Pazda, 17.09, 3960 g, 56 cm, Osieczna – Wybudowanie

Rozalia Mrowiec, 17.09, 3090 g, 55 cm, Sępólno Kr.

Gratulujemy
rodzicom

Tygodnik
Tucholski

Emilia Włodarczyk, 18.09, 3140 g, 54 cm, Łobżenica

Jaśmina Szcześniewska, 18.09, 3800 g, 35 cm, Kamień Kr.

Helena Kłosowska, 19.09, 2720 g, 53 cm, Chojnice

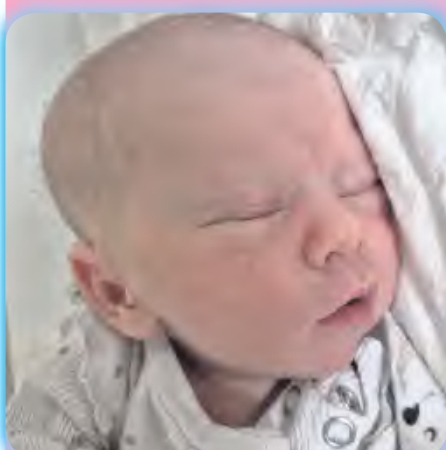
Ignacy Kobus, 19.09, 3900 g, 53 cm, Sępólno Kr.

Ignacy Grzemiński, 19.09, 3460 g, 52 cm, Terespol Pomorski

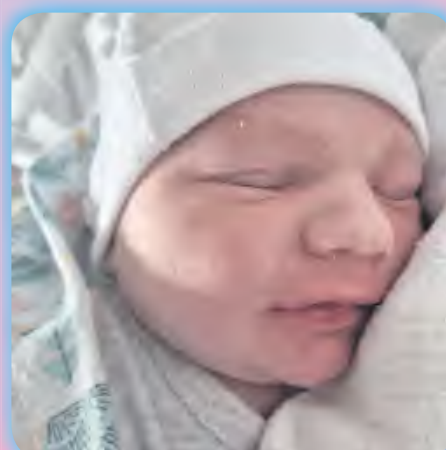
Łucja Piotrowska, 19.09, 4020 g, 57 cm, Tuchola

Nikodem Walas, 20.09, 2560 g, 52 cm, Przyrowa

Tymoteusz Torbicki, 21.09, 3640 g, 55 cm, Czersk

Franciszek Miloch, 22.09, 4000 g, 58 cm, Karsin

Stanisław Mucha, 22.09, 3200 g, 55 cm, Witunia

Brydź – Turnieje Piątkowe

Długa przerwa dobiegła końca – znów grają

Na ponad trzy miesiące zamarty rozgrywki utrwalone tradycją od kilkudziesięciu lat. Wstrzymano oddech, bo wiele wskazywało na to, że rozgrywki brydżowe umrą naturalną śmiercią. Po prostu brakowało minimalnej liczby zawodników, by zasiąść do stolików.

Tucholscy brydżyści są niezatapialni. Udowodnili swoją chęć gry i konsekwentnie robili wszystko, by wskrzesić spotkania w salce tucholskiego OSiR-u na Warszawskiej. W pełni się to udało i w ostatni piątek (19 września) talie kart trafiły w odpowiednie ręce. Dla graczy takie spotkanie było jak święto i zapewne więcej było rozmów po tak długiej przerwie, niż czystej rywalizacji, choć klasyfikację przeprowadzono. Było to tak wyjątkowe spotkanie, że stały sekretarz tych zawodów Stefan Gierszewski określił to wyjątkowym dniem. „Żyjemy, gramy, działamy” – te trzy słowa mówią wszystko.

W piątkowym spotkaniu wspomniany wyżej brydżysta triumfował i to on po wznowieniu rywalizacji zajmuje pierwsze miejsce. O prymat zaraz za jego plecami walczą dwaj doświadczeni zawodnicy. Przewaga między poszczególnymi lokatami jest podobna – powyżej dziesięciu punktów. Oby tylko nie było przerw w kolejnych spotkaniach.

Jarosław Kania

Piątek (19 września)

1. Stefan Gierszewski
2. Kazimierz Trawczyński
3. Adam Chęłchowski

Klasyfikacja generalna

1. Stefan Gierszewski – 121 pkt.
2. Marian Górnowicz – 110 pkt.
3. Adam Chęłchowski – 95 pkt.

Masz temat – DZWOŃ!
52 336 30 50

zmarli

- † Maria Kujawa, l. 89 – Klonowo
- † Mirosława Barwik, l. 61 – Tuchola
- † Maria Orzłowska, l. 80 – Gostycyn
- † Tadeusz Sobczyk, l. 73 – Mała Klonia
- † Edward Chojnacki, l. 96 – Tuchola
- † Paweł Ligmann, l. 81 – Tuchola

Reklama, ogłoszenie płatne

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w ceremonii pogrzebowej naszej kochanej Mamy

śp. Ireny Theil

Dziękujemy rodzinie, przyjaciołom, sąsiadom, delegacjom, księżom z parafii pw. św. Jakuba Apostoła w Tucholi, panu organiście oraz Amelii Szrajber za piękną oprawę pogrzebową. Wyrazy wdzięczności kierujemy również do Oddziału Wewnętrznego Szpitala Tucholskiego, pielęgniarek, pani doktor Darii Cholewińskiej oraz państwa Bogny i Marka Bolińskich z Zakładu Pogrzebowego Bolmar w Tucholi.

Rodzina

„Więc chociaż jesteś gdzieś wśród gwiazd, wolny od wszelkich ziemskich trwóg, tutaj na zawsze został Twój ślad, a wraz z nim tęsknota, rozpacz i ból.”

Składamy serdeczne podziękowania rodzinie, przyjaciołom, znajomym, sąsiadom, delegacjom, ks. Ireneuszowi Lehmannowi za wzruszające kazanie, modlitwę i ks. Lukaszowi z parafii pw. Bożego Ciała w Tucholi, organiście, państwu Bognie i Markowi Bolińskim za wsparcie, kolegom z obsługi, pracownikom firmy Bolmar, pani doktor Krystynie Koczwarze, pani doktor Alinie Sass, pani Monice z Hospicjum św. Małgorzaty w Tucholi, pani Teresce oraz Tomkowi Kotowskiemu, kwiaciarni Tulipan oraz wszystkim tym, którzy łącząc się z nami w bólu, uczestniczyli w uroczystości pogrzebowej oraz odprowadzili w ostatnią drogę

śp. Stefana Bartosika

Dziękujemy za tak liczne przybycie, okazane wsparcie, wieńce oraz kwiaty. Pogrzebiona w smutku rodzina

Dom Pogrzebowy Bolińscy

Pomożemy godnie pożegnać bliską Ci osobę...

- Kompleksowa obsługa uroczystości pogrzebowych
- Sala pożegnań, własna chłodnia, przewóz zmarłych
- Zaufamy zasiłek pogrzebowy ZUS, KRUS i MSWiA
- Kwiaty na trumnę, oprawa muzyczna

Tuchola, ul. Starodworcowa 1
500 206 206 (całodobowo)
zpbolinscy

informator borowiacki

■ pogotowie

telefon alarmowy 999
Tuchola, ul. Nowodworskiego 14–18,

■ szpital

Tuchola, ul. Nowodworskiego 14–18, tel. centrala: 52 33 605 00, fax 52 33 605 04

■ przychodnie gminne

Cekcyn, ul. Dworcowa 6, tel. 518 633 635
Gostycyn, ul. Bydgoska 12, tel. 52 33 460 24
Kęsowo, ul. Łąkowa 1, tel. 52 33 440 13
Lubiewo, ul. Wojska Polskiego 41, tel. 52 33 493 79
Śliwice, ul. Szkolna 7, tel. 52 33 400 19
Tuchola, MCL, ul. Świecka 27:
Poradnia Dziecięca, tel. 52 33 657 60;
Poradnia Ogólna, tel. 52 33 433 44;

■ policja

telefon alarmowy 997, 112
Cekcyn, ul. Szkolna 2, tel. 47 75 23 515
Gostycyn, ul. Bydgoska 6/3, tel. 47 75 23 611
Śliwice, ul. ks. Sychowskiego 30, tel. 47 75 23 812
Tuchola, ul. Dworcowa 17a, tel. 47 75 23 200, 47 75 23 221, 514 970 549

■ straż pożarna

telefon alarmowy 998
Tuchola, ul. Sępoleńska 20, tel. 47 751 42 00

■ pogotowie gazowe

tel. alarmowy 992

■ posterunek energetyczny

tel. alarmowy 991 (Chojnice)

■ wodociągi

Tuchola, ul. Warszawska 7, tel. 52 33 450 58, 727 686 700 (telefony czynne całą dobę)
Tuchola, ul. Budowlana 2, „Tuchwod”, tel. 52 33 433 08 (czynny całą dobę)
tel. 509 227 526 (po godz. 15.00)

■ ciepłownia

Tuchola, ul. Witosa 4, tel. 52 55 90 297

■ starostwo

Tuchola, ul. Pocztowa 7, tel. 52 559 07 00, 52 559 07 30

■ urzędy gmin

Cekcyn, ul. Szkolna 2, tel. 52 33 475 50
Gostycyn, ul. Bydgoska 8, tel. 52 33 673 10
Kęsowo, ul. Główna 11, tel. 52 33 440 91
Lubiewo, ul. Hallera 9, tel. 52 33 493 10
Śliwice, ul. ks. Sychowskiego 30, tel. 52 33 407 10
Tuchola, pl. Zamkowy 1, tel. 52 56 425 00

■ urząd skarbowy

Tuchola, pl. Zamkowy 4, tel. 52 33 63 300 – do 328

■ Zarząd Dróg Powiatowych

całodobowy numer alarmowy tel. 696 050 438

■ urzędy pocztowe

Bysław, ul. Główna 61, tel. 885 900 508
Cekcyn, ul. Wczasowa 3, tel. 52 33 472 00
Lubiewo, ul. Wojska Polskiego 43, tel. 885 920 802
Kęsowo, ul. Główna 32a, tel. 885 900 238
Gostycyn, ul. Bydgoska 6, tel. 52 33 460 60
Tuchola, ul. Świecka 25, tel. 52 33 486 01, 52 33 486 02, 52 33 486 10
Tuchola, al. LOP 9, tel. 885 952 166
Śliwice, ul. Dworcowa 37, tel. 52 33 400 77

■ informacja turystyczna

Tuchola, ul. Podgórna 3, tel. 52 33 421 89

■ informacja PKS

tel. 52 39 740 34 – Chojnice

■ ośrodki kultury

Cekcyn, ul. Szkolna 4, tel. 52 33 475 76
Gostycyn, ul. Główna 35, tel. 52 33 461 53, 513 141 122
Kęsowo, ul. Główna 7, tel. 52 33 440 92
Lubiewo, tel. 512 864 195
Śliwice, ul. Dworcowa 39, tel. 52 33 400 71, 579 470 156
Tuchola, pl. Zamkowy 8, tel. 52 33 433 88

■ muzea i wystawy

Tuchola, Muzeum Borów Tucholskich, ul. Podgórna 3, tel. 52 33 421 89
Wielki Mędromierz nr 20, Izba Tradycji (pojazdy i sprzęty zabytkowe), tel. 608 846 245, tel. 509 170 157, wstęp bezpłatny, muzeum udostępnione także dla osób niepełnosprawnych

■ biblioteki

Tuchola, Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Pocztowa 7a, tel. 52 33 450 38, 518 336 164.
Bysław, biblioteka publiczna, filia, tel. 52 33 498 81
Cekcyn, ul. Szkolna 2, tel. 52 33 475 68
Gostycyn, Biblioteka Publiczna, ul. Sępoleńska 12a, tel. 52 33 462 51
Lubiewo, Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo, ul. Wincentego Witosa 1, tel. 663 884 662
Śliwice, Gminna Biblioteka Publiczna, ul. Dworcowa 11, tel. 52 33 40 152

■ msze święte

Tuchola, Parafia pw. Bożego Ciała, ul. Świecka 24, godziny: 7³⁰, 9⁰⁰, 10³⁰, 12⁰⁰, 18⁰⁰, msza niedzielna w sobotę o 18⁰⁰.
• Parafia pw. Opatrzności Bożej, ul. Jana Pawła II 1, godziny: 8⁰⁰, 10⁰⁰, 11³⁰.
• Parafia pw. św. Jakuba Apostoła, ul. Chojnicka 28, godziny: 8³⁰, 10⁰⁰, 12⁰⁰, 17⁰⁰, msze niedzielne, Kielpin, godz. 11⁰⁰, Białowieża, godz. 16⁰⁰.
• Parafia pw. św. Bartłomieja, godziny: 8⁰⁰, 10⁰⁰, 12⁰⁰ msze niedzielne.

■ Kościół Zielonoświątkowy „Słowo Życia”

ul. Bydgoska 7, Tuchola nabożeństwo: niedziela, godz. 11⁰⁰ spotkanie modlitewne: wtorek, godz. 20⁰⁰

■ rzecznik konsumentów

Tuchola, Powiatowy Rzecznik Konsumentów, ul. Pocztowa 7, tel. 52 559 07 33

■ pomoc dla rodzin

Tuchola, ul. Nowodworskiego 14-18, szpital, poradnia uzależnień – AL-ANON, Grupa Samopomocowa Krewnych i Przyjaciół Alkoholików; spotkania w poniedziałki o godz. 18.00; tel. 888 586 777

Prosimy o informowanie redakcji o zmianach (tel. 52 33 630 50)

Reklama

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE
Przedsiębiorstwo Komunalne w Tucholi, ul. Świecka 68 (wjazd obok sklepu meblowego)
tel. kom. 603 265 868, www.pogrzebytuchola.pl
JESTEŚMY DO PAŃSTWA DYSPOZYCYJNI 24 GODZINY NA DOBĘ

TRUMNY, URNY
WŁASNA KAPLICA OGRZEWANA W CENTRUM MIASTA
WŁASNA CHŁODNIA
PROFESJONALNE UBIERANIE ZMARŁYCH
KREMACJA
EKSHUMACJA
KOPANIE GROBÓW
SPRZEDAŻ KWIAŁÓW
NAGROBKI

Zaufamy formalności w ZUS, USC, MSW
OBSŁUGA BEZGOTÓWKOWA

Kregle – superliga kobiet

Tucholanki na torach jak mistrzyni

KS Alfa – Vector Tarnowo Podgórne – MLKS Tucholanka JK M. Kiedrowski Tuchola 0:2

To spotkanie z dala od domu od pierwszego pojedynku układało się po myśli Borowiaczek, choć miało wyrównany przebieg. Grę świetnie rozpoczęła **Dominika Bucholc**, która po zaciętej rozgrywce zremisowała 2:2 z **Martą Strzelczak**, ale strąciła osiem kręgli więcej. Goście z Tucholi objęli prowadzenie, które podwyższyli po drugiej konfrontacji. **Natalia Bucholc** też zremisowała w tym samym stosunku, co jej młodsza siostra wcześniej, ale z **Dominiką Zygarłowską**. Tucholanka znów była lepsza w trafionych kręglach, stąd też drugi duży punkt dla kręglarek z Borów.

Duży punkt kontaktowy Wielkopolanki zdobyły w trzecim blo-

Magdalena Wysocka była lepsza od rywalki na czterech torach, stąd wysoka wygrana tucholanki.

ku. Wtedy tucholanka **Dominika Wysocka** musiała uznać na czterech torach wyższość rywalki – **Aleksandry Bonk**. Po tej walce gospodynie wyszły na prowadzenie w kręglach – miały 45 więcej strąceń. Tucholanki jednak nie oddały prowadzenia w dużych

punktach. W kolejnym starciu świetnie zaprezentowała się **Magdalena Wysocka**. Nie dała szans **Weronice Torce – Klesze** i wygrała 4:0, biorąc rewanż za wcześniejszą porażkę młodszej siostry. Co ciekawe, kręglarki MLKS-u znów wyszły na prowadzenie

w kręglach, ale tylko jednym trafieniem. Najważniejsze, że tucholanki wygrywały 3:1, a do rozegrania były jeszcze dwa pojedynki.

Nie było sposobu na Borowiaczki, które w tym meczu były mocne, pewne siebie, miały wprawne oko i rękę. **Dorota Januszewska** wygrała 3:1 z **Liwią Ulatowską** i w tym momencie tucholanki prowadziły 4:1, ale należało jeszcze pamiętać o liczbie trafionych kręgli, gdyż za przewagę w nich otrzymuje się dwa punkty drużynowe po zasadniczej grze. Przed ostatnim

pojedynkiem tucholanki miały w zapasie niewiele, bo osiem. Po pojedynku **Aliny Pstrag-Wilię** z **Izabelą Torką** ta przewaga w kręglach wzrosła nieznacznie, bo do dziesięciu, ale po remisie 2:2 to tucholanki zdobyły ostatni punkt drużynowy.

To był jeden z najlepszych meczów w ostatnim czasie, nawet biorąc pod uwagę poprzedni sezon. Dziewczeta z Tucholi były jak monolit, mur nie do przebycia. Zajmują po dwóch kolejkach drugą lokatę w superlidze, ustępując **Dziewiątce Wronki**.

Statystyki meczowe: 3335:3345 w kręglach, 11:13 w punktach setowych, 1:7 w punktach drużynowych.

Tekst i fot. Jarosław Kania

Piłka nożna – klasa okręgowa

Taki wynik nie przystoi!

Olimpia II Grudziądz – Rawys CEO Raciąż 9:2 (3:1). Bramki: Damian Rybacki (20), Dominik Rybacki (50)

Rawys CEO:

Lepak (75 Borowa), Prusaczyk, Klessa (25 Stenwak), Narloch, Damian Rybacki, Dominik Rybacki, Drewek (70 Bucholc), Kurs, Paprocki, G. Kokoladze, Prondziński

Kompromitacja – tego słowa jako pierwszego użył trener **Andrzej Borowski**, opisując mecz raciążan w Grudziądzu. Fatalny wypadek przy pracy zespołu, który idzie jak burza w każdej kolejce, był szokiem dla każdego fana piłki nożnej w regionie. Wiadomo, że w sporcie kiedyś musi przyjść kryzys i słabszy mecz, ale porażka w takim wymiarze nie przystoi liderowi.

Wbrew komentarzom – Olimpia nie wystawiła drugoligowego składu

Raciążanie zupełnie zostawiło swoje zdolności, umiejętności i wszelaką siłę w szatni. I to nie jest tak, jak mogłoby się wydawać, jeśli chodzi o skład grudziądzan. Nie było w meczu – jak podaje trener Borowiaczków – poza bramkarzem i jednym zawodnikiem nikogo innego z pierwszego, drugoligowego składu. Takie właśnie pytanie cisnęło się na usta każdego, kto szukał najprostszego przyczyn wysokiej porażki Rawysa CEO. Większość myślała, że silny skład Olimpii wynikał ze wzmocnień, ale nic z tych rzeczy.

– Zagraliśmy tak, jakbyśmy widzieli się po raz pierwszy – ocenia **Andrzej Borowski**. – W Grudziądzu stawiliśmy się w czternastu, ale nas absolutnie nic nie usprawiedliwia. Jasnym punktem w zespole stanowiło w nielicznych momentach może dwóch czy trzech zawodników. Młodzież znad Wisły miała ochotę i apetyt na grę. To, z czego byliśmy znani, czyli z motywacji, umiejętności zwarzania szyków i efektywnej, ale też efektywnej gry, w ogóle się nie pojawiło.

Raciążanie tracili bramki po prostych błędach, nie byli skomunikowani, nie rozumieli się na murawie. Rawys CEO nie wykorzystał też rzutu karnego. Dwa gole kontaktowe (na 2:1 i 3:2) braci **Rybackich** nie zmieniły niczego.

Dramat Rawysa CEO nastąpił po trzeciej bramce, gdy mogłoby się wydawać, że mecz stanie się zacięty, a raciążanie rozpoczyna pogoń za punktami. Szybkie dwa gole w drugiej połowie sprawiły, że mecz nie obrał dobrego dla raciążan kierunku.

– Porozmawiałem z piłkarzami i wspólnie postaramy się to strawić, wyciągnąć wnioski – kończy **Andrzej Borowski**.

Pozostałe wyniki

MUKS CWZS Bydgoszcz – Legia Chełmża 0:2
 Chełmińska Chełmno – Promień Kowalewo Pomorskie 5:1
 Gryf Sicienka – Pomorzanie Toruń 0:4
 LKS Dąbrowa Chełmińska – Zawisza II Bydgoszcz 1:3
 Pomorzanie Serock – Wisła Gruczno 2:5
 PAP Osielesko – Drwęca Golub-Dobrzyń 5:1

Tabela

1. Rawys CEO Raciąż	6	15	32:13
2. Pomorzanie Toruń	6	14	16:7
3. PAP Osielesko	6	13	18:8
4. Wisła Gruczno	6	12	25:9
5. Zawisza II Bydgoszcz	6	12	19:13
6. Olimpia II Grudziądz	6	10	18:10
7. Tucholanka Tuchola	6	10	17:12
8. Polonia Bydgoszcz	6	10	14:15
9. LKS Dąbrowa Chełm.	6	9	10:19
10. Promień Kowalewo Pomorskie	6	7	11:16
11. Pomorzanie Serock	6	6	12:17
12. Chełmińska Chełmno	6	5	12:23
13. MUKS CWZS Bydgoszcz	6	4	8:13
14. Drwęca Golub-Dobrzyń	6	4	7:17
15. Legia Chełmża	6	4	8:20
16. Gryf Sicienka	6	3	7:22

Jarosław Kania

Piłka nożna – klasa B

Fatalna kolejka dla wszystkich...

Ani jednego punktu nie zyskały cztery drużyny grające w kujawsko-pomorskiej klasie B. Była to najłabsza dotąd kolejka w tej rundzie. U siebie czy na wyjeździe – wszędzie bez powodzenia.

Łokietek Wierzchucin Królewski – Cis Cekcyn 4:2 (3:1). Bramki: K. Topoliński (36), Ossowski (62)

Cis Cekcyn grał bez swojego playmakera – **Michała Brunki**. Ponadto dość szybko z boiska musiał zejść **Tomasz Słomiński**, w meczu ucierpiał też **Dawid Patyna** – bramkarz. Mimo tych strat kadrowych cecycynianie wbrew temu, co mówi wynik, rozegrali całkiem poprawny mecz, ale nie potrafili wywieźć choćby punktu z Wierzchucina. Borowiaczy zaliczyli w meczu poważną wpadkę wskutek nieporozumienia, co zakończyło się golem samobójczym.

W drugiej połowie Cis podjął walkę, a najbliższy szczęścia był **Bartosz Kehn**, którego potężne uderzenie minęło słupki o centymetry. Błąd w końcówce meczu kosztował cecycynian stratę ostatniej bramki.

Olimpia Wtelno – KS Żalno 6:1 (3:0). Bramka: Chrustowski (60)

Kolejną gorzką pigułkę musieli przelknąć piłkarze powstałej niedawno drużyny. Jedynym pocieszeniem jest to, że pokonali raz bramkarza po ładnym uderzeniu z kilkunastu metrów. Mecz już wówczas był przesądzony. Gracze z Żalna w całym spotkaniu mieli trzy sytuacje, po których rywale powinni zaczynać grę od środka. Wykorzystano to tylko raz.

Druga połowa nie zmieniła niczego w meczu – Olimpia kontrolowała sytuację i strzelała bramki. Wciąż KS uczy się grać w ligową piłkę, choć to osvajanie się z rywalizacją jest mozolne i na razie nieskuteczne.

Nieklasycznego hat-tricka zaliczył Kacper Pychowski (TKP).

Myśliwiec Gostycyn – LZS Wałdowo 1:5 (1:2). Bramka: Żakowicz (35)

Był to mecz na niewysokim poziomie sportowym. Gospodarze niczym szczególnym nie błysnęli, z kolei przyjezdni, poza akcjami bramkowymi, też nie wzniesli się na wyżyny futbolu. Goście ustawieni byli bardzo nisko i przez to trudno było Myśliwcowi cokolwiek zdziałać. Pewnym punktem LZS-u byli obrońcy – doświadczeni i rośli, którzy na niewiele pozwolili graczom gospodarzy. Większość goli dla gości padła po błędach w obronie. Na osłodę **Krzysztof Żakowicz** rewelacyjnie uderzył bezpośrednio z rzutu wolnego, zdobywając jedyną dla Myśliwca bramkę.

TKP Tuchola – Grom II Więcbork 4:7 (2:1). Bramki: Pychowski – 3, Kukielski – 1

Gdyby tucholanie w tym meczu wykorzystali wszystkie swoje atuty i mieli więcej zawodników, jak **Kacper Pychowski**, nie schodziliby pokonani z boiska. Jeden Pychowski jednak meczu nie wygra, nawet gdy strzela aż trzy bramki. Goście to zespół nikomu w klasie B nieznanym, a jak się okazuje – całkiem solidnie grający. Mówiąc wprost – wykorzystujący potknięcia i wpadki rywala, bo takich nie ustrzegli się tucholanie w trakcie meczu. O ile jeszcze w pierwszych trzech kwadransach TKP przeważał, bo Grom rozkręcał się powoli, o tyle już w drugiej połowie zbyt duża liczba błędów zadecydowała o wygranej przyjezdnych.

Pozostałe wyniki

Kamionka Kamień Krajeński – Tarpan Mrocza 3:0
 Fuks Wielowicz – Gwiazda Sypniewo 1:3

Tabela

1. Gwiazda Sypniewo	5	15	27:3
2. LZS Wałdowo	5	12	26:8
3. Łokietek Wierzchucin Królewski	5	12	19:10
4. Kamionka Kamień Krajeński	5	10	15:7
5. Myśliwiec Gostycyn	5	9	17:14
6. Olimpia Wtelno	5	7	22:15
7. Grom II Więcbork	5	7	18:21
8. Cis Cekcyn	5	6	13:16
9. Fuks Wielowicz	5	6	14:14
10. TKP Tuchola	5	2	10:20
11. KS Żalno	5	1	2:25
12. Tarpan Mrocza	5	0	6:36

Tekst i fot.

Jarosław Kania

Lekkoatletyka

W Lubiewie biegacze cieszyli się nie tylko pogodą

Wrześniowa, łaskawa aura to dla biegaczy tylko jedna z okazji do radości. Własne towarzystwo i spełnienie, jakim jest przekroczenie mety, to sens biegania według większości sportowców, a tych nie zabrakło podczas tradycyjnego wydarzenia sportowego na ulicach Lubiewa. XVIII Ogólnopolski Ekologiczny Bieg Krainą Trzech Wież nad Borami zaangażował do aktywności trzy pokolenia.

Biegi najmłodszych, jak w poprzednich latach, stały się świetnym preludem biegu głównego. Nadano ciekawe nazwy poszczególnym dystansom i nawiązywały one do świata natury – tego powszechnie lubianego, czyli owocowego. Pogoń za gruszką, pęd malinowy czy sprint borówkowy to tylko niektóre z nazw przyciągających młodzież na linię startu.

Na trasie stawka się rozciągała, choć nie zawsze. Czasami rywalizowano do ostatnich metrów, co rozgrzewało także

kibiców. Tych do dopingowania nie musiał wielce namawiać prowadzący wydarzenie z mikrofonem w ręku Adrian Kowalski, sołtys Lubiewa, który ma już spore doświadczenie w konferansjerce lubiewskiej imprezy. Najmłodszy miał wiele frajdy, odbierając pamiątkowy medal z rąk m.in. Ewy Zielażnej – prezski Stowarzyszenia Rozwoju Gminy Lubiewo „Bory”. Wpadających na metę nagradzała też osobiście wójt gminy Lubiewo Joanna Ja-

Kategoria open

1. Miłosz Tomaszewski (GPS Fabianki) – 00:36:16.49
2. Maciej Tomaszewski (GPS Fabianki) – 00:36:24.58
3. Daniel Karbownik (The Runners Świecie) – 00:37:03.02

Najlepsze mieszkanki gminy Lubiewo

1. Michalina Sapalska (Lubiewo) – 00:49:21.19
2. Bogumiła Czerwińska (Bysław) – 00:54:42.32
3. Bożena Gniot (Bysławek) – 01:05:56.54

Najlepsi mieszkańcy gminy Lubiewo

1. Krzysztof Zbanuszek (Bysław) – 00:42:22.53
2. Krzysztof Kinowski (Lubiewo) – 00:53:29.41
3. Maciej Mrozik (Lubiewo) – 00:54:25.52

W tym roku sportowców w biegu głównym było mniej niż kiedyś.

choćby z powodu bujnej fryzury jednego z nich. Różnica czasowa między finiszującymi braćmi była niewielka. Łącznie sklasyfikowano 72 zawodników, co nie jest rekordową liczbą zawodników w tegorocznym wydarzeniu. Bywały lata, gdy lista startowa była dłuższa. Nie zawiedli stali bywalcy biegu, jak choćby tucholska grupa, a wśród nich m.in: Maria Rydelska, Marek Wojtas, Tomasz Krygowski, Patryk Wysocki, Rafał Szwarz.

– Dzisiejszy bieg był w miarę spokojny, bo dawał możliwość wycucia kameralnej atmosfery, klimatu tak typowego dla Lubiewa – ocenia Patryk Wysocki. – Biegło się po trasie, którą ja sam bardzo lubię mimo kilku podbie-

gów. Dobrze było spotkać znajomych i na trasie, i przed startem. Na pewno będę tu wracał.

Akcent ekologiczny – mały sprawdzian wiedzy

Małych biegaczy na podium przywoływała Paulina Ciepluch. Najmłodszy, zanim wstąpił na podium, losowali pytania dotyczące ekologii i zdrowego stylu życia – wszystko zgodnie z ideą biegu.

W czasie dekoracji emocje zapanowały także wśród tych, którzy nabyli losy na loterii fanstowej. Dochód z niej przeznaczono tradycyjnie na stypendia dla uzdolnionych uczniów z gminy Lubiewo.

Tekst i fot. Jarosław Kania

Dekoracja najlepszych biegaczek z gminy Lubiewo.

Sport w tygodniu

Kręgle

28 września (niedziela)

10.00 pierwsza kolejka gminnej ligi kręglarskiej (kręgielnia tucholskiego OSiR-u, ul. Pocztowa 7c)

Piłka ręczna

27 września (sobota)

18.00 LKS Kęsowo – MGKS Pokolenie Człopa (mecz towarzyski, hasa sportowa w Kęsowie)

Piłka nożna

• Klasa okręgowa

28 września (niedziela)

15.00 Tucholanka Tuchola – MUKS CWZS Bydgoszcz
15.00 Rawys CEO Raciąż- Pomorzanin Serock

• Klasa B

28 września (niedziela)

11.00 Cis Cękycyn – TKP Tuchola
12.00 KS Żalno – Myśliwiec Goścyn

(jk)

Nagrody odebrali jedni z wielu bohaterów owocowego biegu.

stak. Już po przekroczeniu mety można było zaspokoić pragnienie i ewentualnie głód, bo punkt nawadniania był tuż obok, a w drodze na podium stały namioty Kół Gospodyń Wiejskich, ponadto aktywni byli animatorzy z gminy Lubiewo. Nad zdrowiem biegaczy i innych czuwał ratownicy medyczni, z kolei trasę zabezpie-

czała policja i przede wszystkim druhowie – ochotnicy z OSP gminy Lubiewo.

Duet bliźniaków pierwszy na mecie

Tegoroczny bieg miał ciekawy finał – dwaj najszybsi biegacze okazali się braćmi bliźniakami z Torunia, choć na pierwszy rzut oka trudno było wskazać ich podobieństwo

Dekoracja dzieci to także mały sprawdzian wiedzy ekologicznej przed wejściem na podium.

Tygodnik Tucholski

Piotr Paterski (redaktor naczelny),
tel. kom. 505 166 687
(e-mail: piotr@tygodnik.pl)

Kamil Tajl,

tel. kom. 781 770 703
(e-mail: kamil@tygodnik.pl)

Agata Wiśniewska,

tel. kom. 781 770 702
(e-mail: agata@tygodnik.pl)

Anna Lipska,

tel. kom. 452 541 700
(e-mail: anna@tygodnik.pl)

Redakcja: 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3, tel. 52 336 30 50.

Biuro czynne od 8:00 do 16:00 (w soboty nieczynne), e-mail: biuro@tygodnik.pl, tygodnik.pl

Sport: Jarosław Kania (e-mail: sport@tygodnik.pl);

współpracują: Halina Gut, Hanna Szulwic; rubryki stałe: Aniela Czyżyk, Bożena Olszewska;

sekretariat, skład komputerowy i lamanie: Krzysztof Janikowski (e-mail: biuro@tygodnik.pl); korekta: Halina Gut;

wydawca: Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3;

druk: Polska Press Sp. z o.o. Drukarnia w Bydgoszczy, ul. Grunwaldzka 229, tel. 52 584 86 60.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiacji oraz zmiany tytułów dostarczanych tekstów.

Redakcja nie odpowiada za treść reklam, ogłoszeń, życzeń oraz listów od czytelników.

Anonimów nie publikujemy. Tekstów niezamówionych nie zwracamy.

Teksty artykułów, zdjęcia i wzory reklam są chronione prawem autorskim.

DZIAŁ REKLAMY:

przedstawiciel na powiat tucholski:

Kamil Tajl,

tel. kom. 503 140 734,

(e-mail: reklama@tygodnik.pl)

redakcja: Krzysztof Janikowski,

tel. kom. 515 149 391,

(e-mail: biuro@tygodnik.pl)

Ogłoszenia drobne do bieżącego numeru przyjmujemy do wtorku do godz. 16.00, a reklamy i ogłoszenia ramkowe do wtorku do godz. 12.00.

Biorąc udział w dowolnym konkursie/plebiscytcie i dostarczając do redakcji zdjęcie albo rozwiązanie konkursu/plebiscytu na kuponie, mailem, telefonicznie, za pomocą SMS-a czy w dowolny inny sposób, wyrażacie Państwo zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych wyłącznie w celu realizacji tego konkursu/plebiscytu oraz zgodę na publikację swego imienia i nazwiska oraz dostarczonego zdjęcia na łamach Tygodnika Tucholskiego.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. informuje, iż:
• administratorem Pana/Pani danych osobowych jest Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tucholi 89-500, ul. dra Karasiewicza 3.
• Pana/Pani dane osobowe będą przetwarzane tylko i wyłącznie w celu realizacji konkursu/plebiscytu, w którym Pan/Pani uczestniczy, na podstawie art. 6 ust. 1 pkt a wyżej wymienionego rozporządzenia
• Pana/Pani dane osobowe mogą zostać przekazane firmom Home.pl, ul. Zbożowa 4, Szczecin, Fibero Sp z o.o., ul. Wojska Polskiego 65, Bydgoszcz oraz Bild Presse Polska Sp. z o.o., ul. Zwirki 17, 90-539 Łódź w celu zapewnienia prawidłowego przebiegu konkursu.

• Pana/Pani dane osobowe będą przechowywane do czasu zakończenia konkursu, a dane zwycięzców przez okres wymagany prawem oraz przez okres przedawnienia roszczeń przysługujących administratorowi danych i w stosunku do niego.
• posiada Pan/Pani prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo wniesienia sprzeciwu, prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody uzyskanej przed jej cofnięciem;
• ma Pan/Pani prawo wniesienia skargi do Prezesa UODO gdy uzna Pan/Pani, iż przetwarzanie Pana/Pani danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.;
• podanie przez Pana/Pani danych osobowych jest dobrowolne. Jednak konsekwencją niepodania danych osobowych będzie brak możliwości uczestnictwa w konkursie/plebiscytcie.
• Pana/Pani dane nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany ani nie będą podlegały profilowaniu.

Żywa historia tucholskiej piłki nożnej! Nasz dream team uczcił 80-lecie Tucholanki

Oldboje Tucholanki stworzyli widowisko z sentymentem i wspomnieniami w tle.

Oldboje Tucholanka Tuchola – Kadra Oldbojów KPZPN 2:5 (1:2). Bramki: Skonieczny (25), Pestka (70) – Oldboje Tucholanka; Maziarz (22, 28), Mróz (41), Nadolski (55), Boldt (65) – Kadra Oldbojów KPZPN

Tucholanka Oldboje:

Grzempa, Liegmann, Kęsik, Grabowski, Szulc, Landmesser, Szmajda, Pestka, Klunder, Babiński, T. Skonieczny, Kaszczyszyn, Ostrowski, Dudzik, Neumann, Spitza, Suchomski, Zielinski, Glazik, Napiótek, Gostomski, Kociński, L. Skonieczny

W ramach trwających obchodów 80-lecia istnienia Tucholanki rozegrano niedawno mecz z Chojniczanką. Teraz nadszedł czas na inną kategorię, inną tym samym grę. W niedzielne popołudnie (21 września) tucholski stadion wypełniał się szybko, a jak zwykle najmłodszy piłkarze klubu czekali przy wyjściu na murawę, by odprowadzić obie drużyny. Nie był to jednak mecz ligowy, tylko spotkanie dwóch teamów „starszych panów”, jak można było żartobliwie usłyszeć ze strony kibiców. Co do wieku piłkarzy – fakt, nie byli to młodzieżowcy, nawet nie seniorzy, choć niejedni z nich zagraliby na pewno w regularnej lidze.

Tym razem naprzeciw siebie stanęły drużyny wyjątkowe:

Kadra Oldbojów KPZPN:

Sobieski, Kaźmierczak, Rogóż, Szeremet, Nadolski, Mróz, Olszewski, Kalinowski, Maziarz, Porbes, Pruss, Gabruś, Boldt, Żywica, Jakubiec, Wołniak, Lewicki, Wilkoński

z jednej strony reprezentacja gości (Kadra Oldbojów KPZPN), z drugiej – Oldboje Tucholanka, czyli byli piłkarze klubu, wśród których pojawili się m. in. **Wojciech Kociński** – dyrektor tucholskiego OSiR-u czy **Arkadiusz Gostomski** – aktualny trener pierwszej drużyny Tucholanki. I tu można zadać pytanie z przymrużeniem oka: czy obecność swoich piłkarzy, ale tym razem na trybunach, gdy samemu jest się w centrum uwagi, bo na murawie, motywuje? Na pewno. I to było widać w grze. Ponadto tucholskiemu trenerowi kibicowali najbliżsi, jak wielu innym. Należy zauważyć, że kibice mieli polot – oklaskiwali dwie drużyny, może tylko z nieco większym wskazaniem na tucholan.

Podczas meczu, który trwał 2x35 minut, a sędziowany

był przez związkowych arbitrow, było słycać wiele wspomnień na temat gry piłkarzy obecnych na boisku, kondycji klubu, miejsc, tabel, pamiętnych meczów. Wszystko to świetnie i z wprawą podsycal ze spikerki **Marek Zienkiewicz**. Na murawie nie było żywiołowo i to było całkowicie zrozumiałe z racji charakteru meczu. Zmiany były lotne, więc często piłka-

rze zmieniali murawę na ławkę rezerwowych, bo trzeba przyznać, że zostali wystawieni na niełatwą próbę kondycji ze względu na upał.

„Jest w nich jeszcze coś z piłkarzy”

Tak konkretne stwierdzenie słyszano wtedy, gdy akcja podbramkowa zakończyła się golem albo przynajmniej strzałem na bramkę. a że panom na bo-

Z prawej Jan Pestka, strzelec drugiej bramki dla tucholskiej drużyny.

Lech Skonieczny asystował w meczu swojemu bratu Tomaszowi. Obaj mają za sobą grę zarówno w Tucholance jak i nieistniejącym już klubie z powiatu tucholskiego Żywiec Wieszycze.

isku pozostało wiele umiejętności, może ciut mniej kondycji, można było być widzem, który obejrzał aż siedem goli w wyjątkowej rywalizacji, choć to może zbyt wielkie słowo.

Wśród kadry z Bydgoszczy było kilku piłkarzy, którzy mogli pochwalić się ekstraklasowym stażem, ponadto na murawie pojawił się **Mariusz Wilkoński** – kadrowicz KPZPN-u, który dotarł na drugą połowę bezpośrednio rozgrzany po ligowym meczu Myśliwca Gostycyn, niestety przegranym. Nie przeszkodziło to rozegrać kapitanowi Myśliwca udanego spotkania w Tucholi. Półtora meczu jednego dnia – w tym wieku – to nie lada wyczyn – powiedzmy wprost.

Przez dwadzieścia minut w meczu niewiele się działo poza próbami akcji zapoczątkowanych w środku boiska. Dopiero w 22. minucie wynik uległ zmianie na korzyść KPZPN-u. Gola wyrównującego strzelił **Tomasz Skonieczny** po świetnym dograniu swojego brata **Lecha**. Swoją klasę pokazał też **Patryk Kaszczyszyn**. Nikt tu się nie oszczędzał w siłach, choć oszczędzał zdrowie rywala i to było ważne. Nie tylko Arkadiusz Gostomski grał dla swoich piłkarzy, bo także najmłodszy mogli oglądać swoich trenerów, jak choćby **Maciej Landmessa** czy **Łukasz Szmajdę**.

Dzieci, które podawały piłkę z autów, również okazały się uważnymi obserwatorami. „Patr, twój tata wrzuca” to jeden z tekstów, które niosły się dziecięcym glosem za bramkami. Emocji nie zabrakło i każdy gdzieś w duchu miał swojego ulubieńca na murawie. Goście w całym spotkaniu okazali się lepsi i udowodnili to pięcioma trafieniami. Tucholanie celnie uderzyli dwa razy. **Jan Pestka** pewnie wykorzystał rzut karny i był to drugi, ostatni celny strzał tucholan. Po gwizdku nastąpiła szybka sesja foto. Wydarzenie na tucholskim stadionie było wpisane w obchody 80-lecia Tucholanki Tuchola. Klub na pewno jest dumny, że miał wartościowych graczy, którzy jeszcze umieją się skrzyknąć i pobiegać za piłką.

Tekst i fot.
Jarosław Kania

Piłka nożna – klasa okręgowa

Chwila zabrakła do wyjazdowego zwycięstwa

Polonia Bydgoszcz – Tucholanka Tuchola 2:2 (1:0). Bramki: Galiński (51), Hinz (65)

Tucholanka:

Wiśniewski, Rostankowski, Reda, Krajna, Rydzkowski, Materac, Hinz, Nitka (46 Misiak), Orzechowski, Wojnerowicz (46 Grudzina), Galiński (80 Donarski)

Na stadionie, gdzie odbywają się też mecze żużlowców, Tucholanka zagrała udany mecz. Przede wszystkim fatalny mecz sprzed tygodnia pozostał tylko złym wspomnieniem.

Borowiacy zagraли bez spiecia, ale w początkowej fazie meczu lekką przewagę mieli gospodarze. Częściej byli przy piłce i podchodzili pod pole karne, jednak niewiele zdziałała

do 9 minut. Wówczas właśnie sędzia przerwał akcję w polu karnym tucholan, ponieważ dopatrzył się faulu na zawodniku z Bydgoszczy. Bydgoszczanie strzelili pewnie, ale nie podcięli skrzydeł piłkarzom **Arkadiusza Gostomskiego**. Dzięki szybkiej i składnej grze goście przejęli inicjatywę. Wymiana celnych podań potrafiła otworzyć drogę ku bramce Polonii. Swoje okazje do wyrównania mieli m.in. **Jędrzej Orzechowski** czy **Mikołaj Galiński**.

Pech w doliczonym czasie

Wymierne, efektywne korzyści tucholanie mieli w drugiej połowie i aż szkoda, że nie do ostatniego gwizdka.

Zepchnęli piłkarzy znad Brdy na swoją połowę i na gole nie trzeba było długo czekać. Rewelacyjna akcja sześć minut po rozpoczęciu drugiej połowy zakończyła się celnym uderzeniem Galińskiego. Mecz zaczął układać się rewelacyjnie dla gości, bo w 65 minucie **Łukasz Hinz** zakończył golem świetną akcją tucholan. Wszystko wydawało się iść dla przyjezdnych w pożądanym kierunku. Kwadrans przed końcem w szeregi Borowiaków wkradło się rozprężenie. Kilka niedokładności i nieporozumień sprawiło, że tym razem Polonia zwietrzyła swoją szan-

sę na wyrównanie i urwanie punktu.

Tucholanie nie tylko musieli zerwać szyki w defensywie. Mieli też kilka akcji, po których można było zwiększyć jednobramkowe prowadzenie. Przed taką szansą stanęli choćby **Juliusz Donarski** i **Szymon Grudzina**. Bydgoszczanie wyrwali Borowiakom zwycięstwo w doliczonym czasie gry, w jednej z ostatnich akcji. Strzał zza pola karnego w samo okienko był imponujący. Trzy punkty były blisko, jednak do domu został dowieziony jeden.

Jarosław Kania